

“ စာသင်သားဘဝက တပည့်တော် ဤပါဠိသိက္ခာစာအုပ်များကို လေ့လာခွင့် ရခဲ့ပါလျှင် ပါဠိတော်များကို တပည့်တော်၏ နားလည်မှုသည် ပိုမိုနက်ရှိုင်းခဲ့ နိုင်သလို သွေဒီဂရီများကိုလည်း ပိုမိုစောစီးလွယ်ကူစွာ ရခဲ့နိုင်ပါလိမ့်မည်ဟု ရိုးသားစွာ ယုံကြည်မိပါသည် ”

လှမြင့်ကျော်
(အရှင်ဝဏ္ဏိတာလင်္ကာရာဘိဝံသ)

သာမဏေကျော်စာပေ
သာမဏေကျော် မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်
(လှော်ကာ၊ ဥယျာဉ်အနီး)
မှော်ဘီမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး။
ဖုန်း - ၀၉ ၇၃၂၄၉၉၅၇၊ ၀၉ ၇၃၀၈၂၃၆၉။

ဝိနည်းမဟာဝါ အတွက် ပါဠိသိက္ခာ

သာမဏေကျော်

ဝိနည်းမဟာဝါ

အတွက်

ပါဠိသိက္ခာ

သာမဏေကျော်

ဝိနည်းမဟာဝါ

အတွက်

ပါဠိသိက္ခာ

သာမဏေကျော်

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

- စာမူခွင့်ပြုချက် ● ၆၀၀၁၂၉၀၂၁၂
- မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက် ● ၆၀၀၃၆၇၀၅၁၂
- အကြိမ် / အုပ်ရေ ● ပထမအကြိမ် (၁၀၀၀ အုပ်)
- တန်ဖိုး ● ၈၀၀ ကျပ်
- ထုတ်ဝေသူ ● ဦးလှဝင်း (၁၃၈၂)
သာမဏေကျော်စာပေ
- မျက်နှာဖုံးနှင့်
အတွင်းပုံနှိပ် ● ဦးကျော်ညွန့် (၈၆၃၄)
လမ်းပုံနှိပ်တိုက်၊
အမှတ် - ၂၈၇၊ လမ်း ၄၀၊ ရန်ကုန်မြို့။
- အတွင်းဖလင် ● ကိုဦးနှင့်ညီများ
(၀၉-၅၀၇၀၆၆၃)
- စာအုပ်ချုပ် ● ကိုရဲထွန်း

ဖြန့်ချိရေး

သာမဏေကျော် စာပေ
 သာမဏေကျော် မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်
 (လှော်ကားဥယျာဉ်အနီး)
 မှော်ဘီမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး။
 ဖုန်း - ၀၉ ၇၃၂၄၉၉၅၇၊ ၀၉ ၇၃၀၈၂၃၆၉

သာမဏေကျော် ၂၉၄-၃၈၂၂
 ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ / သာမဏေကျော်၊ ရန်ကုန်။
 သာမဏေကျော်စာပေ၊ ၂၀၁၂။
 ၁၂၈-စာ၊ ၁၃ X ၂၀ စင်တီ။
 (၁)ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

မာတိကာ
အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ကတ္တားနှင့် ကြိယာ	၁
တိပိဘတ်	၂
(အန္တိပိဘတ်)	၃
(သိပိဘတ်)	၄
(ထပိဘတ်)	၅
(မိပိဘတ်)	၆
(မဝိဘတ်)	၇
တုလျတ်-လိင်္ဂိတ်	၈
ကတ္တားနှင့်ကြိယာ (အတိတ်)	၁၀
ကတ္တားနှင့်ကြိယာ (အနာဂတ်)	၁၂
ကတ္တား,ကံနှင့်ကြိယာ (ပစ္စုပ္ပန်)	၁၃
ကတ္တား, ကံနှင့် ကြိယာ (အတိတ်)	၁၅
ကတ္တား, ကံနှင့် ကြိယာ (အနာဂတ်)	၁၆
(ဖြင့်)ဟု ပေးရသော တတိယာပိဘတ်	၁၈
(နှင့်)ှု ပေးရသော တတိယာပိဘတ်	၂၀
(ကြောင့်) ဟု ပေးရသော တတိယာပိဘတ်	၂၂
(အားဖြင့်)ဟု ပေးရသော တတိယာပိဘတ်နဲ့ (တော)ပစ္စည်း	၂၃
(၌) ဟု ပေးရသော တတိယာပိဘတ်	၂၄
(၌) ဟု ပေးရသော ဒုတိယာပိဘတ်	၂၅
(ပတ်လုံး) ဟု ပေးရသော ဒုတိယာပိဘတ်	၂၆
(တိုင်တိုင်) ဟု ပေးရသော ဒုတိယာပိဘတ်	၂၆
(၏) ဟု ပေးရသော ဒုတိယာပိဘတ်	၂၇
(ကို) ဟု ပေးရသော တတိယာပိဘတ်	၂၈

မာတိကာ
အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ဒုတိယာ ကြိယာဝိသေသန	၂၈
(အား) ဟု ပေးရသော စတုတ္ထိဝိဘတ်	၃၀
(ငါ) ဟု ပေးရသော စတုတ္ထိဝိဘတ်	၃၂
(မှ) ဟု ပေးရသော ပဉ္စမိဝိဘတ်	၃၄
(ကြောင့်)ဟု ပေးရသော ပဉ္စမိဝိဘတ်	၃၅
(ထက်)ဟု ပေးရသော ပဉ္စမိဝိဘတ်	၃၇
(၏) ဟု ပေးရသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်	၃၈
(ကို) ဟု ပေးရသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်	၃၉
(သည်၊ စဉ်) ဟု ပေးရသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်	၄၁
(ကို၊ အပ်စဉ်) ဟု ပေးရသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်	၄၃
(၌) ဟု ပေးရသော သတ္တမိဝိဘတ်	၄၃
(ကြောင့်) ဟု ပေးရသော သတ္တမိဝိဘတ်	၄၅
(သည်၊ သော်) ဟု ပေးရသော သတ္တမိဝိဘတ်	၄၆
(တွင်)ဟု ပေးရသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်	၄၈
(ကို၊ အပ်သော်)ဟု ပေးရသော သတ္တမိဝိဘတ်	၄၈
(ဖြင့်) ဟု ပေးရသော သတ္တမိဝိဘတ်	၅၀
အရတူ နာမဝိသေသန (ပထမာ ဧကဝုစ်)	၅၀
အရတူ နာမဝိသေသန (ပထမာ ဗဟုဝုစ်)	၅၂
အရတူ နာမဝိသေသန (ဒုတိယာ ဧကဝုစ်)	၅၃
အရတူ နာမဝိသေသန (ဒုတိယာ ဗဟုဝုစ်)	၅၅
အာချာတ်ကံဟောဝါကျများ	၅၆
ပဉ္စမိဝိဘတ် ဝါကျများ	၅၈

မာတိကာ
အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

သတ္တမိဝိဘတ်ဝါကျများ	၆၀
သတ္တမိဝိဘတ်ဝါကျများ	၆၂
(အန္တ)ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ	၆၄
(မာန) ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ	၆၆
(တော)ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ	၆၇
(တုံ)ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ	၆၉
ကတ္တားဟော (တ)ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ	၇၀
ကံဟော (တ)ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ	၇၂
ကံဟော (တ) ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ	၇၃
(တဗ္ဗ)ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ	၇၅
(တဗ္ဗ)ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ	၇၆
(အနိယ)ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ	၇၇
(ခ)ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ	၇၈
အမေးဝါကျများ	၇၉
(နုခေါ) + (ကိ) မပါတဲ့ အမေးဝါကျများ	၈၁
(ကိဿ) ပါတဲ့ ဝါကျများ	၈၂
(န)ပါတဲ့ ဝါကျများ	၈၃
(နန)ပါတဲ့ ဝါကျများ	၈၅
(န) (န)ပါတဲ့ ဝါကျများ	၈၆
(မာ)ပါတဲ့ ဝါကျများ	၈၇
(ကထံ ဟိ နာမ)ပါတဲ့ ဝါကျများ	၈၉

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

(ယတြ ဟိ နာမ) ပါတဲ့ ဝါကျများ	၉၁
(အညတြ)ပါတဲ့ ဝါကျများ	၉၃
(ယနဲ့တ) ဝါကျများ	၉၄
ကာရိတ် (စေ)ပါတဲ့ ဝါကျများ	၉၅
(စေ) ပါတဲ့ ဝါကျများ	၉၇
(သစေ)ပါတဲ့ ဝါကျများ	၉၉
ယထာ+တထာ (အာကာရ)	၁၀၁
ယထာ+တထာ (ဝေံ) (ဥပမာ)	၁၀၂
(တေ) (တစ်ပုဒ်နောင်မှာ အရှိများ)	၁၀၂
(မေ) (တစ်ပုဒ်နောင် အရှိများ)	၁၀၄
ဝေါ (တစ်ပုဒ်နောင်မှာ အရှိများ)	၁၀၆
နော (တစ်ပုဒ်နောင်မှာ အရှိများ)	၁၀၆
ပိ၊ အပိ (ဝါကျချင်း၊ ကြိယာချင်း ပေါင်းစည်း)	၁၀၇
ပိ၊ အပိ (နာမ်ပုဒ်ချင်း ပေါင်းစည်း)	၁၀၈
စေဝ၊ စ (ဝါကျချင်း ပေါင်းစည်း)	၁၀၉
စေဝ၊ စ (နာမ်ပုဒ်ချင်း ပေါင်းစည်း)	၁၁၁
ဝါ (ဝါကျချင်းအတွက်)	၁၁၂
(ဝါ) (ပုဒ်အချင်းချင်းအတွက်)	၁၁၄
အပိ၊ အပိ စ (သို့သော်လည်း)	၁၁၆
အပိ စ = စင်စစ်ကား၊ စင်စစ်တော့	၁၁၆
အပိ = ပုစ္ဆာ (မေးခြင်း) အနက်ဟော	၁၁၆
(ဣစ္ဆ) ရှေ့မှာ (တဲ့) ထည့်ပါ	၁၁၇

အမှာစကား လျှောက်ထားခြင်း

တပည့်တော်သည် အင်္ဂလိပ်စာလုံးဖြင့် ကွန်ပျူတာတွင် သွင်းထားသော ပါဠိ ပိဋကများကို တည်းဖြတ်ပေးရန်နှင့် အင်္ဂလိပ်လို ဟောကြားထားသော ဗုဒ္ဓတရားတော် များစွာကို တည်းဖြတ်ပေးရန် အမေရိကနိုင်ငံသို့ အကြိမ်ပေါင်းများစွာ သွားရောက်ခဲ့ရ ပါသည်။ ထို့ပြင် ဗုဒ္ဓတရားတော်များနှင့် ပါဠိသဒ္ဒါ သင်ပေးခဲ့ဖူးပါသည်။ ယခုလည်း အမေရိကန်ကျောင်းသားများအတွက် ပါဠိသဒ္ဒါရေးသားရန် အမေရိကန်သို့ သွား ရောက်ရပါဦးမည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် တပည့်တော်အတွက် ခက်ခဲသည်ဟု မဆိုနိုင် သော်လည်း ပညာရှင်အလုပ်တစ်ခုဖြစ်သဖြင့် အမှားအယွင်း အတိမ်းအစောင်း မရှိရန် သတိကြီးစွာ ထားရပါသည်။ တပည့်တော် ဖော်ပြမည့် သဒ္ဒါစည်းကမ်းများသည် ရိုးစင်းလွယ်ကူရန် လိုအပ်သလို တိကျခိုင်မာရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဤရည်ရွယ် ချက်များ ပြည့်မီစေရန်အတွက် ရိုးရာပါဠိသဒ္ဒါစာအုပ်များအပြင် သာမဏေကျော်၏ ပါဠိသိက္ခာစာအုပ်များကို အထူးတလည် လေ့လာအားကိုးခဲ့ ရပါသည်။

သာမဏေကျော်၏ ပါဠိသိက္ခာစာအုပ်များသည် အကြမ်းအားဖြင့် ဆိုပါက ပါဠိတော်လာ ဝါကျပုံစံများကို စီစဉ်ရေးချထားသော သာမညစာအုပ်များဟု ထင်မြင် ဖွယ်ရှိပါသည်။ သို့သော် အမှန်တကယ် သေချာစွာ ဖတ်ကြည့်လျှင် သဒ္ဒါစည်းကမ်း များဖြင့် ပါဠိတော် ဝါကျများကို စီစဉ်ထားသော သဒ္ဒါကျမ်းတစ်စောင်အဖြစ် သဘော ပေါက်နိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် ရိုးရာသဒ္ဒါကျမ်းများတွင် မတွေ့ရသော ထူးခြားသော ပါဠိဝါကျတည်ဆောက်ပုံ ဥပဒေသ (နိယာမ်)များကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသော နည်းများဖြင့် ဖော်ပြထားသော စိတ်ဝင်စားဖွယ်နိယာမ် စာအုပ်ကောင်းများအနေဖြင့်လည်း တွေ့နိုင် ပါသည်။

နိုင်ငံခြားဘာသာစကား တစ်ခုကို နားလည်ရန်အတွက် မည်သူမဆို သဒ္ဒါ စာအုပ်များ၊ အဘိဓာန်များကို အားကိုးရမိ ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ထိုသဒ္ဒါနှင့် အဘိဓာန်များကို အလွတ်ကျက်သူများမှာ တပည့်တော်တို့ ရဟန်းတော်များသာ

နိဒါန်း

ကမ္ဘာတွင် ရှိပါလိမ့်မည်။ “သဒ္ဓါကိုးခေါက် စာပျိုးပြောက်”ဆိုသော ရဟန်းတော်များ ပြောရိုးဆိုစဉ် စကားအတိုင်း သဒ္ဓါကျမ်းရှစ်စောင် အလွတ်ကျက်ထားသော်လည်း အချို့သော ရဟန်းတော်များ၏ သဒ္ဓါဉာဏ်မှာ ကျယ်ပြန့်နက်ရှိုင်းမှု မရှိဘဲ အပေါ်ယံ ပျိုးပျိုးပြောက်ပြောက်လောက်သာ ဖြစ်နေတတ်သည်မှာ ဝမ်းနည်းဖွယ် ကောင်းလှ ပါသည်။ အမှန်တကယ် “သဒ္ဓါ”ဟူသည် ဆင်အစစ်ကို မမြင်ဖူးသူကို အရုပ်ရေးပြ ရသော သဘောမျိုးပင် ဖြစ်ပါသည်။ မိခင်ဘာသာစကားတစ်ခုကို မည်သူမဆို သဒ္ဓါမသင် အဘိဓာန် မကျက်ဘဲ တတ်မြောက်ခဲ့သည်ချည်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည် မှာ ဆင်အကောင်အစစ်ကို အမှန်တကယ် မြင်ရသူသကဲ့သို့ ဘာသာစကား ပြောဆို သုံးနှုန်းသူကြား မွေးဖွားကြီးပြင်းခဲ့သဖြင့် သဒ္ဓါ အဘိဓာန် မပါဘဲ တတ်မြောက်ခဲ့ကြ ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သာမဏေကျော်၏ ပါဠိသိက္ခာစာအုပ်များသည် ပါဠိတော်လာ ပင်းရင်းဝါကျများကို သဒ္ဓါစည်းကမ်းအလိုက် စီစဉ်တင်ပြထားသောကြောင့် ဆင် အစစ်ကို မြင်ရဘိသကဲ့သို့ သဒ္ဓါကျမ်းကို အရကျက်ရန် မလိုဘဲ ပါဠိတော်များကို မိခင်ဘာသာစကားကဲ့သို့ အမှန်တကယ် နားလည်တတ်ကျွမ်းစေနိုင်ပါသည်။

အမှန်တကယ်ဆိုရသော် ဤစာအုပ်များသည် သဒ္ဓါစာအုပ်များတွင် မတွေ့ နိုင်သော သဒ္ဓါစည်းမျဉ်းဥပဒေများကိုပင် ဖော်ထုတ်ပေးနိုင်သည်ကို တွေ့ရှိရ ပါသည်။ ဥပမာပုံစံတချို့ကို တင်ပြရသော် ...

- ၁။ ပါဠိသဒ္ဓါများသည် လက္ခဏာ လက္ခဏာ ဝါကျတည်ဆောက်ပုံများကို ဖော်ပြထား သော်လည်း သာမဏေကျော်၏ ပါဠိသိက္ခာတို့တွင် မူရင်းပါဠိတော်များမှ ဗဟုဝစ်လက္ခဏာ ကံဟောဝါကျများကိုပါ စိတ်ဝင်စားစရာ တွေ့နိုင်ပါသည်။ (မဟာဝါပါဠိသိက္ခာ၊ ၄၇-၄၈)
- ၂။ ပါဠိသဒ္ဓါများတွင် “န၊ ကိ”များဖြင့် မေးခွန်းပုစ္ဆာဖြစ်နေပုံကို ပြထားသော်လည်း သာမဏေကျော်၏ ပါဠိသိက္ခာတို့၌ ပါဠိတော်မူရင်း ဝါကျများတွင် “န၊ ကိ”မပါဘဲ ဝါကျအစတွင် ကြိယာ (သို့မဟုတ်) “အပိ”ထားရုံမျှဖြင့် ပုစ္ဆာဖြစ် နေပုံများကို လေ့လာတွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ (မဟာဝါပါဠိသိက္ခာ၊ ၈၁။ ဣဠဝါ ပါဠိသိက္ခာ၊ ၁၁၀)

နိဒါန်း

- ၃။ “မာ”ဟူသော တားမြစ်ပုဒ်နှင့် တွဲရာ၌ ဝိဘတ်သုံးမျိုး တစ်မျိုးမျိုး သုံးနိုင်ကြောင်း ပါဠိသဒ္ဒါက ဆိုထားသော်လည်း မူရင်းပါဠိ ဝါကျပုံစံများမှာမူ အခြားဝိဘတ်များနှင့် “မာ”တို့ တွဲဖက်ထား သည်များကိုလည်း တွေ့နိုင်သည်။ မဟာဝါပါဠိသိက္ခာ၌ “မာ အဘိပ္ပသာရေယျာသိ”ဟု ဆဋ္ဌိဝိဘတ်နှင့် တွဲဖက်ပြထားပါသည်။
- ၄။ ပါဠိသဒ္ဒါများအဆိုအရ “အန္တ”ပစ္စည်းသည် ကတ္တာမဟောဖြစ်သော်လည်း အမှန်တကယ် ပါဠိတော်ဝါကျများတွင် “မာန”ပစ္စည်းမှ ပြောင်းလဲလာသည်ဟု ဆိုသော ကံဟော “အန္တ”ပစ္စည်းများကိုလည်း တွေ့နိုင်ပါသည်။ (ပါရာဇိကဏ်ပါဠိသိက္ခာ၊ ၅၃)
- ၆။ “စေ” နှင့် “သစေ”တို့သည် အဓိပ္ပာယ်တူဟု ဆိုသော်လည်း ထူးခြားချက်ဖြစ်နေသည်မှာ “သစေ”သည် ဝါကျအစတွင်သာ ရှိတတ်၍ “စေ”သည် တစ်ပုဒ်နောက်သာ ရှိတတ်ကြောင်း ပါဠိတော်ပုံစံများတွင် အထင်အရှား တွေ့နိုင်ပါသည်။ (မဟာဝါပါဠိသိက္ခာ၊ ၉၇၊ ၉၉)
- ၆။ ပါဠိသဒ္ဒါများက “အညတြ”နှင့် ယှဉ်တွဲသော နာမ်ဝိဘတ်မှာ ဒုတိယာ၊ တတိယာ နှင့် ပဉ္စမီဟု ဆိုသော်လည်း ပါဠိပုံစံများတွင် ဆဋ္ဌိကိုလည်း တွေ့နိုင်ပါသည်။ (မဟာဝါပါဠိသိက္ခာ၊ ၉၃)
- ၇။ ပုရေ၊ ပုရာ ပုဒ်များနှင့် ယှဉ်တွဲရာတွင် အနာဂတ်ကာလဟော ဝတ္တမာန် ဝိဘတ်ကြိယာများကို ပါဠိတော်ပင်းရင်း ဝါကျများစွာတွင် တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ (ပါစိတ်ပါဠိသိက္ခာ ၉၃၊ ဣဠဝါပါဠိသိက္ခာ၊ ၉၃)
- ၈။ “ဟုတ္တာ”အပိုထည့်၍ အနက်ပေးရသော ဝါကျများနှင့် ပတ်သက်၍ မူလပါဠိတော်ဝါကျဇာသားများမှ “ကတ္တာထပ်ရာ၊ စပ်စရာ၊ မပါဟုတ္တာ-ထည့်”ဟု သဒ္ဒါဥပဒေသ (နိယာမ်)ကို ထုတ်ပြနိုင်ခဲ့ပါသည်။ (ဣဠဝါပါဠိသိက္ခာ၊ ၁၄၆)
- ၉။ ကံဟော ကိတ်ကြိယာများသည် မကြာခဏ ဆဋ္ဌိကတ္တာနှင့် တွဲတတ်ကြောင်းကိုလည်း မူရင်းပါဠိဝါကျများတွင် အထင်အရှားတွေ့နိုင်ပါသည်။ (ဣဠဝါပါဠိသိက္ခာ၊ ၄၆)

ဃ

နိဒါန်း

အထက်၌ ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ပါဠိတော်လာ မူရင်းဝါကျများကို စုပေါင်း တိုက်ဆိုင် လေ့လာကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ရိုးရာသဒ္ဒါစာအုပ်များက မဖော်ပြနိုင်သော ပုံသေ သဒ္ဒါစည်းကမ်းများကိုပင် ဖော်ထုတ် နားလည်စေနိုင်ပါသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ ရှေးပါဠိသဒ္ဒါစာအုပ်များသည် အလွန်စနစ်တကျ စီစဉ်ထားသည်မှာ သံသယဖြစ်ဖွယ် မရှိပါ။ သို့တိုင်အောင် သဒ္ဒါစာအုပ်အများစုမှာ ဝါကျပုံစံအတုများဖြင့် သုကံပြီး ရုပ်ပြီးများကသာ အလွန်အမင်း နေရာယူလျက် ရှိနေကြပါသည်။ သာမဏေကျော်၏ ပါဠိသိက္ခာစာအုပ်များသည် ပါဠိတော်လာ မူရင်းဝါကျပုံစံများဖြင့် ဆင်အစစ်ကို ပြသကဲ့သို့ အလွယ်တကူ သဒ္ဒါစည်းကမ်းများကို ရရှိစေနိုင်ပါသည်။

သာမဏေကျော်၏ ပါဠိသိက္ခာစာအုပ်များအားလုံးသည် ပါဠိလေ့လာသူများ၏ ပါဠိအသိဉာဏ်ကို အထက်ဖော်ပြပါ နည်းအတိုင်းများစွာ အထောက်အကူ ပြုနိုင် သည့်အပြင် စာသင်သား ရဟန်းတော်များ၏ စာမေးပွဲဘွဲ့ ဒီဂရီများအတွက် ဆိုပ်လျှင် အောက်ပါအတိုင်း သီးသန့်ခွဲခြား လေ့လာဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

- ၁။ မဟာဝါပါဠိသိက္ခာသည် သာမဏေကျော် ပဌမဆင့် စာသင်သားများအတွက် လည်းကောင်း၊
- ၂။ စူဠဝါနှင့်ပရိဝါ ပါဠိသိက္ခာများသည် သာမဏေကျော် ဒုတိယဆင့် စာသင်သား များအတွက်လည်းကောင်း၊
- ၃။ ပါရာဇိကဏ်နှင့်ပိစိတ် ပါဠိသိက္ခာများသည် သာမဏေကျော်၏ တတိယဆင့် စာသင်သားများအတွက်လည်းကောင်း၊
- ၄။ ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိသိက္ခာသည် ဗုဒ္ဓအကြောင်းအရာများကို စိတ်ပါဝင်စား လေ့လာသူများ အတွက်လည်းကောင်း၊
- ၅။ ပါဠိတော်တို့အတွက် ပါဠိသိက္ခာသည် စာမေးပွဲ မဝင်ဘဲ ပါဠိတော်များကို လေ့လာသူ အရှင်မြတ်များအတွက်လည်းကောင်း များစွာအထောက်အကူ ပြုပါ လိမ့်မည်။
- ၆။ ထို့ပြင် ဓမ္မာစရိယတန်းဝင် အရှင်မြတ်များအတွက် ပါရာဇိကဏ် ပါဠိသိက္ခာ သည် အထူးပင် ကျေးဇူးများနိုင်သလို နိကာယ်စာသင်သား အရှင်မြတ်များ

နိဒါန်း

အတွက်မှာမူ ပါဠိသိက္ခာများအားလုံးသည် အမှန်တကယ် ထူးခြားသော အားကိုး ဖွယ်ရာများ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

တပည့်တော်များ ဓမ္မာစရိယ ဒီဂရီရရန် ကြိုးစားခဲ့စဉ်က အဆင့်မြင့်သဒ္ဒါ ဥပဒေသများကို နားလည်သဘောပေါက်ရန် နိယာမ်များကို ကြိုးစားကျက်မှတ်ခဲ့ရ ပါသည်။ နမူနာဝါကျပုံစံများဖြင့် ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း မရှိသောကြောင့် နိယာမ်အများ စုကို အလွတ်ရသော်လည်း နားမလည်နိုင်ဘဲ ရှိခဲ့ရပါသည်။ နိယာမ်များကို နားမလည်လျှင် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ စာအသွားအလာများကို အပြည့်အဝ သဘော ပေါက်နားလည်ရန် မဖြစ်နိုင်ပါ။ သာမဏေကျော်၏ ပါဠိသိက္ခာစာအုပ်များသည် ပါဠိတော်မူရင်း ပါဠိဝါကျပုံစံဖြင့် ခက်ခဲသော သဒ္ဒါဥပဒေသနိယာမ်များကို ရှင်းလင်း လွယ်ကူစွာ သဘောပေါက်စေနိုင်ပါသည်။ စာသင်သားဘဝက တပည့်တော် ဤစာအုပ်များကို လေ့လာခွင့်ရခဲ့ပါလျှင် ပါဠိတော်များကို တပည့်တော်၏ နားလည် မှုသည် ပိုမိုနက်ရှိုင်းခဲ့နိုင်သလို ဘွဲ့ဒီဂရီများကိုလည်း ပိုမိုစောစီးလွယ်ကူစွာ ရခဲ့နိုင် ပါလိမ့်မည်ဟု ရိုးသားစွာ ယုံကြည်မိပါသည်။ သို့ပါသောကြောင့် အခြေခံပါဠိစာသင် သားများမှ ဓမ္မာစရိယရဟန်းတော်များအထိ ဤစာအုပ်များကို လေ့လာဖတ်ရှုကြပါ လျှင် မိမိရည်ရွယ်သော ပန်းတိုင်သို့ စောစီးလွယ်ကူစွာ ရောက်နိုင်လိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်း ဘိုက်တွန်းလျှောက်ထားလိုပါသည်။

လှမြင့်ကျော်

(အရှင်ဝဏ္ဏိတာလင်္ကာရာဘိဝံသ)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

ကတ္တားနှင့် ကြိယာ

- ၁။ ကတ္တားဟောမှာ၊ ကတ္တားဟာ၊ ဘာဝိဘတ်ပါနည်း။
- ၂။ ကတ္တားဟောမှာ၊ ကတ္တားဟာ၊ ပဋ္ဌမာဝိဘတ်တည်း။
- ၃။ ကတ္တား-ကြိယာ၊ ဝုဗ်တူပါ၊ ရပါ တူသတည်း။
- ၄။ နည်းကတ္တားမှာ၊ (သည်) ပေးပါ၊ များမှာ (တို့သည်) ပေး။
- ၅။ အနည်းကြိယာ၊ (၏) ပေးပါ၊ များမှာ (ကုန်၏) ပေး။
- ၆။ ပြုလုပ်တတ်တာ၊ ကတ္တားပါ၊ ကြိယာ ပြုခြင်းပါ။
- ၇။ ကြိယာ-ကတ္တား၊ ကံစသား၊ ခွဲခြား ရှေးဦးစွာ။
- ၈။ ခွဲပြီးပါမှ၊ နက်ပေးက၊ ပေးရ လွယ်ကူပါ။
- ၉။ (တွံ) နဲ့ ယှဉ်က၊ (သိ) ကို ချ၊ (ထ) က (တုမှေ) ယှဉ်။
- ၁၀။ (အဟံ) ယှဉ်က၊ (မိ) ကို ချ၊ (မ) က (မယံ) ယှဉ်။
- ၁၁။ ကျန်နည်း ကတ္တား၊ (တိ) ကိုထား၊ အများ (အန္တိ) ပင်။
- ၁၂။ ငါ-သင်-ကျန်တာ၊ ကတ္တားမှာ၊ ခွဲပါ သုံးမျိုးပင်။
- ၁၃။ အဆုံး (၂) ဖြာ၊ ငါ့တွက်တာ၊ လယ်ဟာ သင့်တွက်ပင်။
- ၁၄။ အစ (၂) ဖြာ၊ ကျန်တွက်တာ၊ ခွဲကာ သိဖို့ပင်။
- ၁၅။ ကတ္တား-ဝိဘတ်၊ တွဲပုံမှတ်၊ ကြပ်ကြပ် သတိယှဉ်။
- ၁၆။ ဝတ်-ပဉ်-သတ်-ပ၊ ဟိ-အဇ္ဇ၊ ဘဝ-ကာလပင်။
- ၁၇။ ဝိဘတ်အမည်၊ ဤ (၈) လီ၊ ရှိသည် မှတ်ဖို့ပင်။
- ၁၈။ တစ်မျိုးမျိုးမှာ၊ ဝိဘတ်ဟာ၊ (၁၂) ဖြာ ရှိသည်ပင်။
- ၁၉။ ရှေ့ (၆) လုံးက၊ ပရဿ၊ ပဒ အမည်တွင်။
- ၂၀။ နောက် (၆) လုံးက၊ အတ္တနောပ၊ ပဒ အမည်တွင်။
- ၂၁။ ပရဿပဒ၊ အနက်က၊ မှတ်ကြ (တတ်)ဟုပင်။
- ၂၂။ အတ္တနောပဒ၊ အနက်က၊ မှတ်ကြ (သုံး) နက်တွင်။
- ၂၃။ (တတ်-အပ်-ခြင်း)ဟု၊ ဤသုံးခု၊ မှတ်ရှုကြဖို့ပင်။

(တိပိဘတ်)

- ၁။ ဘဂဝါ ဝိဟရတိ။ (စာမျက်နှာ၊ ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁)
- ၂။ နိရောဓော ဟောတိ။ (။)
- ၃။ သမုဒယော ဟောတိ။ (။)
- ၄။ သူရိယော တိဋ္ဌတိ။ (၂)
- ၅။ ရူပံ (ဝေဒနာ၊ သညာ၊ ဝိညာဏံ) သံဝတ္တတိ။ (၁၈၊ ၁၉)
- ၆။ အရိယသာဝကော နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ (၂၀)
- ၇။ ဉာဏံ ဟောတိ။ (။)
- ၈။ အရိယသာဝကော ပဏနာတိ။ (။)
- ၉။ သော န ဩရောဟတိ။ (၂၁)
- ၁၀။ တေလပဒီပေါ ဈာယတိ။ (။)
- ၁၁။ ဘဂဝါ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတိ။ (၂၃)
- ၁၂။ အဂျာဂါရံ အာဒိတ္တံ ဝိယ ဟောတိ။ (၃၂)
- ၁၃။ သော ပဝေဒေတိ။ (၄၆)
- ၁၄။ သော ဒေသေတိ။ (၄၆)
- ၁၅။ ဥရူဝေလကဿပေါ စရတိ။ (၄၇)
- ၁၆။ ခမတိ ဥပသမ္ပဒါ။ (၇၁)
- ၁၆။ သံယော ဥပသမ္ပာဒေတိ။ (။)
- ၁၈။ နေတံ ကပ္ပတိ။ (။)
- ၁၉။ ပုတ္တပေမံ ဆိန္ဒတိ။ (၁၁၆)
- ၂၀။ သော ဝဒေတိ။ (၁၁၉)
- ၂၁။ သော အဋ္ဌိယတိ ဟရာယတိ ဖိဂုစ္ဆတိ။ (၁၂၂)
- ၂၂။ ဣတ္ထန္နာမော ယာစတိ။ (၁၃၁)
- ၂၃။ ယော ဘိက္ခု ပဋိသေဝတိ၊ အာဒိယတိ၊ ဝေါရောပေတိ၊ ဥလ္လပတိ။ (၁၃၄-၅)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၂၄။ ခမတိ သမ္ပတိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၄၄)
- ၂၅။ သံဃော အာကင်္ခတိ။ (၁၄၅)
- ၂၆။ ဒေဝဒတ္တော ဥဒ္ဓိသတိ။ (၁၅၅)
- ၂၇။ အညတရော ထေရော နဿရတိ။ (၁၅၈)
- ၂၈။ အတ္ထိ ဘိက္ခု ဂိလာနော။ (၁၆၁)
- ၂၉။ ဂဂ္ဂေါ ဘိက္ခု သရတိပိ နပိ သရတိ။ (၁၆၅)
- ၃၀။ သံဃော ကရေတိ။ (။)
- ၃၁။ သော အာပဇ္ဇတိ။ (၁၇၁)
- ၃၂။ နတ္ထိ မာတာ၊ နတ္ထိ ပိတာ။ (၄၁၇)

(အန္တိပိဘတ်)

- ၁။ တပုဿဘလ္လိကာ ဝါထိဇာ ဟောန္တိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၄)
- ၂။ သတ္တာ သန္တိ။ (၆)
- ၃။ သတ္တာ ပရိဟာယန္တိ။ (။)
- ၄။ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု ဝိဟရန္တိ။ (၁၁)
- ၅။ န တထာဂတာ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ။ (၄)
- ၆။ သင်္ခါရာ သံဝတ္တန္တိ။ (၁၉)
- ၇။ အရဟန္တော ဟောန္တိ။ (၂၀)
- ၈။ ပါသာဒါ ဟောန္တိ။ (၂၁)
- ၉။ ဘိက္ခု အာနေန္တိ။ (၂၈)
- ၁၀။ သဟာယကာ ပရိစာရေန္တိ။ (၃၀)
- ၁၂။ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ စရန္တိ။ (၅၀)
- ၁၃။ ဒွေ သဟာယကာ အာဂစ္ဆန္တိ။ (၅၄)

- ၁၄။ ကုလပုတ္တာ စရန္တိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၅၄)
- ၁၅။ မနုဿာ ဥဇ္ဈာယန္တိ။ (။)
- ၁၆။ မနုဿာ စောဒေန္တိ။ (၅၅)
- ၁၇။ သမဏာ နေန္တိ။ (။)
- ၁၈။ ဘိက္ခု စရန္တိ၊ ဥပနာမေန္တိ၊ ဘုဇ္ဇန္တိ။ (၅၆)
- ၁၉။ သမဏာ သယန္တိ။ (၇၂)
- ၂၀။ ဘိက္ခု ဥပသမ္မာဒေန္တိ။ (၇၄)
- ၂၁။ မနုဿာ ဥပ္ပိဇ္ဇန္တိ။ (၁၀၄)
- ၂၂။ ယေ ပဗ္ဗဇန္တိ။ (၁၀၅)
- ၂၃။ ဘိက္ခု ကရောန္တိ။ (၁၁၇)
- ၂၄။ ဥပဇ္ဈာယာ ဂဝေသန္တိ။ (၁၁၈)
- ၂၅။ တေပိ ဒူသေန္တိ။ (၁၁၉)
- ၂၆။ ဘိက္ခု ဒေန္တိ၊ ဝသန္တိ။ (၁၂၇)
- ၂၇။ တေ ဝိဝေန္တိ။ (၁၂၉)
- ၂၈။ သန္တိ အာဗာဓာ။ (၁၃၀)
- ၂၉။ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာ ဝိတ္တာယန္တိ။ (၁၃၀)
- ၃၀။ ပရိဗ္ဗာဏော ဘာသန္တိ။ (၁၃၉)
- ၃၁။ တေ လဘန္တိ။ (။)
- ၃၂။ မနုဿာ ဥပသင်္ကမန္တိ။ (၁၄၀)
- ၃၃။ ဒေဝတာ ရက္ခန္တိ။ (၁၀၉)

(သိဝိဘတ်)

- ၁။ တွမသိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၂၈)
- ၂။ သစေ အာကင်္ခသိ၊ ပရိဘုဇ္ဇ။ (၃၉)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၃။ တွံယေဝ အရဟသိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ (၃၉)
- ၄။ သစေ အာကင်္ခသိ၊ ဂဏှ။ (၄၀)
- ၅။ တွံ အာရောစေသိ။ (၁၁)
- ၆။ ကိံ ပန တွံ သရသိ။ (၇၀)
- ၇။ ကတိဝသောသိ တွံ။ (၁၂၀)
- ၈။ ကောသိ တွံ။ (၁၂၁)
- ၉။ မနုဿောသိ၊ ပုရိသောသိ၊ ဘုဇိသောသိ၊ အဏဏောသိ။ (၁၃၀)
- ၁၀။ နသိ ရာဇောဋ္ဌော။ (။)
- ၁၁။ အနုညာတောသိ မာတာပိတူဟိ။ (။)
- ၁၂။ ပရိပုဏ္ဏဝိသတိဝသောသိ။ (။)
- ၁၃။ ကိံနာမောသိ။ (။)
- ၁၄။ ကိံ ဒါနိံ ပဗ္ဗဇိတောသိ။ (၁၃၄)
- ၁၅။ ပဿသိ။ (၁၆၉)
- ၁၆။ ဥဿဟသိ တွံ အာနန္ဒ။ (၄၀၀)
- ၁၇။ ကိံ တွံ ဘိက္ခု ကရောသိ။ (၄၀၃)
- ၁၈။ ကိံ ပန တွံ ဝိသာခေ ယာစသိ။ (၄၀၆)
- ၂၉။ မဟာပုညောသိ တွံ အာဂုသော ဥပနန္ဒ။ (၄၁၅)
- ၂၀။ တွံ န ကရောသိ။ (၄၃၁)

(ထဝိဘတ်)

- ၁။ တုမေ ခေါတ္ထ နာဂါ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၂၁)
- ၂။ တုမေ ပဋိကရေထ။ (၄၃၃)
- ၃။ အဘိဇာနာထ တုမေ။ (၁၄)

(ပိပိဘတ်)

- ၁။ အဟံ အနုသာသာမိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၃)
- ၂။ အဟံ ဒေသေမိ။ (။)
- ၃။ သောဟမသ္မိ။ (၁၉)
- ၄။ သောဟံ ဂစ္ဆာမိ။ (၂၃)
- ၅။ အယမဟမသ္မိ။ (၄၀)
- ၆။ (အဟံ) ဝဒါမိ။ (၄၄)
- ၇။ သာဝကောဟမသ္မိ။ (၄၇)
- ၈။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ။ (၅၀)
- ၉။ န အဟံ သက္ကောမိ။ (၅၁)
- ၁၀။ အဟံ ရောစေမိ။ (၅၁)
- ၁၁။ အဟံ သရာမိ။ (၇၀)
- ၁၂။ အဟံ ဓာရယာမိ။ (၇၁)
- ၁၃။ (အဟံ) ဝဒါမိ။ (။)
- ၁၄။ အဟံ ယာဇာမိ။ (၇၂)
- ၁၅။ အဟံ ဒမ္ပိ။ (၁၀၁)
- ၁၆။ ကထာဟံ ပဗ္ဗာစေမိ။ (၁၁၅)
- ၁၇။ အဟဉ္ဇနိ ဂမ္ဘဝိသော ဥပသမ္ပန္နော။ (၁၂၉)
- ၁၈။ ဥပသမ္ပန္နော န ခေါတိ။ (၁၂၉)
- ၁၉။ အာမ ပဗ္ဗဝိတောတိ။ (၁၃၄)
- ၂၀။ အဟံ အဘိရမာမိ။ (၁၃၅)
- ၂၁။ အဟဉ္ဇနိ ကာကဿရကော။ (၁၅၅)
- ၂၂။ အဟဉ္ဇနိ ဧကကော။ (၁၆၈)
- ၂၃။ အာမ ပဿာမိ။ (၁၆၉)
- ၂၄။ အဟံ ပဋိက္ခိပါမိ။ (၁၇၅)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၂၅။ သက္ကောမဟံ အာစရိယ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၈၄)
- ၂၆။ အဟံ န နိဝတ္တမိ။ (၃၈၉)
- ၂၇။ အဟံ ဝဏ္ဏေမိ။ (၃၉၂)
- ၂၈။ ဥဿဟာမိ ဘဂဝါ။ (၄၀၀)
- ၂၉။ အဟံ ဣစ္ဆာမိ။ (၄၀၆)
- ၃၀။ ဥက္ခိတ္တော စမိ။ (၄၃၁)
- ၃၁။ အာပန္နော စမိ။ (။)
- ၃၂။ အဟံ ဘဂဝါ အာဂစ္ဆာမိ။ (၄၃၂)
- ၃၃။ အဟံ န ဇာနာမိ။ (။)
- ၃၄။ န ဇာဟံ ကိလမာမိ။ (၄၉၇)

(မဝိဘတ်)

- ၁။ မယံ သရာမ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၇)
- ၂။ မယံ န သက္ကောမ။ (၄၀)
- ၃။ ဂစ္ဆာမ မယံ။ (၅၃)
- ၄။ မယံ ကရောမ၊ ပသဝါမ။ (၁၀၃)
- ၅။ (မယံ) နေမ။ (၁၀၅)
- ၆။ န ဇာနာမ။ (၁၀၇)
- ၇။ န ပဿာမ။ (။)
- ၈။ မယဉ္ဇမှာ ဒွေ ဇနာ။ (၁၆၇)
- ၉။ မယဉ္ဇမှာ တယော ဇနာ။ (။)
- ၁၀။ မယဉ္ဇမှာ စတ္တာရော ဇနာ။ (၁၆၆)
- ၁၁။ (မယံ) ဒေမ။ (၄၁၄)
- ၁၂။ မယံ အာဇာနာမ။ (၄၁၅)

- ၁၃။ မယံ ဥပဋ္ဌဟေမ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၄၁၉)
- ၁၄။ မယံ ကပ္ပေမ။ (၄၃၀)
- ၁၅။ မယံ ဥက္ခိပါမ။ (။)
- ၁၆။ မယံ အာဂစ္ဆာမ။ (၄၃၃)
- ၁၇။ မယံ ပဋိဂ္ဂဏှာမ။ (။)
- ၁၈။ မယံ ဒေသေမ။ (။)
- ၁၉။ မယံ ပဋိပ္ပဿန္တေမ။ (၄၆၀)
- ၂၀။ မယတ္ထိ ပဿာမ။ (၄၈၈)
- ၂၁။ န မယံ ဘိန္ဒူမ။ (၄၉၉)
- ၂၂။ မယံ သန္နိသီဒါမ။ (။)
- ၂၃။ မယံ ဝိဟရာမ။ (၄၉၈)
- ၂၄။ န စ မယံ ကိလမာမ။ (။)
- ၂၅။ (မယံ) ဥပဋ္ဌာပေမ။ (၄၉၉)
- ၂၆။ ဒသဝဿမှာ။ (၈၈)
- ၂၇။ မယံ ဥဒ္ဒရာမ။ (၃၈၈)
- ၂၈။ မယံ သံဟရာမ။ (။)
- ၂၉။ (မယံ) ဘုဇ္ဇာမ။ (၃၈၉)

တုလျှတ်-လိင်္ဂိတ်

- ၁။ အနက်တူပါ၊ ပုဒ်တွေဟာ၊ မည်ပါ တုလျှတ်။
- ၂။ လိင်္ဂအနက်သာ၊ ရှိလေပါ၊ ပုဒ်ဟာ လိင်္ဂိတ်မှတ်။
- ၃။ ထိုဝါကျမှာ၊ ကြိုယာ၊ မပါရှိဟု မှတ်။
- ၁။ အယံ ခေါ အာဠာရော ကာလာမော ပဏ္ဍိတော။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၀)
- ၁။ ဗဟူပကာရာ ခေါ မေ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု။ (၁၁)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၃။ ယံကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မံ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၆)
- ၄။ ဧသော မေ အတ္တာ။ (၁၉)
- ၅။ မဟိဒ္ဓိကော ခေါ မဟာသမဏော မဟာနဘာဝေါ။ (၃၃)
- ၆။ ဣဒံ ခေါ ကဿပ ဇမ္ဗုဗလံ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နံ ဂန္ဓသမ္ပန္နံ ရသသမ္ပန္နံ။ (၃၉)
- ၇။ သတ္တာ မေ ဘန္ဓေ ဘဂဝါ။ (၄၇)
- ၈။ အဗြဟ္မစာရိနော ဣမေ သမဏာ။ (၁၁၀)
- ၉။ ဣဒံ ခေါ ယသ အနုပဒ္ဒုတံ၊ ဣဒံ အနုပဿဋ္ဌံ။ (၂၁)
- ၁၀။ တဿာဟံ ပရိစာရကော။ (၄၉)
- ၁၁။ ပရိသုဒ္ဓေါ ဆဝိဝဏ္ဏော ပရိယောဒါတော။ (၅၁)
- ၁၂။ သော နော ဘဂဝါ သတ္တာ။ (၅၁)
- ၁၃။ ဣမေ ခေါ မဂ္ဂါ ကန္တာရာ အပ္ပေါဒကော အပ္ပဘက္ခာ။ (၃၈၀)
- ၁၄။ ကာ မေ ဒေဝ မာတာ၊ ကော ဝိတာ။ (၃၇၉)
- ၁၅။ ဥတုနိ ဒါနိ ဒေဝေါ။ (၃၈၂)
- ၁၆။ သာလဝတီ ဂဏိကာ ဂမ္ဘိနီ။ (၃၇၈)
- ၁၇။ နာနာ ဟံ ခေါ နော ဘန္ဓေ ကာယာ။ (၄၉၈)
- ၁၈။ သုညော အာရာမော။ (၄၀၅)
- ၁၉။ အတိက္ကန္တဝရာ ခေါ ဝိသာခေ တထာဂတာ။ (။)
- ၂၀။ တေ အာယသုန္တာ အဝဏ္ဏကာမာ ဗုဒ္ဓဿ (ဓမ္မဿ၊ သံဃဿ)။ (၃၃၄)
- ၂၁။ သမ္မာစာ ဃရာဝါသာ ဗဟုကိစ္စာ ဗဟုကရဏိယာ။ (၂၈၆)
- ၂၂။ မဟာဇနိယော အာဠာရော ကာလာမော။ (၁၁)
- ၂၃။ မဟာဇနိယော ဥဒကော ရာမပုတ္တော။ (။)
- ၂၄။ သတ္တာဟကာလင်္ဂတော အာဠာရော ကာလာမော။ (။)
- ၂၅။ အဘိဒေါသကာလင်္ဂတော ဥဒကော ရာမပုတ္တော။ (။)
- ၂၆။ အဟံ သုခုမာလော။ (၁၂၀)
- ၂၇။ ဣမေ ခေါ သမဏာ ဗြဟ္မစာရိနော။ (။)

- ၂၈။ ဣမေ စ ဒါရကာ ဦးပန္နရသဝဿာ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၁၀)
- ၂၉။ အဟံ ခွယျော ဗဟုကိစ္စော ဗဟုကရဏီယော။ (၁၀၂)
- ၃၀။ အဟံ ခေါ အာဝုသော နဝေါ။ (၅၂)
- ၃၁။ အယံ တေ ပတ္တော။ (၁၃၀)
- ၃၂။ အယံ သံဃာဋီ၊ အယံ ဥတ္တရာသဂေါ၊ အယံ အန္တရဝါသကော။ (၁၃၀)
- ၃၃။ ကောနာမော တေ ဥပဇ္ဈာယော။ (၁၃၁)
- ၃၄။ ပဏ္ဍိတော ဘိက္ခဝေ အာနန္ဒော။ (၄၀၀)
- ၃၅။ မဟာပညော ဘိက္ခဝေ အာနန္ဒော။ (၄၀၀)

ကတ္တားနှင့်ကြိယာ (အတိတ်)

- ၁။ ဖြစ်ပြီးလေက, အတိတ်, နက်က (ပြီ) (ခွဲသည်။)
- ၂။ အနည်း ကြိယာ, (ကုန်) မပါ, များမှာ (ကုန်) ပါသည်။
- ၃။ ကြိယာ-ကတ္တား, ဝှစ်တူငြား, တူငြား အရသည်။
- ၁။ မုစလိန္နော နာဂရာဇာ အဋ္ဌာသိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃)
- ၂။ ဘဂဝါ နိသီဒိ။ (။)
- ၃။ ပရိပိတက္ကော ဥဒပါဒိ။ (၅)
- ၄။ တေဒဟောသိ။ (၄)
- ၅။ ဣမာ ဂါထာယော ပဋိသံသု။ (၅)
- ၆။ မြဟ္မာ သဟမ္ပတိ အန္တရုဇာယိ။ (၁၀)
- ၇။ ဒေဝတာ အာရောစေသိ။ (။)
- ၈။ ဉာဏံ ဥဒပါဒိ။ (၁၁)
- ၉။ ဘဂဝါ ပတ္တာမိ။ (။)
- ၁၀။ ဘဂဝါ အဇ္ဈဘာသိ။ (။)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၁၁။ ဘဂဝါ ဥပသင်္ကမိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၂)
- ၁၂။ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခုနာသက္ခိယံ။ (။)
- ၁၃။ စက္ခု (ပညာ၊ ဝိဇ္ဇာ၊ အာလောကော) ဥဒပါဒိ။ (၁၅)
- ၁၄။ အဟံ ပစ္စညာသီ။ (၁၆)
- ၁၅။ အညာသိ ဝတ ဘော ကောဏ္ဍညော။ (၁၇)
- ၁၆။ စိတ္တာနိ ဝိမုစ္စိသု။ (၂၀)
- ၁၇။ နိဒ္ဒါ ဩက္ကမိ။ (၂၁)
- ၁၈။ သာ ဝေသီ ပလာယိတ္ထ။ (၃၀)
- ၁၉။ သော နာဂေါ ပဂူပါယိ၊ ပဇ္ဇလိ။ (၃၂)
- ၂၀။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ပရိဇောဝိ။ (၄၁)
- ၂၁။ ဘဂဝါ သီသတော အဂ္ဂဟေသိ။ (၄၁)
- ၂၂။ အဟံ ကေစိဝရော နိသီဒိ။ (၄၀)
- ၂၃။ အသောသိ ခေါ မေဏ္ဍကော ဂဟပတိ။ (၃၃)
- ၂၄။ အမ္မပါလိ ဂဏိကာ နိယျာသိ။ (၃၂၆)
- ၂၅။ ဝေသာလိကာ လိစ္ဆဝိ နိယျာသုံ။ (။)
- ၂၆။ တံ ဂေါတမဒွါရံ နာမ အဟောသိ။ (၃၂၅)
- ၂၇။ အမိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏှိဘာဝေန။ (၃၂၁)
- ၁၈။ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ပါတုရဟောသိ။ (၃၀၈)
- ၂၉။ ကာယဉာဟာဗာဓော ပဋိပ္ပဿန္တိ။ (။)
- ၃၀။ ဥဒရဝါတာဗာဓော ပဋိပ္ပဿန္တိ။ (၃၀၄)
- ၃၁။ ပါဒါ ဘိက္ခိယံ။ (၂၆၈)
- ၃၂။ အာယသ္မာ သောဏော အဘိညာသိ။ (၂၆၉)
- ၃၃။ သာဓု ခေါ မယံ ပလာယိမှာ။ (၁၂၃)

ကတ္တားနှင့်ကြိယာ (အနာဂတ်)

- ၁။ မဖြစ်သေးက၊ နာဂတ၊ နက်က အံ့-လိမ့်မည်။
- ၂။ အနည်း ကြိယာ၊ (ကုန်) မပါ၊ များမှာ (ကုန်)ပါသည်။
- ၃။ ကြိယာ-ကတ္တား၊ ဝစ်တူငြား၊ တူငြား အရသည်။

- ၁။ ဘဝိဿန္တိ အညာတာရော။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၆)
- ၂။ သစေ သော အာကဿိဿတိ၊ နိဿိဒိဿတိ။ (၁၂)
- ၃။ (တုမှေ) ဝိဟရိဿထ။ (၁၃)
- ၄။ န မေ သမဏ မောက္ခသိ။ (၂၈)
- ၅။ မမ လာဘသက္ကာရော ပရိဟာယိဿတိ။ (၃၆)
- ၆။ ယထာ တေ မညိဿန္တိ တထာ တေ ကရိဿန္တိ။ (၄၂)
- ၇။ န ဘိက္ခဝေ သော သဒ္ဓေါ စိရံ ဘဝိဿတိ၊ သတ္တာဟမေဝ ဘဝိဿတိ။ (၅၅)
- ၈။ သတ္တာဟဿ အစ္စယေန အန္တရဓာယိဿတိ။ (၂)
- ၉။ တေ မေ သာဝကယုဂံ ဘဝိဿတိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ (၅၄)
- ၁၀။ ဘိက္ခု စေဝ ဥပဋ္ဌဟိဿန္တိ၊ ဇိဝကော စ တိကိစ္ဆိဿတိ။ (၁၀၂)
- ၁၁။ သောမိ အရောဂေါ ဝိဗ္ဗမိဿာမိ။ (၁၀၂)
- ၁၂။ သစေ ခေါ တံ အယျ ပဗ္ဗဇိဿသိ၊ ဝေ မယမ္ပိ ပဗ္ဗဇိဿာမ။ (၁၀၁)
- ၁၃။ သစေ ယာဂု ဘဝိဿတိ၊ ပိဝိဿထ။ (၁၀၉)
- ၁၄။ သစေ ဘတ္တံ ဘဝိဿတိ၊ ဘုဒ္ဓိဿထ။ (၂)
- ၁၅။ သစေ ခါဒနိယံ ဘဝိဿတိ၊ ခါဒိဿထ။ (၂)
- ၁၆။ နော စေ ယာဂု ဝါ ဘတ္တံ ဝါ ခါဒနိယံ ဝါ ဝိဇ္ဇာယ စရိတွာ ဘုဒ္ဓိဿထ။ (၂)
- ၁၇။ သစေ အမှာကံ အာစရိယုပဇ္ဇာယာ ဂမိဿန္တိ၊ မယမ္ပိ ဂမိဿာမ။ (၁၁၁)
- ၁၈။ နော စေ အမှာကံ အာစရိယုပဇ္ဇာယာ ဂမိဿန္တိ၊ မယမ္ပိ န ဂမိဿာမ။ (၂)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၁၉။ လဟုစိတ္တကတာ နော အာဂုသော အာနန္ဒ ပညာယိဿတိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၁၁)
- ၂၀။ အင်္ဂမဂဓ အဘိက္ကမိဿန္တိ။ (၃၇)
- ၂၁။ တုမေ စေ ဘိက္ခဝေ အညမညံ န ဥပဋ္ဌဟိဿထ၊ အထ ကော စရဟိ ဥပဋ္ဌဟိဿတိ။ (၄၁၇)
- ၂၂။ အပါဟံ မရိဿာမိ။ (၃၈၅)
- ၂၃။ သက္ခိဿသိ ပန တွံ ဂဟပတိ ဧကေန ပသောန သတ္တမာသေ နိပဇ္ဇိတုံ။ (၃၈၄)
- ၂၄။ ပဉ္စမံ (သတ္တမံ) ဒိဝသံ သေဋ္ဌိဿ မတ္တလုဂံ ပရိယာဒိယိဿတိ။ (၃၈၅)
- ၂၅။ န တေ ဒေယျဓမ္မော ဟာယိဿတိ။ (၃၈၂)
- ၂၆။ မယမေတေန ဘဏ္ဍနေန ပညာယိဿာမ။ (၄၈၇)
- ၂၇။ ယော ဝိညူ သော ဝိဘာဝေဿတိ။ (၄၉၀)
- ၂၈။ သစာဟံ ဒေဝ န လဘိဿာမိ၊ မရိဿာမိ။ (၄၈၈)
- ၂၉။ ဂဟိတေ မေ အတ္တမနော ဘဝိဿတိ။ (၄၁၁)
- ၃၀။ ယဒါ ဇိတ္တာ ဘဝိဿထ၊ တဒါ မြဟ္မစရိယံ စရိဿထ။ (၄၀၇)
- ၃၁။ အာဗာဓေ ဝါ အဘိဝနိဿတိ၊ ကာလံကိရိယာ ဝါ ဘဝိဿတိ။ ()

ကတ္တား,ကံနှင့်ကြိယာ (ပစ္စုပ္ပန်)

- ၁။ ပြုလုပ်တတ်တာ၊ ကတ္တားပါ၊ ကြိယာ ပြုခြင်းပါ။
- ၂။ အပြုခံရ၊ ကံမည်စွ၊ ခွဲရ ဤ (၃)ဖြာ။
- ၃။ ကတ္တားဟောမှာ၊ ကံပုဒ်ဟာ၊ ဒုတိယာ ဝိဘတ်ပါ။
- ၄။ အနည်းကံမှာ၊ (ကို) ပေးပါ၊ များမှာ (တို့.ကို) ပေး။
- ၅။ အနည်းကံမှာ၊ (သို့.) ပေးပါ၊ များမှာ (တို့.သို့.) ပေး။
- ၁။ သော (ယသော) န ဟေဋ္ဌာပါသာဒံ ဩရောဟတိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၂၁)
- ၂။ အဟံ ဓမ္မံ ဒေသေမိ။ (၁၃)

- ၃။ သောဟံ ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ။ (ဝိပဿနာပိဋကတ်၊ ၂၃)
- ၄။ တော မယံ ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ။ (၂၅)
- ၅။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗန္တံ ဥပသမ္ပဒံ။ (၂၉)
- ၆။ ဘိက္ခုပုဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခေ စ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခေ စ အာနေန္တိ။ (၂၈)
- ၇။ တေ မယံ ဣမံ ဝနသဏှံ အာဟိဏှာမ။ (၃၁)
- ၈။ တံယေဝ တံ အရဟသိ။ (၃၉)
- ၉။ သော ဣမံ လောကံ ပဝေဒေတိ။ (၄၅)
- ၁၀။ သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ (၄၆)
- ၁၁။ သော ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ။ (၂)
- ၁၂။ ဥရုဝေလကဿပေါ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ။ (၄၇)
- ၁၃။ တောဟံ ဘန္တေ ဝေဠုဝနံ ဥယျာနံ ဒမ္ပိ။ (၅၀)
- ၁၄။ ယော အမတံ အဓိဂစ္ဆတိ။ (၅၀)
- ၁၅။ အဟံ ဓမ္မံ ရောစေမိ။ (၅၁)
- ၁၆။ တံ ဓမ္မံ ရောစေသိ။ (၂)
- ၁၇။ ကုလပုတ္တာ ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တိ။ (၅၄)
- ၁၈။ ဘိက္ခုပုဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခေ ဥပသမ္ပဒံ။ (၅၆)
- ၁၉။ သံယော ဣတ္ထန္နာမံ ဥပသမ္ပဒေတိ။ (၇၁)
- ၂၀။ အညတရော ဘိက္ခု အနာစာရံ စရတိ။ (၂)
- ၂၁။ သံဃံ ဘန္တေ ဥပသမ္ပဒံ ယာစာမိ။ (၇၂)
- ၂၂။ ဣတ္ထန္နာမော သံဃံ ဥပသမ္ပဒံ ယာစတိ။ (၂)
- ၂၃။ အာယသ္မာပိ ဥပသေနော သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ ဥပသမ္ပဒေတိ။ (၇၄)
- ၂၄။ ဣမာဟံ အာဝေဏိကံ ပရိဟာရံ ဒမ္ပိ။ (၁၀၁)
- ၂၅။ ဟန္တု နံ နေမ။ (၁၀၅)
- ၂၆။ မယံ တံ သရာမ။ (၃၇)

ကတ္တား, ကံနှင့် ကြံယာ (အတိတ်)

- ၁။ ဘဂဝါ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် မနုဿကာသိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁)
- ၂။ ဘဂဝါ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။ (၂)
- ၃။ ဒေဝတာ တပုဿဘလ္လိကေ ဝါဏီဇေ တေဒဝေါစ။ (၄)
- ၄။ တပုဿဘလ္လိကာ ဝါဏီဇာ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါရုံ။ (၂)
- ၅။ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော စတ္တာရော သေလမယေ ပတ္တေ ဘဂဝတော ဥပနာမေသုံ။ (၅)
- ၆။ မြဟ္မာ သဟမ္ပတိ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ။ (၆)
- ၇။ ဣဒမဝေါစ မြဟ္မာ သဟမ္ပတိ။ (၂)
- ၈။ ဘဂဝါ မြဟ္မာနံ သဟမ္ပတိ တေဒဝေါစ။ (၇)
- ၉။ ဘဂဝါ လောကံ ဝေါလောကေသိ။ (၉၀)
- ၁၀။ ဘဂဝါ မြဟ္မာနံ သဟမ္ပတိ ဂါထာယ ပစ္စဘာသိ။ (၁၀)
- ၁၁။ ယေ မံ ဥပဋ္ဌဟိသု။ (၁၁)
- ၁၂။ အဒ္ဓသာ ခေါ ဘဂဝါ ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ ဘိက္ခု။ (၂)
- ၁၃။ အဒ္ဓသာ ခေါ ဥပကော အာဇီဝကော ဘဂဝန္တံ။ (၂)
- ၁၄။ ဘဂဝါ ဥပကံ အာဇီဝကံ ဂါထာဟိ အဇ္ဈဘာသိ။ (၂)
- ၁၅။ အဒ္ဓသံသု ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဒူရတော အာဂစ္ဆန္တံ။ (၁၂)
- ၁၆။ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု ကတိကံ သဏ္ဍာပေသုံ။ (၁၂)
- ၁၇။ ဧကော ဘဂဝတော ပတ္တစီဝရံ ပဋိဂ္ဂဟေသိ။ (၁၃)
- ၁၈။ ဧကော အာသနံ ပညပေသိ။ (၂)
- ၁၉။ ဧကော ပါဒေါဒကံ ဧကော ပါဒပိဋံ ဧကော ပါဒကဋ္ဌလိကံ ဥပနိက္ခိပိ။(၂)
- ၂၀။ ဘဂဝါ ပါဒေ ပက္ခာလေသိ။ (၂)
- ၂၁။ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒံ။ (၁၆)
- ၂၂။ ဘဂဝါ တဒဝသေသေ ဘိက္ခု ဩဝဒိ အနုသာသိ။ (၁၇)
- ၂၃။ ဘဂဝါ အနုပုဗ္ဗိ ကထံ ကထေသိ။ (၂၂)

- ၂၄။ ဘဂဝါ အညာသိ ယသံ ကလ္လစိတ္တံ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၂၂)
- ၂၅။ ဘဂဝါ တံ ပကာသေသိ။ (။)
- ၂၆။ ဘဂဝါ ဣဒ္ဓါဘိသခါရံ အဘိသင်္ခရေသိ။ (။)
- ၂၇။ ဘဂဝါ တံ ဣဒ္ဓါဘိသခါရံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေသိ။ (၂၃)
- ၂၈။ ဘဂဝါ ဒီဝါဝိဟာရံ အကာသိ။ (၃၆)
- ၂၉။ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော မဟတိ သီလံ ဥပနိက္ခပိ။ (၃၇)
- ၃၀။ ဘဂဝါ ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ ဘိက္ခု အာမန္တေသိ။ (၁၄)
- ၃၁။ ဘဂဝါ ပဉ္စမန္တာမုခိသတာနိ အဘိနိပ္ပိနိ။ (၄၃)
- ၃၂။ တေ ဘဂဝါ အညာသိ။ (၄၇)
- ၃၃။ ကေနဟုတံ ဥပါသကတ္တံ ပဋိဝေဒေသိ။ (။)
- ၃၄။ အမနုဿာ ဒ္ဓါရံ ဝိဝရိသု။ (၂၁)
- ၃၅။ ရာဇေဟံ ပါဝိသိ ဘဂဝါ။ (၄၉)
- ၃၆။ ကိံ ပန တုမေ အာဂုသော အကတ္ထ။ (၁၂၃)

ကတ္တား, ကံနှင့် ကြံယာ (အနာဂတ်)

- ၁။ ကော ဣမံ ဓမ္မံ အာဇာနိဿတိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၀)
- ၂။ သော ဣမံ ဓမ္မံ အာဇာနိဿတိ။ (၁၁)
- ၃။ အာဟန္တိ အမတဒုန္နုဘိ။ (၁၂)
- ၄။ ကိံ ပန တွံ တေရဟိ အဝိဂမိဿသိ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ။ (၁၃)
- ၅။ ဣဝေဝ ကိရာဟံ နိသိန္ဒော ယသံ ပဿိဿာမိ။ (၂၂)
- ၆။ တေန တံ ဗာယေဿာမိ။
- ၇။ ဘဂဝါ နေ ပဗ္ဗာဇေသေတိ ဥပသမ္မာဒေသေတိ။ (၂၈)
- ၈။ မဟာသမဏော ဣဒ္ဓါပိဋိဟာရိယံ ကရိဿတိ။ (၃၆)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ယိဋ်သိက္ခာ

- ၉။ သဗ္ဗေဝ မယံ မဟာသမဏေ ဗြဟ္မစရိယံ စရိသာမ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၄၂)
- ၁၀။ ကိံ ကာဟသိ ဗျဉ္ဇနံ ဗဟံ။ (၅၁)
- ၁၁။ သဗ္ဗေ စ တယော ဣမံ ဂဏံ ပရိဟရိသာမ။ (၅၃)
- ၁၂။ အာယသ္မန္တာ မဟာသမဏေ ဗြဟ္မစရိယံ စရိသာန္တိ။ (။)
- ၁၃။ ကံသု ဒါနိ နယိဿတိ။ (၅၅)
- ၁၄။ သစေ ခေါ ဥပါလိ လေခံ သိက္ခိဿတိ။ အင်္ဂုလိယော ဒုက္ခော ဘဝိဿတိ။ (၁၀၈)
- ၁၅။ သစေ ခေါ ဥပါလိ ဂဏနံ သိက္ခိဿတိ၊ ဥရဿ ဒုက္ခော ဘဝိဿန္တိ။ (။)
- ၁၆။ သစေ ခေါ ဥပါလိ ရူပံ သိက္ခိဿတိ၊ အက္ခိနိ ဒုက္ခော ဘဝိဿန္တိ။ (။)
- ၁၇။ ဓမ္မံ တေ ဒေသေဿာမိ။ (၂၁)
- ၁၈။ စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခိန္တိ။ (၂၃)
- ၁၉။ ဓမ္မံ ဝေါ ဒေသေဿာမိ။ (၃၁)
- ၂၀။ အပိ စ တေ သံခိတ္တေန အတ္ထံ ဝက္ခာမိ။ (၅၁)
- ၂၁။ ဥပဇ္ဈာယော ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကမိ ပုတ္တစိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေဿတိ။ (၅၇)
- ၂၂။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော ဥပဇ္ဈာယမိ ဝိတုစိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေဿတိ။ (။)
- ၂၃။ တေ ဝုဗ္ဗိ ဝိရုဇ္ဇိ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိဿန္တိ (။)
- ၂၄။ ဣမံ ဘိက္ခု နဟာပေဿာမ။ (၄၁၇)
- ၂၅။ သာဓု ဒေဝ မယမ္ပိ ဂဏိကံ ဝုဋ္ဌာပေဿာမ။ (၃၇၈)
- ၂၆။ သော ဒေဝံ တိကိစ္ဆိဿတိ။ (၃၈၃)
- ၂၇။ သော မံ တိကိစ္ဆိဿတိ။ (၃၈၃)
- ၂၈။ ကိံ မေ ဒဟရကော ဝေဇ္ဇော ကရိဿတိ။ (၃၈၀)
- ၂၉။ သစာယံ အမေ ဇာနိဿတိ၊ သဗ္ဗေဝ တယော ဃာတာပေဿတိ။ (၄၈၉)
- ၃၀။ သတ္ထိ ဒေဝ နိပ္ပစိဿာမိ၊ တံ ဒေဝေါ ဝိဝိဿတိ။ (၃၈၇)
- ၃၁။ ဧကမေကဿ ဘိက္ခုနော ဧကမေကံ မံသပါတီ ဥပနာမေဿာမိ။ (၃၁၇)

- ၃၂။ ယဒါ ပဋိပါဋိံ လဘိဿာမ၊ တဒါ ဘတ္တံ ကရိဿာမ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၂၁၄)
- ၃၃။ အာယသ္မတော နိဿာယ ဝတ္ထမိ။ (၇၆)

(ဖြင့်) ဟု ပေးရသော တတိယာဝိဘတ်

- ၁။ အနည်းနာမ်မှာ၊ နက်ပေးရာ၊ မပါ (တို့.) စကား။
 - ၂။ အများနာမ်မှာ၊ နက်ပေးရာ၊ ထည့်ပါ (တို့.) စကား။
 - ၃။ ဖြင့်-ကရဏ၊ နှင့်-သဟ၊ ယောဂ မည်ပါသည်။
 - ၄။ ကြောင်းက ဟေတု၊ ကျိုး-ဖိုလ်ဟု၊ ခေါ်ပြုကြပါသည်။
 - ၅။ သဟနဲ့ယှဉ်၊ စသည်-ယှဉ်၊ မယှဉ် သဟတ္ထ။
-
- ၁။ ဣတရိတရေနပါဟံ ဘိက္ခဝေ သန္တုဋ္ဌိံ ဝဏ္ဏမိ။ (၃၉၂)
 - ၂။ ကောဟေနေဝ ရာဇဂဟေ ဗဟူနိ စိဝရသဟဿာနိ ဥပ္ပုဋ္ဌိသု။ (။)
 - ၃။ ဘဂဝါ ဇီဝကံ ဝေဋ္ဌိယာ ကထာယ သန္တုဋ္ဌေသိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၉၂)
 - ၄။ ယေန ဝါဟနေန ဇီဝကော ဣစ္ဆတိ၊ တေန ဝါဟနေန ဂစ္ဆတု။ (၄၈၈)
 - ၅။ ယေန ဒွါရေန ဇီဝကော ဣစ္ဆတိ၊ တေန ဒွါရေန ဂစ္ဆတု။ (။)
 - ၆။ ဇီဝကော ဘဒ္ဒဝတိကာယ ဟတ္ထိနိကာယ နဂရမှာ နိပ္ပတိ။ (။)
 - ၇။ သက္ခိဿသိ ပန တံ ဂဟပတိ ဇကေန ပဿေန သတ္တ မာသေ နိပန္နိတံ။ (၃၈၄)
 - ၈။ သက္ခိဿသိ ပန တံ ဂဟပတိ ဒုတိယေန ပဿေန သတ္တ မာသေ နိပန္နိတံ။ (။)
 - ၉။ တိဟိ သတ္တာဟေဟိ သေဋ္ဌိ အရောဂေါ ဘဝိဿတိ။ (၃၈၅)
 - ၁၀။ အဘိသဏှ အတ္ထိကာနံ အတ္ထိကာနံ မနုဿာနံ ပညာဿာယ စ ရတ္တိ ဂစ္ဆတိ။ (၃၇၇)
 - ၁၁။ အဘိသဏှ အတ္ထိကာနံ အတ္ထိကာနံ မနုဿာနံ ပဋိသတေန စ ရတ္တိ ဂစ္ဆတိ။ (၃၇၈)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၁၂။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဣမေဟိ တီဟိ သရဏဂမနေဟိ ပဗ္ဗန္တံ ဥပသမ္ပဒံ။
(ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၂၉၊
- ၁၃။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တီဟိ သရဏဂမနေဟိ သာမဏောရပဗ္ဗန္တံ။ (၁၁၅)
- ၁၄။ ယာ သာ ဘိက္ခဝေ မယာ တီဟိ သရဏဂမနေဟိ ဥပသမ္ပဒါ အနုညာတာ။
တံ အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပဋိက္ခိပိမိ။ (၇၀)
- ၁၅။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဥတ္တိစတုတ္ထေန ကမ္မေန ဥပသမ္ပာဒေတုံ။ (၇၁)
- ၁၆။ ကာယေန ဝိညာပေတိ၊ ဝါစာယ ဝိညာပေတိ၊ ကာယေန ဝါစာယ ဝိညာ
ပေတိ။ (၅၇)
- ၁၇။ ပါသာဒိကေန သမ္ပာဒေဟိ။ (။)
- ၁၈။ ဥဒကေန ပရိပွေသိတွာ သမ္ပန္နိတဗ္ဗာ။ (၆၀)
- ၁၉။ ဥပဇ္ဈာယော ပါနိယေန ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ (၅၉)
- ၂၀။ ပတ္တံ နိက္ခိပန္တေန ဧကေန ဟတ္ထေန ပတ္တံ ဂဟေတွာ ဧကေန ဟတ္ထေန
ဟေဋ္ဌာမဂ္ဂံ ဝါ ဟေဋ္ဌာပိဋံ ဝါ ပရာမသိတွာ ပတ္ထော နိက္ခိပိတဗ္ဗော။ (၅၉)
- ၂၁။ မယံ ပိယစက္ခုဟိ သမ္ပဿန္တာ ဝိဟရာမ။ (၄၉၈)
- ၂၂။ ယတြိ ဟိ နာမ စေတသာပိ စိတ္တံ ပဇာနိဿတိ။ (၃၇)
- ၂၃။ ဇီဝကော ဗိမ္ဗိသာရဿ ဘဂန္နုလာဗာမံ ဧကေနော အာလေပေန အပကနိ။
(၃၈၃)
- ၂၄။ ဇီဝကော သေဋ္ဌိဘရိယာယ သတ္တဝသိကံ သီသာဗာမံ ဧကေနော
နတ္ထုကမ္မေန အပကနိ။ (၃၈၂)
- ၂၅။ ဇီဝကော နခေန ဘောသန္တံ အာဒါယ ဗိမ္ဗိသာရံ တေဒဝေါစ။ (၃၈၃)
- ၂၆။ ဇီဝကော နခေန ဘောသန္တံ ဩလုမ္မေတွာ အာမလကဉ္စ ခါဒတိ ပါနိယဉ္စ
ပိဝတိ။ (၃၈၉)
- ၂၇။ တဒုဘယေနပါဟံ ဘိက္ခဝေ သန္တုဋ္ဌိ ဝဏ္ဏေမိ။ (၃၉၄)
- ၂၈။ ဘဂဝါ ရောမံ မေတ္တေန စိတ္တေန ဖရိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပါဝိသိ။
(၃၄၅)

- ၂၉။ ဘဂဝါ ယေန ဒွါရေန နိက္ခမိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၂၅)
- ၃၀။ အဒ္ဓသာ ခေါ ဘဂဝါ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဒေဝတာယော။ (၃၂၃)
- ၃၁။ ဗေလဋ္ဌော ကစ္စာနော ဝိယာသာဒေ ဂုဠေဟိ သန္တပ္ပေသိ။ (၃၁၉)
- ၃၂။ အတ္ထော မေ ပဋိစ္စာဒနိယေန။ (၃၁၀)

(နှင့်)ဟု ပေးရသော တတိယာဝိဘတ်

- ၁။ ဘဂဝါ ပညတ္ထေ အာသနေ နိသီဒိ သဒ္ဓိ ဘိက္ခုသံဃေန။ (ဝိနည်း မဟာဝါ၊ ၃၃၄)
- ၂။ အဝိဝါသေတု နော ဘဝံ ဂေါတမော အဇ္ဇတနာယ ဘတ္တံ သဒ္ဓိ ဘိက္ခုသံဃေန။ (၃၂၄)
- ၃။ သေယျထာပိ အာနန္ဒ ဒေဝေဟိ တာဝတိံသေဟိ သဒ္ဓိ မန္တေတွာ။ (၃၂၃)
- ၄။ ဘဂဝါ စာရိကံ ပက္ကာမိ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိ။ (၃၁၄)
- ၅။ ယန္တုနာဟံ သာမံ ပတ္တစိဝရံ ပဋိယာဒေတွာ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိ သံဝသေယျံ။ (၁၂၀)
- ၆။ ဘဂဝါ ဩဂဏေန ဘိက္ခုသံဃေန ဒက္ခိဏာဂိရိ စာရိကံ ပက္ကာမိ။ (၁၁၁)
- ၇။ အဟံ အဿဝိနာ ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိ သမ္မောဒိ။ (၅၂)
- ၈။ သဗ္ဗယော ရာဂေဟေ ပဋိဝသတိ မဟတိယာ ပရိဗ္ဗာဏေပရိသာယ :သဒ္ဓိ။ (၅၀)
- ၉။ ဣစ္ဆတိ ဘဂဝါ တေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိ ဧကဝိဟာရေ ဝတ္ထိ။ (၂၈၆)
- ၁၀။ ဣမဿ ခေါ ရညော တာဒိသော အာဗာဓေ န သက္ကာ ဝိနာ သပ္ပိနာ အရောဂံ ကာတုံ။ (၃၈၈)
- ၁၁။ ယောဟံ ဝေဂ္ဂပေဟိ သဗြဟ္မစာရိဟိ သဒ္ဓိ ဝိဟရာမိ။ (၄၉၈)
- ၁၂။ အာစိဏ္ဍံ ခေါ ပနေတံ ဗုဒ္ဓါနံ အာဂန္တုကေဟိ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိ ပဋိသမ္မောဒိတုံ။ (၇၄)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၁၃။ ဒန္တော ဒန္တေဟိ သဟ ပုရာဏဇဋိလေဟိ ရာဇဂဟံ ပါပိသိ ဘဂဝါ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၄၈)
- ၁၄။ ဘဂဝါ ဂယာယံ ဝိဟရတိ ဂယာသီသေ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသဟသေေန။ (၄၃)
- ၁၅။ အဓိဝါသေတု မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ အဇ္ဇတနာယ ဘတ္တံ ယသေန ပစ္ဆာသမဏေန။ (၂၄)
- ၁၆။ န သက္ကောတိ ဝိနာ ဥပါဟနေန ဂါမံ ပပိသိတုံ။ (၂၈၃)
- ၁၇။ သံယော သဟ ဝါ ဂဂ္ဂေန ဝိနာ ဝါ ဂဂ္ဂေန ဥပေါသထံ ကရေယျ။ (၁၆၆)
- ၁၈။ န မယံ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ဥပေါသထံ ကရိဿာမ။ (၄၈၂)
- ၁၉။ န မယံ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ကမ္ပံ ကရိဿာမ။ (၄၈၃)
- ၂၀။ န မယံ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ပဝါရေဿာမ။ (။)
- ၂၁။ န မယံ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ အာသနေ နိသီဒိဿာမ။ (။)
- ၂၂။ န မယံ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ယာဂုပါနေ နိသီဒိဿာမ။ (။)
- ၂၃။ န မယံ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ဘတ္တဂ္ဂေ နိသီဒိဿာမ။ (။)
- ၂၄။ န မယံ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ဧကစ္ဆန္ဓေ ဝသိဿာမ။ (။)
- ၂၅။ ဝိနာ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ ဥပေါသထံ ကရိဿာမ။ (။)
- ၂၆။ ဝိနာ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ သံဃကမ္ပံ ကရိဿာမ။ (။)
- ၂၇။ ဝိနာ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ ပဝါရေဿာမ။ (၄၀၁)
- ၂၈။ ဝိနာ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ အာသနေ (ယာဂုပါနေ၊ ဘတ္တဂ္ဂေ) နိသီဒိဿာမ။ (။)
- ၂၉။ ဝိနာ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ ဧကစ္ဆန္ဓေ ဝသိဿာမ။ (။)
- ၃၀။ နာနာသံဝါသကာ တေ ဘိက္ခု တုမေဟိ။ (၄၈၅)
- ၃၁။ တုမေ စ တေဟိ နာနာသံဝါသကာ။ (။)
- ၃၂။ ယံ တေ သက္ကာ ဝိနာ သပ္ပိနာ အရောဂံ ကာတုံ၊ တံ ကရေဟိ။ (၃၈၇)။
- ၃၃။ သမေတိ စိတ္တံ စိတ္တေန။ (၅၀၀)

(ကြောင့်) ဟု ပေးရသော တတိယာဝိဘတ်

- ၁။ သီဟာ သီဟဝံသဂဇ္ဇေန ဘိက္ခု ပရိပါတေန္တိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၁၄)
- ၂။ ဗျတ္တိ ဗျတ္တံသဂဇ္ဇေန ဘိက္ခု ပရိပါတေန္တိ။ (၃၁၄)
- ၃။ ဒီပိ ဒီပိဝံသဂဇ္ဇေန ဘိက္ခု ပရိပါတေန္တိ။ (၃၁၄)
- ၄။ အတ္ထာ အတ္ထံသဂဇ္ဇေန ဘိက္ခု ပရိပါတေန္တိ။ (၃၁၄)
- ၅။ တရတ္ထာ တရတ္ထံသဂဇ္ဇေန ဘိက္ခု ပရိပါတေန္တိ။ (၃၁၄)
- ၆။ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ဥပဋ္ဌာကကုလံ အဟိဝါတကရောဂေန ကးလ-
ကံတံ ဟောတိ။ (၁၁၀)
- ၇။ ဘဂဝတော အဓိဋ္ဌာနေန ပဉ္စ ကဋ္ဌသတာနိ န ဖာလိယိသု။ (၄၃)
- ၈။ ဥရုဝေလကဿပေါ ဇဋီလော ဘဂဝတော ဣမိနာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယေန
အဘိပ္ပသန္ဓော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ။ (၃၄)
- ၉။ အသဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ။ (၆)
- ၁၀။ တေနာဟံ န နိဝတ္တာမိ။ (၃၈၉)
- ၁၁။ တေနာဟံ ဒုစ္စောဠော လူခစိဝရော။ (၄၁၃)
- ၁၂။ ဣမိနာယံ ကိသော လူခေါ။ (၃၈၇)
- ၁၃။ ယာယ ဇမ္ဗုယာ ဇမ္ဗုဒီပေါ ပညာယတိ။ (၃၉)
- ၁၄။ န္ဒိဟိ အာကာရေဟိ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော ဘိက္ခု ပဋိပုစ္ဆန္တိ။ (၇၄)
- ၁၅။ သော နာဂေါ တေန သဒ္ဓေန ပဋိဗုဒ္ဓိတော သကေ အာသနေ နိသံဒိ။
(၁၂၁)
- ၁၆။ တေန မေ စိဝရာနိ အလ္လာနိ။ (၁၄၇)
- ၁၇။ ယေန ယာဂုပိ ပီတာ န သမ္မာ ပရိဏာမံ ဂစ္ဆတိ။ (၃၈၆)
- ၁၈။ ဣမိနာ ယာဂုပိ ပီတာ န သမ္မာ ပရိဏာမံ ဂစ္ဆတိ။ (၃၈၇)
- ၁၉။ တာယ စ ဝေသာလီ ဘိယျောသော မတ္တာယ ဥပသောဘတိ။ (၃၇၄)
- ၂၀။ ရာဇဂဟကော နေဂမော ဝေသာလီ အဂမာသိ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန။
(၃၇၇)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၂၁။ သေလော ယထာ ဧကေဠုနော၊ ဝါတေန န သမီရတိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၂၇၂)
- ၂၂။ တေန မယံ ကိလန္တရူပါ အဒ္ဓါနံ အာဂတာ။ (၃၀၆)
- ၂၃။ တေန မယံ ထောက် ထောက် ပဋိဂ္ဂဏှာမ။ (၃၁၇)
- ၂၄။ ယေန နေသံ ဥပဂတာနံ ပိဏှကံ ဒါတဗ္ဗံ မညေယျာသိ။ (၃၃၃)
- ၂၅။ ဣမိနာပါဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတော ဘိယျောသော မတ္တာယ အတ္တမနော အဘိရဒ္ဓေါ။ (။)
- ၂၆။ တေန ရာဇာ မကံ ဟောတိ။ (၃၈၂)
- ၂၇။ ရာဇာ ဗိမ္ဗိသာရော ဧကေနဗိဒေဝ ကရဏီယေန သောဏဿ သန္တိကေ ဒူတံ ပါဟေသိ။ (၂၆၅)
- ၂၈။ တေ တေန ကိသာ ဟောန္တိ။ (၂၉၀)
- ၂၉။ တေ တေန စေဝ သာရဒိကေန အာဗာဓေန ဖုဋ္ဌာ ဣမိနာ စ ဘတ္တတ္ထာ- ဒကေန တဒုဘယေန ဘိယျောသော မတ္တာယ ကိသာ။ (၂၉၁)
- ၃၀။ ဧကေန မျာယံ ဂါဝိ ပိဋိတော ပိဋိတော အနုဗန္တိ။ (၂၈၂)
- ၃၁။ ဘိက္ခု သိတေနပိ ကိလမန္တိ၊ ဥဏှေနပိ ကိလမန္တိ။ (၂၁၂)

(အားဖြင့်) ဟု ပေးရသော တတိယာဝိဘတ်နဲ့ (တော)ပစ္စည်း

- ၁။ ဘဂဝါ အနုပဗ္ဗေန စာရိကံ စရမာနော ယေန ကပိလဝတ္ထု တဒဝသရိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၁၅)
- ၂။ ပဋိပလော ဟောတိ ဥပ္ပန္နံ ကုက္ကုစ္စံ ဓမ္မတော ဝိနောဒေတုံ။ (၉၆)
- ၃။ ဥဘယာနိ ခေါ ပနဿ ပါတိမောက္ခာနိ ဝိတ္တာရေန သွာဂတာနိ။ (၉၈)
- ၄။ သုဝိနိစ္ဆိတာနိ သုတ္တသော အနုဗျဉ္ဇနသော။ (။)
- ၅။ သစေ ဘိက္ခဝေ ဇာတိယာ သာကိယော အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော အာဂစ္ဆတိ၊ သော အာဂတော ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော။ (၁၀၁)

- ၆။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဂေါတ္တေနပိ အနုဿာဝေတုံ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၂၉)
- ၇။ တဉ္စ ခေါ ဂေကေန ဥပဇ္ဈာယေန၊ နတွေဝ နာနုပဇ္ဈာယေန။ (၁၂၉)
- ၈။ ဘိက္ခူ နာသက္ခိသု ဝိတ္တာရေန ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓိသိတုံ။ (၁၅၂)
- ၉။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သတိ အန္တရာယေ သံခိတ္တေန ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓိးပိတုံ။
(။)
- ၁၀။ ဘဂဝတော သမတ္တိသာယ ဝိရေစနံ ဘဝိဿတိ။ (၃၉၁)
- ၁၁။ ဘဂဝါ အစွယံ အစွယတော ပဋိဂ္ဂဏှာတု။ (။)

(၆) ဟု ပေးရသော တတိယာဝိဘတ်

ကာလ-အဒ္ဓါ၊ ဒိသာ-ဒေသ၊ ဟူသမျှ၌ သတ္တုပ္ပတ္တာ၊ တတိယာ၊ သက်ပါ များလှသည်။

- ၁။ ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၅)
- ၂။ ယေန တံ တေနပသင်္ကမိ။ (။)
- ၃။ ဥရုဝေလကဿပေါ တဿာ ရတ္တိယာ အစွယေန ယေန ဘဂဝါ တေန ပသင်္ကမိ။ (၃၄)
- ၄။ ဘဂဝါ သတ္တာဟဿ အစွယေန ယေန အပေါလနိဠာေတေ တေနပ- သင်္ကမိ။ (၅)
- ၅။ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဥရုဝေလာယံ ဝိဟရတိ။ (၁)
- ၆။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဆ (သတ္တ၊ ကောဒေသ၊ ကေသဋ္ဌိ) လောကေ အရဟန္တော ဟောန္တိ။ (၂၀/၄၊ ၅၊ ၇)
- ၇။ သော သဒ္ဓေါ သတ္တာဟဿ အစွယေန အန္တရုတယိဿတိ။ (၅၅)
- ၈။ ဥပါလိ အမှာကံ အစွယေန သုခဉ္စ ဝိဝေယျ၊ န စ ကိလမေယျ။ (၁၀၈)
- ၉။ တိဏ္ဍံ မေ ဝဿာနံ အစွယေန ဥပသမ္ပဒံ အလတ္တံ။ (၂၈၇)
- ၁၀။ သုဝိနန္တေန အသုစိ မုစ္စတိ။ (၄၀၉)
- ၁၁။ အနုဇာနာမိ ယေန ဂါမော တေန ဂန္တံ။ (၂၀၇)

- ၁၂။ အနုဇာနာမိ ယေန ဗဟုတရာ တေန ဂန္တံ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၂၀၈)
- ၁၃။ အနုဇာနာမိ ယေန သဒ္ဓါ တေန ဂန္တံ ။ (။)

(၅) ဟု ပေးရသော ဒုတိယာဝိဘတ်

- ၁။ ချိန်ခါနက်မှာ, ဒုတိယာ, နက်မှာ (၅) ဖြစ်သည်။
- ၁။ တေ ရတ္တိယာ ပစ္စုသသမယံ ပစ္စုဋ္ဌာယ ရောဒန္တိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၅၈)
- ၂။ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂီ ကရိတွာ ဒန္တကဋ္ဌံ ဒါတဗ္ဗံ။ (၅၈)
- ၃။ သင်္ကာရံ ဝိစိနိတွာ ဧကမန္တံ ဆဇေတဗ္ဗံ။ (၆၀)
- ၄။ အာယသ္မာ အဿဇိ ပုဗ္ဗဏှာသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ရာဇကဟံ ပိဏ္ဏာယ ပါဝိသိ။ (၅၀)
- ၅။ ဣဒံ ခေါ အမှာကံ ဝေဠုဝနံ ဥယျာနံ ရတ္တိ အပ္ပသဒ္ဓံ။ (၄၉)
- ၆။ ပဉ္စမံ (သတ္တမံ) ဒီဝသံ သေဋ္ဌိ ဂဟပတိ ကာလံ ကရိဿတိ။ (၃၈၃)
- ၇။ ယံ ကာလံ ဣစ္ဆတိ၊ တံ ကာလံ ဂစ္ဆတု။ (၃၈၀)
- ၈။ ယံ ကာလံ ဣစ္ဆတိ၊ တံ ကာလံ ပဝိသတု။ (၃၈၀)
- ၉။ နဝမံ ငါ ဘဂဝါ ဒီဝသံ ဒေသမံ ဝါ။ (၄၀၃)
- ၁၀။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ယံ ကာလံ သရတိ၊ တံ ကာလံ အာရောစေတံ။ (၁၅၈)
- ၁၁။ ကံ ကာလံ ဓမ္မော န စရိတဗ္ဗော။ (၂၁၃)
- ၁၂။ န အန္တရာဝဿံ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗံ။ (။)
- ၁၃။ ဘဂဝါ ရတ္တိ အဇ္ဈောကာသေ ဧကစီဝရော နိသီဒိ။ (၄၀၁)
- ၁၄။ ဧက န ခေါ တေ စတုဒ္ဓိသာ အဋ္ဌံသု။ (၃၅)
- ၁၅။ အာယတီ သံဝရေယျာသိ။ (၁၆၉)
- ၁၆။ ဘဂဝါ အစွယံ အစွယတော ပဋိဂ္ဂဏှာတု အာယတီ သံဝရာယ။ (၄၃၃)
- ၂၀။ အာယတီ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ (၄၃၄)
- ၂၁။ ကထံ ဟိ နာမ သမဏာ ဟေမန္တမ္ပိ ဂိမ္ပမ္ပိ ဝဿမ္ပိ စာရိကံ စရိဿန္တိ။ (၁၉၂)

(ပတ်လုံး) ဟု ပေးရသော ဒုတိယာဝိဘတ်

- ၁။ ချိန်ဟောပုဒ်မှာ၊ ဒုတိယာ၊ နက်မှာ (ပတ်လုံး) ပေး။
- ၂။ ကြိယာ-ဂုဏ်-ဒြပ်၊ မြဲမပြတ်၊ ယှဉ်လတ် အစွန္တသံယောဂ။
- ၃။ သတ္တာဟမေဝ ဘဝိဿတိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၅၅)
- ၂။ သက္ကောမဟံ အာစရိယ ဧကေန (ဒုတိယေန) ပဿေန သတ္တ မာသေ နိပဇ္ဇိတုံ။ (၃၈၄)
- ၃။ သက္ကောမဟံ အာစရိယ ဥတ္တာနော သတ္တ မာသေ နိပဇ္ဇိတုံ။ (၃၈၄၊
- ၄။ တွေကမ္ပိ တံ န နိပဇ္ဇေယျာသိ။ (၃၈၅)
- ၅။ တာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ သတ္တာဟပရမံ သန္နိမိကာရကံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ။ (၃၀၃)
- ၆။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဒသာဟပရမံ အတိရေကစီစရံ ဓာရေတုံ။ (၄၀၃)
- ၇။ သစေ တေ ကဿပ အဂရ၊ ဝသေယျာမ ဧကရတ္ထံ အဂျာဂါရေ။ (၃၂)
- ၈။ သော ယသော စတ္တာရော မာသေ န ဟေဋ္ဌာပါသာဒံ ဩရောဟတိ။ (၂၁)
- ၉။ ဘဂဝါ သတ္တာဟံ ဧကပလ္လင်္ကေန နိသီဒိ။ (၁)
- ၁၀။ ပဉ္စဟိကံ ခေါ ပန မယံ ဘန္တေ သဗ္ဗရတ္တိ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္နိသီဒါမ။ (၄၉၉)
- ၁၁။ ဒီဃရတ္တံ ခေါ တေ သီဟ နိဂဏ္ဌာနံ ဩပါနဘူတံ ကုလံ။ (၃၃၃)
- ၁၂။ တဿ စတ္တာရော မာသေ ပရိဝါသော ဒါတဗ္ဗော။ (၉၈)
- ၁၃။ န ဝဿံ ဥပဂန္တာ ပုရိမံ ဝါ တေမာသံ ပစ္ဆိမံ ဝါ တေမာသံ အဝေပိတွာ စာရိကာ ပက္ကမိတဗ္ဗာ။ (၁၉၄)
- ၁၄။ ဘဂဝါ တတ္ထေဝ ရာဇဂဟေ ဝဿံ ဝသီ တတ္ထ ဟေမန္တံ တတ္ထ ဂိမုံ။ (၁၁၀)
- ၁၅။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ စတူဟပဉ္စဟံ အာဂမေတုံ ယာဝ ဘိက္ခုသဘဂဝတံ ဇာနာမိ။ (၁၂၇)

(တိုင်တိုင်) ဟု ပေးရသော ဒုတိယာဝိဘတ်

- ၁။ ခရီးဟောပုဒ်မှာ၊ ဒုတိယာ၊ နက်မှာ (တိုင်တိုင်) ပေး။
- ၂။ ကြိယာ-ဂုဏ်-ဒြပ်၊ မြဲမပြတ်၊ ယှဉ်လတ် အစွန္နသံယောဂ။
- ၁။ တေန ဟိ ဘဏေ ဇီဝက ခဏိတ္ထိ အာဒါယ တက္ကသိလာယ သမန္တာ
ယောဇနံ အာဟိဏ္ဏိတ္တာ ယံကိဗ္ဗိ အဘေသန္တံ ပဿေယျာသိ။ တံ အာဟရ။
(ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၇၉)
- ၂။ အာဟိဏ္ဏန္တောမိ အာစရိယ တက္ကသိလာယ သမန္တာ ယောဇနံ။ (၃၈၀)

(ဇ်) ဟု ပေးရသော ဒုတိယာဝိဘတ်

- ၁။ အန္တရာ နော၊ အဘိတော၊ ပရိတော တစ်ဖြာ။
- ၂။ ပဋိဘာ ပတိ၊ ယှဉ်လေဘိ၊ ဒုတိ (ဇ်) နက်မှာ။
- ၁။ ပဋိဘာတု တံ ဘိက္ခု မေဗ္ဗော ဘာသိတုံ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၂၈၆)
- ၂။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဥပကော အာဇီဝကော ဘဂဝန္တံ အန္တရာ စ ဂယံ အန္တရာ စ
ဗောဓိ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နံ။ (၁၁)
- ၃။ အဒ္ဒသ ဘဂဝါ အန္တရာ စ ရာဇဗဟံ အန္တရာ စ ဝေသာလီ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိ
ပန္နော သမ္ပဟုလေ ဘိက္ခု။ (၄၀၁)
- ၄။ တံ ခေါ ပန ဘဂဝန္တံ ဂေါတမံ ဝေ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဓေါ အဗ္ဗဂ္ဂတော။
(၃၃၉)
- ၅။ ပဋိဘာတိ နော။ (၄၈၂)
- ၆။ သီတံ ဘဂဝန္တံ အဟောသိ။ (၄၀၁)
- ၇။ န ဘဂဝန္တံ သီတံ အဟောသိ။ (။)
- ၈။ န မံ သီတံ အဟောသိ။ (၄၀၂)
- ၉။ သီတံ မံ အဟောသိ။ (။)
- ၁၀။ အပိဿု ဘဂဝန္တံ ဣမာ အနစ္စရိယာ ဂါယာယော ပဋိဘံသု။ (၅)

(ကို) ဟု ပေးရသော တတိယာဝိဘတ်

- ၁။ ကာရိတ်ကံမှာ၊ ဒုတိယနှင့်၊ တတိယာ-ဆဋ္ဌိ၊ သုံးလီဝိဘတ်၊ သက်
တုံလတ်ဟု၊ ကျမ်းမြတ် ဤသို့ မိန့်သတည်း။
ထိုသုံးပါးမှာ၊ တတိယာ၊ ကျမ်းလာအရီ များသတည်း။
- ၁။ န ကေစွေန ကေသာ ဆေဒါပေတဗ္ဗ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၈၁၀)
- ၂။ န ကေစွေန ပရိကမ္ပံ ကာရာပေတဗ္ဗ။ (။)
- ၃။ န ကေစွေန ဝေယျာဝစ္စော ကာရာပေတဗ္ဗော။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၈၁၀)
- ၄။ န ကေစွေန ပိဏ္ဍာပါတော နီဟရာပေတဗ္ဗော။ ၉ ။)
- ၅။ အမနုဿေန ပဋိစ္စ ဇာတော။ (၃၈၈)
- ၆။ အဟံ ဟံ သီဟ ဖိဂုစ္ဆာမိ ကာယ (ဝစီ၊ မနော) ဒုစ္စရိတေန။ (၃၇၁)
- ၇။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ ဖိဂုစ္ဆာမိ။ (။)

ဒုတိယာ ကြိယာဝိသေသန

- ၁။ ကြိယာအား၊ ထူးပြုငြား၊ ခေါ်ထား ကြိယာဝိသေသန။
- ၂။ နပုဏ္ဏိင်ပ၊ ဒုတိယ၊ ကေဝစန။
- ၃။ (စွာ) စသည်က၊ ဝိသေသန၊ ကြိယ-ဝိသေသျ။
- ၁။ နိဝတ္တန္တေန ပဋ္ဌမတရံ အာဂန္တာ အာသနံ ပညပေတဗ္ဗံ။ (ဝိနည်းမဟာ၊
၇၇)
- ၂။ ပဋ္ဌမံ ပတ္တစီဝရံ နီဟရိတွာ ကေမန္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ (၇၈)
- ၃။ မုဟုတ္တံ ဥဏှော ဩတာပေတဗ္ဗံ။ (ဩတာပေတဗ္ဗော)။ (၇၇)
- ၄။ ယော ပဋ္ဌမံ ဂါမတော ပိဏ္ဍာယ ပဋိက္ကမတိ။ (၂၂၀)
- ၅။ မယံ ဘန္တေ ဇာသုကံ ဝသံ ဝသိမှ။ (၂၂၁)
- ၆။ ဣမံ ဘိက္ခံ၊ မုဟုတ္တံ မုစ္ဆထ။ (၂၂၇)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၇။ ဇီဝကော ဗဟုဉ္စ ဂဏှာတိ၊ လဟုဉ္စ ဂဏှာတိ၊ သုဠှ စ ဥပစာရေတိ။
(၃၇၉)
- ၈။ အတိလဟုံ ခေါ ဣမေ မောဃပုရိသာ စီဝရေ ဗာဟုဠှာယ အာဝတ္တာ။
(၄၀၁)
- ၉။ ဒုက္ခံ သုပတိ၊ ဒုက္ခံ ပဋိပ္ပုဇ္ဈတိ။ (၄၀၉)
- ၁၀။ သုခံ သုပတိ၊ သုခံ ပဋိပ္ပုဇ္ဈတိ။ (၄၁၀)
- ၁၁။ ဂိလာနုပဋ္ဌာကဿ ယထာဘူတံ အာဗာမံ အာဝိကတ္တာ ဟောတိ။ (၄၁၈)
- ၁၂။ ယေသံ ဘိက္ခဝေ သီမာ ပဌမံ သမ္ပတာ။ (၁၅၀)
- ၁၃။ ပဌမံ သမာနသံဝါသသီမာ သမ္ပန္နိတဗ္ဗာ။ (၁၄၉)
- ၁၄။ ပဌမံ နိပိတ္တာ ကိတ္တေတဗ္ဗာ။ (၁၄၆)
- ၁၅။ စီရမ္ပိ ခေါ ဣမဿ မောဃပုရိသဿ ဝေံ ဘဝိဿတိ။ (၄၂)
- ၁၆။ ကိဿ ဘန္တေ အယျော ဣမံ ဝစ္ဆကံ သက္ကစ္စံ ဥပနိဇ္ဈာယတိ။ (၂၈၂)
- ၁၇။ နယိဒံ သုကရံ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ ဧကန္တပရိပုဏ္ဏံ ဧကန္တပရိသုဒ္ဓံ
သင်္ခလိဒိတံ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတုံ။ (၂၆၇)
- ၁၈။ ကော ဣမံ ဓမ္မံ ခိပ္ပမေဝ အာဇာနိဿတိ။ (၁၁)
- ၁၉။ သော ဣမံ ဓမ္မံ ခိပ္ပမေဝ အာဇာနိဿတိ။ (။)
- ၂၀။ အာမိသံ ခေါ သာရိပုတ္တ သဗ္ဗေသံ သမကံ ဘာဇေတဗ္ဗံ။ (၅၀၅)
- ၂၁။ စီဝရံ ရဇန္တေန သာဝကံ သမ္ပရိဝတ္တကံ သမ္ပရိဝတ္တကံ ရဇိတဗ္ဗံ။ (၈၁)
- ၂၂။ သစေ အာစရိယော ဂိလာနော ဟောတိ၊ ယာဝဇီဝံ ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗော။ (။)
- ၂၃။ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ နဒိ တရန္တော မနံ ဂူဇော အဟောသိ။ (၁၄၇)
- ၂၄။ ပဉ္စာဟိကံ ခေါ ပန မယံ ဘန္တေ သဗ္ဗရတ္တိံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္နိသီဒါမ။
(၄၉၉)
- ၂၅။ တေန မယံ ထောက် ထောက် ပဋိဂ္ဂဏှာမ။ (၃၁၇)
- ၂၆။ န စိရံ ဒေဝေါ ဝိဇာယိဿတိ။ (၃၈၃)

(အား) ဟု ပေးရသော စတုတ္ထိဝိဘတ်

- ၁။ ပေး-ကြိုက်-ခုံ-ဆာ၊ ဆောင်-ပြောတာ၊ စွာ ကြိယာတွင်။
- ၂။ ထိုနှင့် ယှဉ်ရာ၊ ဝိဘတ်မှာ၊ ထားပါ စတုတ္ထိပင်။
- ၃။ အား-သမ္ပဒါန၊ ကြိယ၊ ခေါ်ရ သမ္ပဒါနီပင်။
- ၁။ ဟိရညံ ဝါ တေ ဒေမိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၂၀၈)
- ၂။ သုဝဏ္ဏံ (ခေတ္တံ၊ ဝတ္ထံ၊ ဂါဝံ၊ ဂါဝိ၊ ဒါသံ၊ ဒါသိ၊ ဝီတရံ) ဝါ တေ ဒေမိ။
(။)
- ၃။ ဣမိနာ စ မေ ဇီဝိတံ ဒိန္နံ။ (၄၉၄)
- ၄။ မယာ စ ဣမဿ ဇီဝိတံ ဒိန္နံ။ (။)
- ၅။ ဗဟုကာရာ ခေါ မေ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု။ (၁၁)
- ၆။ ကဿ န ခေါ အဟံ ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေယျံ။ (၁၀)
- ၇။ ယန္တူနာဟံ အာဠာရဿ ကာလာမဿ (ဥဒကဿ ရာမပုတ္တုဿ၊ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာနံ ဘိက္ခုနံ) ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေယျံ။ (၁၀၊ ၁၁)
- ၈။ ယသဿ ဘဂဝါ အနုပုဗ္ဗိ ကထံ ကထေသိ။ (၂၂)
- ၉။ သေဋ္ဌိဿ (တာသံ၊ တေသံ) ဘဂဝါ အနုပုဗ္ဗိ ကထံ ကထေသိ။ (၂၂၊ ၂၄၊ ၂၆)
- ၁၀။ တောဟံ ဘန္တေ ဝေဠုဝနံ ဥယျာနံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ ဒမ္ပိ။
(၅၀)
- ၁၁။ အတ္ထံယေဝ မေ ဗြူဟိ။ (၅၁)
- ၁၂။ အပိ စ တေ သံခိတ္တေန အတ္ထံ ဝက္ခာမိ။ (၅၂)
- ၁၃။ ဓမ္မေန နယမာနာနံ ကာ ဥဿုယာ ဝိဇာနတံ။ (၅၅)
- ၁၄။ ကိန္တိ န ခေါ သံယော ဥပဇ္ဈာယဿ ပရိဝါသံ ဒေသေယျ။ (၆၁)
- ၁၅။ န ဥပဇ္ဈာယံ အနာပုစ္ဆာ ဧကစ္စဿ ပတ္တော ဒါတဗော။ (၆၂)
- ၁၆။ တဿ ဘိက္ခု ပဋိကစ္စေဝ နိဿယေ အာစိက္ခိသု။ (၇၃)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၁၇။ ဣမာဟံ ဘိက္ခဝေ ဉာတိနံ အာဝေဏိကံ ပရိဟာရံ ဒမ္ဗိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၀၁)
- ၁၈။ သေနာနာယကာ မဟာမတ္တာ ဗိမ္ဗိသာရဿ တေမတ္တံ အာရောစေသုံ။ (၁၀၄)
- ၁၉။ မယုဋ္ဌိ တာတ ဒေဟိ။ (၁၀၉)
- ၂၀။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဥပသမ္ပဒါ။ (သမ္ပုတိ) (၁၃၂၊ ၁၄၄)
- ၂၁။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။ (၁၃၂)
- ၂၂။ ခမတိ သံဃဿ။ (၁၃၃)
- ၂၃။ ဘဂဝတော တေမတ္တံ အာရောစေသုံ။ (၁၄၇)
- ၂၄။ သီဟော သေနာပတိ ဘဂဝတော ကာလံ အာရောစာပေသိ။ (၃၃၄)
- ၂၅။ ယေန နေသံ ဥပဂတာနံ ပိဏ္ဏကံ ဒါတဗ္ဗံ မညေယျာသိ။ (၃၃၃)
- ၂၆။ တေန ဟိ ကေဏိယ ဘိက္ခုနံ ဒေဟိ။ (၃၄၃)
- ၂၇။ ဗြဟ္မဒတ္တော စ ကာသိရာဇာ ဒီဃာဝု စ ကုမာရော အညမညဿ ဇိဝိတံ အဒံသု။ (၄၉၄)
- ၂၈။ ဇိဝိတံ မေ တာတ ဒီဃာဝု ဒေဟိ။ (၄၉၃)
- ၂၉။ ဂစ္ဆ ဘဏေ ဒေါဝါရိက သေဋ္ဌိဘရိယာယ ပါဝဒ။ (၃၈၉)
- ၃၀။ ကိမ္ဗိ မာယံ ကိဋ္ဌိ ဒေယျဓမ္မံ ဒဿတိ။ (၃၈၁)
- ၃၁။ သေဋ္ဌိဘရိယာ ဇိဝကဿ စတ္တာရိ သဟဿာနိ ပါဒါသိ။ (၃၈၂)
- ၃၂။ ပုတ္တော ဇိဝကဿ စတ္တာရိ သဟဿာနိ ပါဒါသိ။ (||)
- ၃၃။ သုဏိသာ ဇိဝကဿ စတ္တာရိ သဟဿာနိ ပါဒါသိ။ (||)
- ၃၄။ သေဋ္ဌိ ဇိဝကဿ စတ္တာရိ သဟဿာနိ ပါဒါသိ ဒါသဉ္စ ဒါသိဉ္စ အဿ-
ရထဉ္စ။ (||)

(၄၆) ဟု ပေးရသော စတုတ္ထီဝိဘတ်

၁။ (၄၆) ဟု ပေးရာ၊ ဝိဘတ်ဟာ၊ မှတ်ပါ စတုတ္ထီ။

၂။ စတုတ္ထီ သ၊ ပြု အာယ၊ ရှိကြ ပုဒ်လီလီ။

- ၁။ ဘိက္ခုနံ အလာဘာယ၊ အနတ္တယ၊ အဝါသာယ ပရိသက္ကတံ။ (ဝိနည်း၊ မဟာ၊ ၁၁၇)
- ၂။ သံယော အပလောကေတဗ္ဗော ဘဏ္ဍုကမ္မာယ။ (၁၀၁)
- ၃။ အယံ ခေါ သမဏော ဂေါတမော အာဝတ္တော ဗဟုလ္လာယ။ (၁၂)
- ၄။ စရ ဗြဟ္မစရိယံ သမ္မာ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယာယ။ (၁၇)
- ၅။ နိဗ္ဗိဒါယ စိတ္တံ သဏ္ဍာသိ။ (၂၁)
- ၆။ အဘဗ္ဗော ယသော ဟိနာယာဝတ္တိတွာ ကာမေ ဘုဒ္ဓိတုံ။ (၂၃)
- ၇။ စရထ ဘိက္ခဝေ စာရိကံ ဗဟုနေဟိတာယ ဗဟုနေသုခါယ လောကကန ကမ္မာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ (၂၇)
- ၈။ အဟတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ယေန ဥရုဝေလာ သေနာနိဂမော တေနပသကံမိသောပိ ဓမ္မဒေသနာယ။ (၂၈)
- ၉။ တဿ အတ္ထာယ ဝေသီ အာနိတာ အဟောသိ။ (၃၀)
- ၁၀။ အဟော နန မဟာသမဏော သွာတနာယ နာဂစ္ဆေယျ။ (၃၆)
- ၁၁။ အပုတ္တကာယ၊ ဝေဗျာယ၊ ကုလုပစ္ဆေဒါယ ပဋိပန္နော သမဏော ဂေါတမော။ (၅၄)
- ၁၂။ အပိဝိသေတု နော ဘဝံ ဂေါတမော အဇ္ဇတနာယ ဘတ္တံ။ (၃၂၄)
- ၁၃။ အဗ္ဗယီလီ ဂဏိကာ ဝေသာလိယာ နိယျာသိ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ။ (၃၂၆)
- ၁၄။ ဗြဟ္မဒတ္တော စ ကာသိရာဇာ ဒီဃာဂု စ ကုမာရော သပထဉ္စ အကံသု အဒ္ဓုဘာယ။ (၄၉၄)
- ၁၅။ နေတံ ဘိက္ခဝေ အပ္ပသန္နာနံ ဝါ ပသာဒါယ ပသန္နာနံ ဝါ ဘိယျောဘာဂါယ။ (၅၇)
- ၁၆။ အထ ခွေတံ ဘိက္ခဝေ အပ္ပသန္နာနဉ္စေဝ အပ္ပသာဒါယ ပသန္နာနဉ္စ ဂေစ္စာနံ အညထတ္တာယ။ (၂)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၁၇။ ဣမ မေ ဘန္တေ သော ဗြာဟ္မဏော ရာဇဂဟေ ဝိဏ္ဏာယ စရန္တဿ ကဋ္ဌဇ္ဈဘိက္ခံ ဒါပေသိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၇၀)
- ၁၈။ ဒွေမေ ဘိက္ခဝေ ပစ္စယာ နာဂဿ သဘာဝပါတုကမ္မာယ။ (၁၂၁)
- ၁၉။ တေ ဝဇာယ ဩနိယုန္တိ။ (၁၂၃)
- ၂၀။ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္မောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ (၁၄)
- ၂၁။ ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္ပဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ။ (၁၄)
- ၂၂။ တသ္မာ ရူပံ (ဝေဒနာ၊ သညာ၊ ဝိညာဏံ) အာဗာဓာယ သံဝတ္တတိ။ (၁၈)
- ၂၃။ တသ္မာ သင်္ခါရာ အာဗာဓာယ သံဝတ္တန္တိ။ (၁၉)
- ၂၄။ ယံ မမဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ။ (၃၉၃)
- ၂၅။ ဧကစ္စေ ဘိက္ခု ဣဒဿာနံ ဩက္ကမိသု ပံသုကုလာယ။ (၃၉၄)
- ၂၆။ ပဋိမေ ဘိက္ခဝေ ပစ္စယာ သံဃာဋီယာ (ဥတ္တရာသင်္ကဿ၊ အန္တရဝါသကဿ၊ ဝဿိကသာဋီကာယ) နိက္ခေပါယ။ (၄၁၃)
- ၂၇။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ကာယ (စီဝရ၊ သေနာသန) ဂုတ္တိယာ နိသီဒနံ။ (၄၁၀)
- ၂၈။ အတိလဟုံ ခေါ ဣမေ မောဃပုရိသာ စီဝရေ ဗာဟုလ္လာယ အာဝတ္တာ။ (၄၀၁)
- ၂၉။ အလံ တေ တွေကံ ဇီဝိကာယ။ (၃၈၀)
- ၃၀။ သမဏော ဂေါတမော အကိရိယာယ (ကိရိယာယ၊ ဥစ္စေဒါယ၊ ဇေဂ္ဂန္တိတာယ၊ ဝိနယာယ၊ တပဿိတာယ၊ အပက္ခတာယ၊ အဿာသာယ) ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ (၃၃၁၊ ၂)
- ၃၁။ အစွာရဒ္ဒဝိရိယံ ဥဒ္ဒစ္စာယ၊ အတိလီနဝိရိယံ ကောသဇ္ဇာယ သံဝတ္တတိ။ (၂၆၉)

(မှ) ဟု ပေးရသော ပဉ္စမိဝိဘတ်

- ၁။ ဖဲ-ထွက်-ကျ-ဆင်း၊ ကြောက်-ထိတ်ခြင်း၊ သင်ခြင်း ရှုံးစသည့်။
- ၂။ ထိုနှင့် ယှဉ်ပြီ၊ ဝိဘတ်သည်၊ ရှိပြီ ပဉ္စမိ။
- ၃။ မှ-အပါဒါန၊ ကြိယ၊ ခေါ်ရ အပါဒါနိ။
- ၁။ တံ သပိ နတ္ထုတော ဒိန္နံ မုခတော ဥဂ္ဂန္တိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၈၁)
- ၂။ န စ မယံ ဇိဝိတဟေတုပိ သဗ္ဗိစ္စ ပါဏံ ဇိဝိတာ ဝေါရောပေယျာမ။ (၃၃၄)
- ၃။ သီဟော သေနာပတိ ယာနာ ပစ္စောရောဟိတွာ ပတ္တိကောဝ ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ။ (၃၂၉)
- ၄။ ပရာဇိတမှ ဝတ ဘော အဗ္ဗကာယ။ (၃၂၇)
- ၅။ ဘဂဝါ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။ (၃၂၄)
- ၆။ ကုတော စ တုမေ ဘိက္ခဝေ အာဂစ္ဆထ။ (၃၀၆)
- ၇။ ဝါတပါနေဟိ ဘောဂါ နိက္ခန္တာ။ (၁၂၁)
- ၈။ ဧဝံ တံ နာဂယောနိယာ စ ပရိမုစ္စိဿသိ။ (၁၂၁)
- ၉။ ပါဏာတိပါတာ (အဒိန္နာဒါနာ၊ အဗြဟ္မစရိယာ၊ မုသာဝါဒါ၊ သုရာမေရယ မဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ၊ ဝိကာလဘောနော) ဝေရမဏီ။ (၁၁၇)
- ၁၀။ အယမ္ပိ ဒါရကော ဘိက္ခုနိယာ ဇာတော။ (၁၀၉)
- ၁၁။ ဧဝံ မယံ ပါပိ စ ဝိရမေယျာမ။ (၁၀၄)
- ၁၂။ ပဗ္ဗိမာ ဘိက္ခဝေ နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယော ဥပဇ္ဈာယမှာ။ (၈၉)
- ၁၃။ ဆယိမာ ဘိက္ခဝေ နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယော အာစရိယမှာ။ ()
- ၁၄။ ဥလ္လောကာ ပဋ္ဌမံ ဩတာရေတဗ္ဗံ။ (၈၄)
- ၁၅။ ဂတ္တတော ဥဒကံ ပမဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ (၈၃)
- ၁၆။ ပုရတော စ ပစ္ဆတော စ ပဋိစ္စာဒေတွာ ဇန္တာယရံ ပဝိသိတဗ္ဗံ။ ()
- ၁၇။ ပုရတော စ ပစ္ဆတော စ ပဋိစ္စာဒေတွာ ဇန္တာယရာ နိက္ခမိတဗ္ဗံ။ ()
- ၁၈။ ယန္တုနာဟံ ဣမံ ဘိက္ခံ ပိဋိတော ပိဋိတော အနုပဇ္ဇေယျံ။ (၅၂)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၁၉။ အတ္တာဝုသော မဟာသမဏော သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတော။ (ဝိနည်း၊ မဟာဝါ၊ ၅၁)
- ၂၀။ ယော ပဋ္ဌမံ ဂါမတော ပိဏ္ဍာယ ပဋိက္ကမတိ။ (၂၂၀)
- ၂၁။ ယော ပစ္စာ ဂါမတော ပိဏ္ဍာယ ပဋိက္ကမတိ။ (၂၂၀)
- ၂၂။ ဘိက္ခုပိ သမာဓိမှာ စာဝေဋ္ဌိ။ (၂၇၆)
- ၂၃။ အဟံ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော။ (၂၇၂)
- ၂၄။ ဘဂဝတာ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ ပသတ္တာ။ (၂၈၂)
- ၂၅။ ဧကေန ဗျာယံ ဂါဝိ ပိဋိတော ပိဋိတော အနုဗန္ဓိ။ (၂၈၂)
- ၂၆။ ကုတာယံ အာနန္ဒ ယာဝု။ (၃၀၄)
- ၂၇။ ဣဓ မယှံ ဘန္တေ ဗဟိ ဒွါရကောဋ္ဌကာ နိက္ခမန္တဿ တေဒဟောသိ။ (၃၉၁)
- ၂၈။ သော တမှာပိ အာဝါသာ အညံ အာဝါသံ ဂစ္ဆတိ။ (၄၅၃)
- ၂၉။ ယဉ္စ ကိဉ္စိ ဘိက္ခုနိသံဃေန ဘိက္ခုသံဃတော ပစ္စာသီသိတဗ္ဗံ၊ သဗ္ဗံ တံ မေဗဝါဒိတောဝ ပစ္စာသီသိတဗ္ဗံ။ (၅၀၄)
- ၃၀။ န ဘိက္ခဝေ ဂိလာနော ဘိက္ခု ဌာနာ စာဝေတဗ္ဗော။ (၁၆၁)

(ကြောင့်)ဟု ပေးရသော ပဉ္စမိဝိဘတ်

- ၁။ (ကြောင့်)က ဟေတု၊ ကျိုး-စိုလ်ဟု၊ ခွဲ၍ သိပေရာ။
- ၁။ န တွေဝ မယံ ဘန္တေ တပ္ပစ္စယာ ဝါစံ ဘိန္နာမ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၄၉၉)
- ၂။ နာလံ မမံ ဝါ ကာရဏာ အညေသံ ဝါ ကာရဏာ ဆန္ဒာ ဒေါသာ မောဟာ ဘယာ အဂတိံ ဂန္တံ။ (၄၈၄)
- ၃။ န ခေါ မယံ အာဝုသော တေကာရဏာ ထောကံ ထောကံ ပဋိဂ္ဂဏှာမ။ (၃၁၇)

- ၄။ ပါဠိပုတ္တဿ ခေါ အာနန္ဒ တယော အန္တရာယာ ဘဝိဿန္တိ အဂ္ဂိတေဂ ဝါ ဥဒကတော ဝါ အပ္ပန္နရတော ဝါ မိထုဘေဒါ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၂၄)
- ၅။ စတုန္ဒ ဘိက္ခုဝေ အရိယသစ္စာနံ အနုနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ သန္တာဝိတံ။ (၃၂၅)
- ၆။ သော ခေါ အဟံ ဘန္တေ အာနန္ဒ ဉာတိနံ ဒဏ္ဍဘယာ ဝေါဟံ ဘဂဝဒတာ ပစ္စုဂ္ဂမနံ အကာသီ။ (၃၄၅)
- ၇။ နာဟံ အာဂုသော တေကာရဏာ ပဗ္ဗဇိတော။ (၇၂)
- ၈။ ကိ ပန တွံ အာဂုသော ဥဒရဿ ကာရဏာ ပဗ္ဗဇိတော။ (၇၃)
- ၉။ ကထံ ဟိ နာမ ဘိက္ခု ဝေ သ္မာက္ခာတေ ဓမ္မဝိနယေ ဥဒရဿ ကာရဏာ ပဗ္ဗဇိဿတိ။ (၇၃)
- ၁၀။ နတွေဝ တပ္ပစ္စယာ ဥပပါသထဿ အန္တရာယော ကာတဗ္ဗော။ (၁၄၀)
- ၁၁။ တသ္မာ ဟိ ယာဂုံ အလမေဝ ဒါတုံ။ (၃၁၆)
- ၁၂။ တတော ခုဒ္ဒံ ပိပါသဉ္စ ဗျပနေတိ။ (၃၁၆)
- ၁၃။ တတော နံ အနုကမ္ပန္တိ မာတာ ပုတ္တံဝ ဩရသံ။ (၃၂၄)
- ၁၄။ စတုန္ဒ အရိယသစ္စာနံ ယထာဘူတံ အဒဿနာ သံသိတံ ဒီဃမဒ္ဒါနံ။ (၃၂၆)
- ၁၅။ တသ္မာတိဟ ဘိက္ခုဝေ ဝေရူပံ ပဝါရဏာကမ္ပံ ကရိဿာမ။ (၂၂၄)
- ၁၆။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ၊ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ၊ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော၊ ဖဿပုပ္ဖယာ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနပုပ္ဖယာ ဘဝေါ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ၊ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သမ္ဘဝတိ။ (၁)
- ၁၇။ အဝိဇ္ဇာယတွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော၊ သင်္ခါရနိရောဓော ဝိညာဏနိရောဓော၊ ဝိညာဏနိရောဓော နာမရူပနိရောဓော၊ နာမရူပနိရောဓော သဠာယတနနိရောဓော၊ သဠာယတနနိရောဓော ဖဿနိရောဓော။ ဖဿနိရောဓော ဝေဒနာနိရောဓော၊ ဝေဒနာနိရောဓော တဏှာနိရောဓော၊ တဏှာ-

- နိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော၊ ဥပါဒါနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော၊ ဘဝနိရောဓာ
 ဇာတိနိရောဓော၊ ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏံ နိရုဇ္ဈတိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁)
- ၁၈။ ဧတိဿာ ဘန္တေ သုဝဏ္ဏမာလာယ ကာရဏာ ရညာ ဗန္ဓာပိတံ။ (၃၀၂)
- ၁၉။ တသ္မာ တုဏှိ။ (၁၆၆)
- ၂၀။ ယသ္မာ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ရူပံ၊ (ဝေဒနာ၊ သညာ၊ ဝိညာဏံ) အနတ္တာ၊
 တသ္မာ ရူပံ (ဝေဒနာ၊ သညာ၊ ဝိညာဏံ) အာဗာဓာယ သံဝတ္တတိ။ (၁၈)
- ၂၁။ သော ဘိက္ခု အာယသ္မတော ရေဝတဿ ဝိဿာသာ တံ စိဝရံ အဂ္ဂဟေသိ။
 (၄၂၅)
- ၂၂။ ယတော ပဇာနာတိ သဟေတုဓမ္မံ။ (၂)
- ၂၃။ ယတော ခယံ ပစ္စယာနံ အဝေဒိ။ (။)
- ၂၄။ ဝိတရာဂတ္တာ၊ ဝိတဒေါသတ္တာ၊ ဝိတမောဟတ္တာ နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တော ဟောတိ။
 (၂၇၀)
- ၂၅။ တတော သမ္ပန္နိ မေဂေါ။ (၂၆)
- ၂၆။ တသ္မာ တုမှာက နော သိယာ။ (၄၉၆)

(ထက်)ဟု ပေးရသော ပဉ္စမိဝိဘတ်

- ၁။ အကောင်းထူးက၊ (ထက်) ပေးရ၊ (အောက်)က မကောင်းထူး။
- ၁။ အဟံ တယာ ပဋ္ဌမတရံ ပက္ကန္တော။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၉)
- ၂။ သေယျထာပိ မဟာအဂ္ဂိက္ခန္ဓော ပုရိမာဟိ ဝဏ္ဏနိဘာဟိ အဘိက္ကန္တတရော
 စ ပဏီတတရော စ။ (၃၅)
- ၃။ တေန ဟိ ကွံ သာဂတ ဘိယျောသော မတ္တာယ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ
 ဒဿေဟိ။ (၂၆၆)

(၏) ဟု ပေးရသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်

- ၁။ (၏)ဟု ပေးရ, သမ္ပန္န, ကြိယ သမ္ပန္နီ။
- ၁။ အဋ္ဌာနမေတံ အာနန္ဒ အနဝကာသော ယံ အရဟတော အသုစိ မုဒ္ဒေယျ။
(ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၄၀၉)
- ၂။ ယေပိ တေ အာနန္ဒ ပုထုဇ္ဇနာ ကာမေသု ဝိတရာဂါ၊ တေသမ္ပိ အဇုစိ န မုစ္စတိ။ (၄၀၉)
- ၃။ ရောဇော အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ သဟာယော ဟောတိ။ (၄၁၁)
- ၄။ သော ခေါ အဟံ ဘန္တေ သကံ စိတ္တံ နိက္ခိပိတ္တာ ဣမေသံယေဝ အာယ သ္မန္တာနံ စိတ္တဿ ဝသေန ဝတ္တာမိ။ (၄၉၈)
- ၅။ တဿ မယံ ဘန္တေ ဣမေသု အာယသ္မန္တေသု မေတ္တံ ကာယကမ္မံ ပစ္စုပဋိတံ အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ (၄၉၈)
- ၆။ ယေ ဒေဝဿ အတ္တကာမာ၊ တေ မံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ။ (၄၇၅)
- ၇။ ဣမိနာ စ မေ မာတာပိတရော ဟတာ။ (၄၉၃)
- ၈။ အဟော မေ အနတ္တတော။ (၄၉၁)
- ၉။ အယံ ခုဿ ကာလော၊ ယောဟံ ဝေရံ အပ္ပေယျံ။ (၄၉၃)
- ၁၀။ သဗ္ဗော မေ သက္ကာရော ဘဒ္ဒိဿတိ။ (၃၇၈)
- ၁၁။ ဂဟိတဉ္စ မေ န သမ္ပုဿတိ။ (၃၇၉)
- ၁၂။ အဟမ္ပိ ခေါ တေ ဘဏေ ဇီဝက မာတရံ န ဇာနာမိ။ ()
- ၁၃။ အပိ စာဟံ တေ ဝိတာ။ ()
- ၁၄။ ကဒါ ဣမဿ သိပ္ပဿ အန္တော ပညာယိဿတိ။ ()
- ၁၅။ မာတာ (သဿ၊ ဘရိယာ) မေ အရောဂါ ဌိတာ။ (၃၈၂)
- ၁၆။ ပဉ္စမံ (သတ္တမံ) ဒိဝသံ သေဋ္ဌိဿ မတ္တလုနံ ပရိယာဒိယိဿတိ။ (၃၈၅)
- ၁၇။ အတ္ထိ မေ အာစရိယ ဇီဝိတံ။ (၃၈၉)
- ၁၈။ အဓိကာရံ မေ ဒေဝေါ သရတု။ ()

- ၁၉။ ဥပဇ္ဈာယော (အာစရိယော) မေ ဘန္တေ ဟောတိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၅၇၊ ၇၆)
- ၂၁။ သော စ မေ ဘဂဝါ သတ္တာ။ (၅၁)
- ၂၂။ တဿ စာဟံ ဘဂဝတော ဓမ္မံ ရောစေမိ။ ()
- ၂၃။ သော သဒ္ဓေါ သတ္တာဟဿ အစ္စယေန အန္တရဓာယိဿတိ။ (၅၅)
- ၂၄။ နိဿံသယံ ခေါ မဟာသမဏဿ ဣဒ္ဓါနုဘာဝေါ။ (၄၀)
- ၂၅။ ဂစ္ဆထ မေ ဘာတရံ (ဘာတရော) ဇာနာထ။ (ဝိနည်းမဟာ၊ ၄၂၊ ၄၃)
- ၂၆။ တံ ခေါသိ ကဿပ ပဉ္စန္ဒံ ဇဋိလသတာနံ နာယကော။ (၄၂)
- ၂၇။ ပရေ စ မေ န အာဇာနေယျံ။ (၅)
- ၂၈။ သော မမဿ ကိလမထော၊ သာ မမဿ ဝိဟေသာ။ (၅)
- ၂၉။ န မေ သမဏ မောက္ခသိ။ (၂၈)
- ၃၀။ မယံ ခေါ သာမိ ဒါသဿ ဣဒ္ဓါနုဘာဝေါ ခေတ္တေ ပဿိတဗ္ဗော။ (၃၃၉)

(ကို) ဟု ပေးရသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်

- ၁။ နောက်ပုဒ်နက်မှာ, ခြင်း-တတ်ပါ, ကြောင်းပါ ကံနက်ပေး။
- ၁။ ဝိသတိဝသောဝ ခေါ ဘိက္ခုဝေ ပုဂ္ဂလော ခမော ဟောတိ သီတဿ ဥဏှဿ ဖိဗုစ္ဆာယ ပိပါသာယ ခံသ, မကသ, ဝါတာတပ, သရီသပ သမ္ပဿာနံ, ဒုရုတ္တာနံ ဒုရာဂတာနံ ဝစနပထာနံ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၀၉)
- ၂။ ဥပ္ပန္နာနံ သာရီရိကာနံ ဝေဒနာနံ ဒုက္ခာနံ အဓိဝါသကဇာတိကော ဟောတိ။ ()
- ၃။ ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော။ (၆)
- ၄။ ဣသယော မန္တာနံ ကတ္တာရော မန္တာနံ ပဝတ္တာရော။ (၃၄၃)
- ၅။ အဟံ ဟိ သီဟ အကိရိယံ ဝဒါမိ ကာယ (ဝစီ၊ မနော) ဒုစွရိတဿ။ (၃၃၀)

- ၆။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အင်္ဂါရိယံ ဝဒါမိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၃၀)
- ၇။ အဟံ ဟိ သီဟ ကိရိယံ ဝဒါမိ ကာယ (ဝစီ၊ မနော) သုစရိတးယ။ (၃၃၁)
- ၈။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ကိရိယံ ဝဒါမိ။ (။)
- ၉။ အဟံ ဟိ သီဟ ဥစ္ဆေဒံ ဝဒါမိ ရာဂဿ ဒေါသဿ မောဟဿ။ (။)
- ၁၀။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥစ္ဆေဒံ ဝဒါမိ။ (။)
- ၁၁။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ ဇီဂုစ္ဆာမိ။ (၃၃၁)
- ၁၂။ အဟံ ဟိ သီဟ ဝိနယာယ ဒေသေမိ ရာဂဿ ဒေါသဿ မောဟဒ။ (။)
- ၁၃။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဝိနယာယ ဓမ္မံ ဒေသေမိ။ (၃၃၂)
- ၁၄။ ဘိက္ခု အာပတ္တိယာ အဒဿနေ (အပ္ပဋိကမ္မေ) ဥက္ခိတ္တကော ဝိဗ္ဗမတိ။ (၁၃၅)
- ၁၅။ ဘိက္ခု ပါပိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ အပ္ပဋိနိဿဂ္ဂေ ဥက္ခိတ္တကော ဝိဗ္ဗမတိ။ (၁၃၆)
- ၁၆။ ဂတုန္တံ ဘိက္ခဝေ အရိယသစ္စာနံ အနနုဗောဓေ အပ္ပဋိဝေဓေ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ။ (၃၂၅)
- ၁၇။ အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ။ (၆)
- ၁၈။ အာယသ္မတော နိဿာယ ဝစ္ဆာမိ။ (၇၆)
- ၁၉။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဥပေါသထာဂါရဿ သမ္မုတိ။
- ၂၀။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဥပေါသထာဂါရဿ သမုတ္တိတော။ (၁၄၆)
- ၂၁။ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋေယ။ (၁၄၅)
- ၂၂။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣမဿ စီဝရဿ စ ပတ္တဿ စ ဝိလာနုပဋ္ဌာ ကာနံ ဒါနံ။ (၄၂၀)
- ၂၃။ ပကတိယာပိ စ အာယသ္မာ ပိလိန္ဒဝစ္ဆော လာဘီ ဟောတိ ပဉ္စန္ဒ ဘောသဇ္ဇာနံ။ (၃၀၂)
- ၂၄။ အာပတ္တိ တိဏ္ဍံ (ဒိန္တံ) ဒုက္ကဋာနံ။ (၂၉၂)

- ၂၅။ (အာယသ္မာ သောဏော) ကလျာဏိယာပိ ဝါစာယ သမန္နာဂတော အတ္ထဿ ဝိညာပနိယာ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၂၈၆)
- ၂၆။ သာဓု ခေါ ပန တထာဂ္ဂုပါနံ အရဟတံ ဒဿနံ ဟောတိ။ (၃၃၉)
- ၂၇။ အယံ ခေါ ဗြဟ္မဒတ္တော ကာသီရာဇာ ဗဟုနော အမှာကံ အနတ္ထဿ ကာရကော။ (၄၉၃)
- ၂၈။ မယံ အာဂါရိကာ နာမ ဥပဇာနာမေတဿ သံယမဿ။ (၃၈၂)
- ၂၉။ တဿ မေ ဘဝိဿန္တိ ဝတ္တာရော။ (၂၇၂)။
- ၃၀။ ပဌမဿ (ဒုတိယဿ) ဈာနဿ အဓိဂမာယ အန္တရာယိကော။ (၁၄၂)
- ၃၁။ ဈာနာနံ ဝိမောက္ခာနံ သမာဓိနံ သမာပတ္တိနံ နေက္ခမ္မာနံ နိဿရဏာနံ ပဝိဝေကာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အဓိဂမာယ ဖာသု ဟောတိ။ (၁၄၂)

(သည်၊ စဉ်) ဟု ပေးရသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်

- ၁။ မလေးစားအပ်, (သည်-စဉ်) မှတ်, သက်လတ် (၂)ဝိဘတ်။
- ၂။ ဝိဘတ်ဆဋ္ဌိ, သတ္တမိ, နှစ်လီ သက်ဟု မှတ်။
- ၃။ မလေးစားတတ်, မလေးအပ်, နှစ်ရပ်ကြိယာ။
- ၄။ (စဉ်)ဟု ပေးရာ, ကတ္တားမှာ, ပေးပါ (သည်) ဟုသာ။
- ၅။ (အပ်စဉ်) ပေးရာ, ကံပုဒ်မှာ, ပေးပါ (ကို) ဟုသာ။
- ၆။ ကြိယာနှစ်ပါး, ကံ ကတ္တား, ခွဲခြား သိကြရာ။
- ၇။ (စဉ်)ရဲ့ ကတ္တား, ကံသည်ကား, တူငြား လိင် ဝိဘတ်။
- ၁။ န ဥပဇ္ဈာယဿ ဘဏမာနဿ အန္တရန္တရာ ကထာ သြပါတေတဗ္ဗာ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၅၈)
- ၂။ န အာစရိယဿ ဘဏမာနဿ အန္တရန္တရာ ကထာ သြပါတေတဗ္ဗာ။ (၇၇)

- ၃။ ကူဝေ မယ့် ဘန္တေ အစီရပက္ကန္တဿ ဘဂဝတော အဟုဒေဝ ဣက္ကုန္တံ။
(ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၁၇)
- ၄။ အထ ခေါ ဘဂဝတော ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လိနဿ ဝေ စေတေသော
ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ။ (၅)
- ၅။ အထ ခေါ ယဿ ပိတုနော ဓမ္မေ ဒေသီယမာနေ ယထာဒိဋ္ဌံ ယထာဝိဒိတံ
ဘူမိံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိ။ (၂၃)
- ၆။ တဿ ယထာဒိဋ္ဌံ ယထာဝိဒိတံ ဘူမိံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ အနုပါဒါယ ဒဘသ-
ဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိ။ (၂၃)
- ၇။ ကူဝေ မေ ဘန္တေ သော ဗြာဟ္မဏော ရာဂေဟေ ပိဏ္ဍာယ စရန္တဿ
ကဋ္ဌဗ္ဗဘိက္ခံ ဒါပေသိ။ (၇၀)
- ၈။ တေသံ မုဋ္ဌဿတိနံ အသမ္ပဇာနာနံ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမန္တာနံ သုပိနန္တေန အသုစိ
မုစ္စတိ။ (၄၀၉)
- ၉။ သတ္တ စ မေ ဝဿာနိ အဓိယန္တဿ နယိမဿ သိပ္ပဿ အန္တော
ပညာယတိ။ (၃၇၉)
- ၁၀။ (ဒါသဿ) ဧကေန နဂ်လေန ကသန္တဿ သတ္တ သီတာယော ဂစ္ဆန္တိ။
(၃၃၈)
- ၁၁။ ဩဂါဟာ စ မေ ဩတိဏ္ဏဿ ဟတ္ထိနိယော ကာယံ ဥပနိယံသန္တိယော
အဂမံသု။ (၅၀၀)
- ၁၂။ ဩဂါဟာ စသ ဩတိဏ္ဏဿ ဟတ္ထိနိယော ကာယံ ဥပနိယံသန္တိယော
ဂစ္ဆန္တိ။ (။)
- ၁၃။ မနုဿာ ဘိက္ခုနံ ပိဏ္ဍာယ စရန္တာနံ သုနဝမံသံ ဒေန္တိ။ (၃၁၃)
- ၁၄။ မနုဿာ ဘိက္ခုနံ ပိဏ္ဍာယ စရန္တာနံ အဟိမံသံ (ဟတ္ထိ၊ အဿ၊ သီဟ၊
ဗျုတ္တ၊ ဒီပိ၊ အစ္စ၊ တရစ္ဆမံသံ) ဒေန္တိ။ (၃၁၂၊ ၃၊ ၄)
- ၁၅။ ကူဝေ မယ့် ဘန္တေ ဗဟိ ဒွါရကောဋ္ဌကာ နိက္ခမန္တဿ တေဒကောသိ။
(၃၉၁)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၁၆။ ပုဗ္ဗေ မေ ဘန္တေ ကုမာရဿ သတော ပဉ္စ အဿာသကာ အဟေသုံ။
(ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၄၇)
- ၁၇။ အာယသ္မာ သာဂတော တေသံ အသီတိယာ ဂါရိကသဟဿာနံ ပုရတော
ပေက္ခမာနာနံ ပါဠိကာယ နိမုဒ္ဓိတွာ ဘဂဝတော ပုရတော ဥပ္ပုဇ္ဈိတွာ ဘဂဝန္တံ
တေဒဝေါစ။ (၂၆၆)
- ၁၈။ မနုဿာနံ ဘုဇ္ဇမာနာနံ ဥပရိဘောဇနေပိ ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တံ ဥပနာမေန္တိ။ (၇၆)
- ၁၉။ အသောသီ ခေါ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ ဒါယပါလဿ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိ
မန္တယမာနဿ။ (၄၉၇)

(ကို၊ အပ်စဉ်) ဟု ပေးရသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်

- ၁။ အာယသ္မတော စ ဝပဿ အာယသ္မတော စ ဘဒ္ဒိယဿ ဘဂဝတာ
ဓမ္မိယာ ကထာယ သြဝဒိယမာနာနံ အနုသာသိယမာနာနံ ဓမ္မစက္ခု ဥဒပါဒိ။
(ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၇)
- ၂။ အာယသ္မတော စ မဟာနာမဿ အာယသ္မတော စ အဿဇိဿ ဘဂဝတာ
ဓမ္မိယာ ကထာယ သြဝဒိယမာနာနံ အနုသာသိယမာနာနံ ဓမ္မစက္ခု ဥဒပါဒိ။
(၁၇)
- ၃။ တေသံ ဘဂဝတာ သြဝဒိယမာနာနံ အနုသာသိယမာနာနံ အာသဝေဟိ
စိတ္တာနိ ဝိမုစ္စိသု။ (၂၆၊ ၂၇)

(၌) ဟု ပေးရသော သတ္တမိဝိဘတ်

- ၁။ (၌) ဟု ပေးရ၊ အာတရ၊ ကြိယ အာဝေယံမည်။
- ၁။ ဘိက္ခု။ ဥဘယတ္ထ သန္နိပတန္တိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၄၅)

- ၂။ ဣဓ ဥပေါသထော ကရီယိဿတိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၄၅)
- ၃။ ဘဂဝါ သက္ကေသု ဝိဟရတိ ကဝိလဝတ္ထုသ္မိ နိကြောဓာရာမေ။ (၁:၅)
- ၄။ တေန ဟိ တံ ဝိသာခေ ဥဘယတ္ထ ဒါနံ ဒေဟိ။ (၅၀၅)
- ၅။ ဥဘယတ္ထ ဒါနံ ဒတွာ ဥဘယတ္ထ ဓမ္မံ သုဏ။ ()
- ၆။ ပိတာ ခေါ မံ မရဏကာလေ အဝစ။ (၄၉၂)
- ၇။ မြဟ္မဒတ္တော ကာသိရာဇာ ဒီဃာဝုဿ ကုမာရဿ ဥစ္စင်္ဂေ သီသံ ကတွာ သေယျံ ကပ္ပေသိ။ (၄၉၂)
- ၈။ မြဟ္မဒတ္တော ကာသိရာဇာ ဒီဃာဝု ကုမာရံ န စိရဿေဝ အဗ္ဗန္တရိမေ ဝိဿာသိကဋ္ဌာနေ ဋ္ဌပေသိ။ (၄၉၂)
- ၉။ ဒီဃာဝု ကုမာရော ဗဟိနဂရေ ပဋိဝသန္တော န စိရဿေဝ သဗ္ဗ:ပိပ္ပာနိ သိက္ခိ။ (၄၈၉)
- ၁၀။ ဘဂဝါ ဟိမပါတသမယေ ရတ္တိ အဇ္ဈောကာသေ ဧကစိဝရော နံသီဒိ။ (၄၀၁)
- ၁၁။ သာဓု ဒေဝေါ ဝါဟနာဂါရေသု စ ဒွါရေသု စ အာဏာပေတု။ (၃:၈၈)
- ၁၂။ ဂစ္ဆ အမုမိ ဩကာသေ တိဋ္ဌာဟိ။ (၁၃၀)
- ၁၃။ မာ မဇ္ဈေ ဘဂေါ အဟောသိ။ (၈၂)
- ၁၄။ တတ္ထ တေ ဥဿာဟော ကရဏီယော။ (၇၃)
- ၁၅။ မာယိဓ ပဋိက္ကမိ။ (၆၈)
- ၁၆။ ဥပဇ္ဈာယမိ အဓိမတ္တံ ပေမံ ဟောတိ။ (၆၉)
- ၁၇။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန ဘိက္ခဝေ ဥပဇ္ဈာယမိ သမ္မာ ဝတ္တိတဗ္ဗံ။ (၅၈)
- ၁၈။ ဥပဇ္ဈာယော ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကမိ ပုတ္တစိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေဿတိ။ (၅၇)
- ၁၉။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော ဥပဇ္ဈာယမိ ပိတုစိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေဿတိ။ ()
- ၂၀။ လဘောယျာမ မယံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗန္တံ၊ လဘောယျာမ ဥပသမ္ပဒံ။ (၅၄)
- ၂၁။ သဗ္ဗေဝ မယံ မဟာသမဏော မြဟ္မစရိယံ စရိသာမ။ (၅၃)
- ၂၂။ ကတ္ထ န ခေါ ဘဂဝါ ဝိဟရေယျ။ (၄၉)

- ၂၃။ အရိယသာဝကော စက္ခုသိပ္ပိနိဗ္ဗိန္ဒြတိ၊ ရူပေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒြတိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၄၅)
- ၂၄။ ဣဓ ဘန္တေ ဘဂဝါ ပံသုကူလံ ဓောဝတု။ (၃၇)
- ၂၅။ ဝသေယျာမ ဧကေရတ္တံ အဂ္ဂာဂါရေ။ (၃၂)
- ၂၆။ ဘဂဝါ နေက္ခမ္မေ အာနိသံသံ ပကာသေသိ။ (၂၂)
- ၂၇။ ယသော ဘဂဝတော အဝိဒူရေ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။ (၂၁)
- ၂၈။ ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ။ (၁၅)
- ၂၉။ နိသီဒိ ဘဂဝါ ပညတ္တေ အာသနေ။ (၁၃)
- ၃၀။ မုစလိန္ဒော နာဂရာဇာ ဥပရိမုဒ္ဒနိ မဟန္တံ ဖဏံ ကရိတွာ အဋ္ဌာသိ။ (၃)

(ကြောင့်) ဟု ပေးရသော သတ္တမီဝိဘတ်

- ၁။ ဘဂဝါ တေသ္မိ နိဒါနေ တေသ္မိ ပကရဏေ ဘိက္ခု။ အာမန္တေသိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၁၀)
- ၂။ သမ္မဇာနမုသာဝါဒေ ကိ ဟောတိ။ (၁၄၂)
- ၃။ ပဋိဿဝေ စ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿ။ (၂၁၄)
- ၄။ တေ အာဂန္တုကာ ဘိက္ခု။ ကဿပဂေါတ္တံ ဘိက္ခုံ အာပတ္တိယာ အဒဿနေ ဥက္ခိတိသု။ (၄၃၁)
- ၅။ ကိသ္မိ ဘိက္ခဝေ ဝတ္ထုသ္မိ ကာရဏေ။ (၄၃၃)
- ၆။ ဘိက္ခု အာပတ္တိယာ အဒဿနေ အပ္ပဋိကမ္မေ ဥက္ခိတ္တကော ဝိဗ္ဗမတိ။ (၁၃၅)
- ၇။ ဘိက္ခု ပါဝိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ အပ္ပဋိနိဿဂ္ဂေ ဥက္ခိတ္တကော ဝိဗ္ဗမတိ။ (၁၃၆)
- ၈။ ယသ္မိ အာဝုသော ဝတ္ထုသ္မိ အဟောသိ သံဃဿ ဘဏ္ဍနံ။ (၅၀၇)

(သည်၊ သော်) ဟု ပေးရသော သတ္တမိဝိဘတ်

- ၁။ ထင်ရှား-မထင်ရှား၊ (၂)မျိုးပြား၊ ရှိထား ကြိယာ။
- ၂။ ထင်ရှားဖြင့်ကား၊ မထင်ရှား၊ မှတ်သား ပြောဆိုပါ။
- ၃။ ထင်ရှားကြိယာ၊ လက္ခဏာ၊ နက်မှာ (သော်) ပေးရာ။
- ၄။ သူ့ကံကိုကား၊ (ကို) ပေးငြား၊ ကတ္တား (သည်) ပေးရာ။
- ၅။ ထင်ရှားကြိယာ၊ လက္ခဏာ၊ လက္ခဏာ မထင်ရှား။
- ၆။ (သော်)ရဲ့ ကတ္တား၊ ကံသည်ကား၊ တူငြား လိင်-ဝိဘတ်။

- ၁။ တသ္မိံ ပဗ္ဗဇိတေ ဘတ္တပဋိပါဋိ ခီယိတ္ထ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၇၂)
- ၂။ ဥပဇ္ဈာယမိံ (သဒ္ဓိဝိဟာရိကမိံ) ဝုဋ္ဌိတေ အာသနံ ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗံ။ (၅၈၊ ၆၃)
- ၃။ အာစရိယမိံ (အန္တေဝါသိကမိံ) ဝုဋ္ဌိတေ အာသနံ ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗံ။ (၇၇၊ ၈၃)
- ၄။ ဘဂဝတိ မေ ဘန္တေ ပဗ္ဗဇိတေ အနပ္ပကံ ဒုက္ခံ အဟောသိ၊ တထာ နန္တေ၊ အဝိမတ္တံ ရာဟုလေ။ (၁၁၆)
- ၅။ မာ မယိ သမ္ပုဇိဘူတေ သံဃော ဘိဇ္ဇိ။ (၂၀၉)
- ၆။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သတိ အန္တရာယေ သံခိတ္တေန ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓိသိတံ။ (၁၅၂)
- ၇။ န ဘိက္ခဝေ အသတိ အန္တရာယေ သံခိတ္တေန ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓိသိတံ။ (၂)
- ၈။ အသန္တိယာ အာပတ္တိယာ တုဏှိ ဘဝိတဗ္ဗံ။ (၁၄၁)
- ၉။ ဧကစ္စာယ ဝုဋ္ဌိတာယ ပရိသာယ အထညေ အာဝါသိကာ ဘိက္ခု အာဂ္ဂန္တိ။ (၁၇၅)
- ၁၀။ အနုဇာနာမိ တာနိ သတိ ပစ္စယေ ပရိဘုဋ္ဌိတံ၊ အသတိ ပစ္စယေ ပရိဘုဋ္ဌန္တဿ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ (၂၉၂)
- ၁၁။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သတိ ကပ္ပိယကာရဏေ ပဋိဂ္ဂဟာပေတံ၊ အသတိ ကပ္ပိယကာရဏေ သာမံ ဂဟေတွာ ပရိဘုဋ္ဌိတံ။ (၂၉၈)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၁၂။ ဣဓ မယံ ဘန္တေ တိသမတ္တာ ပါဝယျေကာ ဘိက္ခု။ သာဝတ္ထိ အာဂစ္ဆန္တာ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ဥပကဋ္ဌာယ ဝဿူပနာယိကာယ နာသက္ခိမှာ သာဝတ္ထိယံ ဝဿူပနာယိကံ သမ္ဘာဝေတုံ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၅၁)
- ၁၃။ သာ ဝေသီ အမေသု ပမတ္တေသု ပရိစာရေန္တေသု ဘဏ္ဍံ အာဒါယ ပလာယိတ္ထ။ (၃၁)
- ၁၄။ န အတ္ထိန္တေ ထေဝေ ပက္ကမိတဗ္ဗံ။ (၆၇)
- ၁၅။ ဘိန္တေ ဘိက္ခဝေ သံဃေ ဓမ္မိယာယမာနေ သမ္မောဒိကာယ ဝတ္တမာနာယ အာသနန္တရိကာယ နိသီဒိတဗ္ဗံ။ (၄၈၆)
- ၁၆။ နိက္ခန္တေ ပတ္ထိမေ ယာမေ၊ ဥဒ္ဒေညေ အရုဏော၊ နန္ဒိမုခိယာ ရတ္တိယာ သီတံ ဘဂဝန္တံ အဟောသိ။ (၄၀၁)
- ၁၇။ ဘဂဝါ အစိရပက္ကန္တေသု ပါဠိလိဂါမိကေသု ဥပါသကေသု သုညာဂါရံ ပါပိသိ။ (၃၂၃)
- ၁၈။ ဘိက္ခု။ ဥပဏ္ဍာယေသု ပက္ကန္တေသုပိ ဝိပ္ပန္တေသုပိ ကာလကံတေသုပိ ပက္ခ- သကံန္တေသုပိ အနာစရိယကာ ပိဏ္ဍာယ စရန္တိ။ (၇၆)
- ၁၉။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု။ သတ္တရိ အနုပါဟနေ စကံမမာနေ၊ ထေရေသုပိ ဘိက္ခု။ သု အနုပါဟနေသု စကံမမာနေသု သဥပါဟနာ စကံမန္တိ။ (၂၇၅)
- ၂၀။ သန္တေ ပတိဂ္ဂပေ ဂါဟကေ ဒါတဗ္ဗံ။ (၄၂၃)
- ၂၁။ ယသော အစိရပက္ကန္တေ သေဋ္ဌိမှိ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ။ (၂၄)
- ၂၂။ သောဏော အစိရပက္ကန္တေသု တေသု အသီတိယာ ဂါမိကသဟဿေသု ယေန ဘဂဝါ တေနပသကံမိ။ (၂၆၇)
- ၂၃။ ပမုဋ္ဌမှိ စ သုတ္တန္တေ၊ အဘိဓမ္မေ စ တာဝဒေ။
ဝိနယေ အဝိနုဋ္ဌမှိ၊ ပုန တိဋ္ဌတိ သာသနံ။
- ၂၄။ သံဃသ္မိ ဘိက္ခမာနသ္မိ၊ နာညံ ဘိယျော အမညရုံ။ (၄၉၆)

(တွင်)ဟု ပေးရသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်

- ၁။ အပေါင်းထဲမှ၊ စိတ်နှုတ်ပြ၊ ပေါင်းက အနက် (တွင်)။
- ၂။ ထိုအပေါင်းသည်၊ သတ္တမိ၊ ဆဋ္ဌိ ရှိသည်ပင်။
- ၁။ အဟံ တေသံ ဘိက္ခု အညတရော။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၅၂)
- ၂။ အညတရော စ ဝနာယသ္မာ သောဏော အရဟတံ အဟောသိ။ (၂၆၉)
- ၃။ အဟံ တေသံ အညတရော။ (၂၆၈)
- ၄။ ဣဓ ဘန္တေ အမှာကံ ယော ပဌမံ ဂါမတော ပိဏ္ဍာယ ပဋိက္ကမတိ။ (၄၉၉)

(ကို၊ အပ်သော်)ဟု ပေးရသော သတ္တမိဝိဘတ်

- ၁။ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော တဿ သတ္တုနော တဿ ဒိဋ္ဌိယာ အဝဏ္ဏေ ှည မာနေ အတ္တမနော ဟောတိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၀၁)
- ၂။ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော ဗုဒ္ဓဿ ဝါ ဓမ္မဿ ဝါ သံဃဿ ဝါ အဝဏ္ဏေ ှည မာနေ ကုပိတော ဟောတိ။ (။)
- ၃။ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော ဗုဒ္ဓဿ ဝါ ဓမ္မဿ ဝါ သံဃဿ ဝါ ဝဏ္ဏေ ဘညမာနေ အတ္တမနော ဟောတိ။ (။)
- ၄။ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော တဿ သတ္တုနော တဿ ဒိဋ္ဌိယာ ဝဏ္ဏေ ှည မာနေ ကုပိတော ဟောတိ။ (။)
- ၅။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခုဓေ အဓမ္မကမ္မေ ကယိရမာနေ ပဋိက္ခောသိတုံ။ (၁၅၄)
- ၆။ ပေသလာ ဘိက္ခု။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေဟိ ဘိက္ခု။ဟိ အဓမ္မကမ္မေ ကယိရမာနေ ပဋိက္ခောသန္တိ။ (၁၅၅)
- ၇။ ယော ပန ဘိက္ခု ယာဝတတိယံ (ပါတိမောက္ခေ) အနုဿာပိယမာနေ သရမာနေ သန္တိ အာပတ္တိ နာဝိကရေယျ။ (၁၄၁)
- ၈။ တေဟိ ဥဒ္ဓိဿမာနေ ပါတိမောက္ခေ အထညေ အာဝါသိကာ ဘိက္ခု။ အာဂစ္ဆိသု။ (၁၇၂)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၉။ တေဟိ ဥဒ္ဓိဋ္ဌမတ္တေ ပါတိမောက္ခေ အထညေ အာဝါသိကာ ဘိက္ခု။
အာဂစ္ဆိသု။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၇၂)
- ၁၀။ ပါရိသုဒ္ဓိဟာရကော စေ ဘိက္ခဝေ ဒိန္နာယ ပါရိသုဒ္ဓိယာ တတ္ထေဝ ပက္ကမတိ။
(၁၆၂)
- ၁၁။ ဆန္ဒဟာရကော စေ ဘိက္ခဝေ ဒိန္နေ ဆန္နေ တတ္ထေဝ ပက္ကမတိ။ (၁၆၃)
- ၁၂။ ဘိက္ခု ဥပေါသထံ အာဂစ္ဆန္တာ ဥဒ္ဓိဿမာနေပိ ပါတိမောက္ခေ အာဂစ္ဆန္တိ။
ဥဒ္ဓိဋ္ဌမတ္ထေပိ အာဂစ္ဆန္တိ။ (၁၄၄)
- ၁၃။ တေ ဘိက္ခု။ ဝသံဝုဋ္ဌာ ကတာယ ပဝါရဏာယ ယေန ဘဂဝါ တေန-
ပသင်္ကမိသု။ (၃၅၁)
- ၁၄။ ဣမသ္မိံ စ ပန ဝေယျာကရဏသ္မိံ ဘညမာနေ အာယသ္မတော
ကောဏှညဿ ဓမ္မစက္ခံ၊ ဥဒပါဒိ။ (၁၆)
- ၁၅။ ဣမသ္မိံ စ ပန ဝေယျာကရဏသ္မိံ ဘညမာနေ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာနံ ဘိက္ခုနံ
အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တာနိ ဝိမုစ္စိသု။ (၂၀)
- ၁၆။ ယသဿ ပိတုနော ဓမ္မေ ဒေသိယမာနေ ဘူမိံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ အာသဝေဟိ
စိတ္တံ ဝိမုစ္စိ။ (၂၃)
- ၁၇။ ဘိက္ခုဟိ တံ စီဝရံ ဘာဇိယမာနေ ပါတိတေ ကုသေ အညော ဘိက္ခု။
အာဂစ္ဆတိ။ (၄၁၄)
- ၁၈။ လဗ္ဘမာနာယ သာမဂ္ဂိယာ ပုန ဥက္ခိပိတဗ္ဗော။ (၁၃၅)
- ၁၉။ အလဗ္ဘမာနာယ သာမဂ္ဂိယာ အနာပတ္တိံ သမ္ဘောဂေ သံဝါသေ။ (။)
- ၂၀။ သော ဒါရကော ပိတုနော ဘိက္ခာယ ဒိန္နာယ ဥပဓာဝိတွာ တေဒဝေါစ။
(၁၀၉)
- ၂၁။ တံ စေ ကတာယ ပဝါရဏာယ ဥက္ကောဋ္ဌေတိ။ (၂၅၉)
- ၂၂။ ပဝတ္တိတေ စ ပန ဘဂဝတာ ဓမ္မစက္ကေ ဘုမ္မာ ဒေဝါ သဒ္ဓမနုဿာဝေသုံ။
(၁၇)

(ဖြင့်) ဟု ပေးရသော သတ္တမိဝိဘတ်

- ၁။ ဟတ္ထေသု ပိဏ္ဍာယ စရန္တိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၂၅)
- ၂။ န ခေါ တထာဂတာ ဟတ္ထေသု ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ။ (၄)
- ၃။ ကိမိံ န ခေါ အဟံ ပဋိဂ္ဂဏှေယျံ မန္တုမ္မ မဓုပိဏ္ဍိကဉ္စ။ (၄)
- ၄။ ဣဓ ဘဓေ ဘဂဝါ ပဋိဂ္ဂဏှာတု မန္တုမ္မ မဓုပိဏ္ဍိကဉ္စ။ (၅)
- ၅။ ပဋိဂ္ဂဟေသိ ဘဂဝါ ပတ္တေ မန္တုမ္မ မဓုပိဏ္ဍိကဉ္စ။ (၅)

အရတူ နာမဝိသေသန (ပထမာ ကေဂုဏ်)

- ၁။ ဝိသေသန၊ ဝိသေသျ၊ တူကြ (၄)မျိုးပါ။
- ၂။ လိင်-ဝုဏ်-ဝိဘတ်၊ အရမှတ်၊ (၄)ရပ် တူလေပါ။
- ၃။ အနည်းမှာ (သော), များ (ကုန်သော), မှတ်လော နက်ပေးရာ။
- ၁။ သေယျထာပိ နာမ သုဒ္ဓံ ဝတ္ထံ အပဂတာကာဠကံ သမ္ပဒေဝ ခုဇနံ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၂၃)
- ၂။ ဝိရဇံ ဝိတမလံ ဓမ္မစက္ခု ဥဒပါဒိ။ (။)
- ၃။ အထ ယာ ဗုဒ္ဓါနံ သာမုတ္တံသိကာ ဓမ္မဒေသနာ။ (။)
- ၄။ ဉှတိသာလောဟိတာ ဒေဝတာ တပုဿဘလ္လိကေ ဝါဏိဇေ တေဒဝေါစ။ (၄)
- ၅။ မဟာ အကာလမေယော ဥဒပါဒိ။ (၃)
- ၆။ အပ္ပမာဏော စ ဥဉ္ဇာရော သြဘာသော လောကေ ပါတုရဟောသိ။ (၁၇)
- ၇။ စဏ္ဍေတ္ထ နာဂရာဇာ ဣဒ္ဓိမာ အာသိဝိသော ယောရဝိသော။ (၃၂)
- ၈။ မဟာ အကာလမေယော ပါဝသိ။ (၄၁)
- ၉။ မဟာ ဥဒကဝါဟကော သဗ္ဗာယိ။ (။)
- ၁၀။ ဇိဝကော စ ကောမာရဘဇော တိကိစ္ဆိ။ (၁၀၂)
- ၁၁။ ရာဟုလမာတာ ဒေဝီ ရာဟုလံ ကုမာရံ တေဒဝေါစ။ (၁၁၅)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၁၂။ ဘဂဝတိ မေ ဘန္တေ ပဗ္ဗဇိတော အနပ္ပကံ ဒုက္ခံ အဟောသိ။ (ဝိ၊ ဝါ၊ ၁၁၆)
- ၁၃။ ကဏ္ဍကော နာမ သာမဏေရော ကဏ္ဍကံ နာမ ဘိက္ခုနီ ဒူသေသိ။ (၁၁၉)
- ၁၄။ သဗ္ဗော ဝိဟာရော အဟိနာ ပုဏ္ဏော။ (၁၂၁)
- ၁၅။ ပတိဂ္ဂုပေါ နိဿယဒါယကော အာဂစ္ဆိဿတိ။ (၁၂၈)
- ၁၆။ မာတုကုစ္ဆိသ္မိ ပဌမံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ၊ ပဌမံ ဝိညာဏံ ပါတုဘူတံ။ (၁၂၉)
- ၁၇။ မြဟ္မဒတ္တော ကာသိရာဇာ မနုဿေ အာဏာပေသိ။ (၄၈၉)
- ၁၈။ ကံ တေံ ဘဏေ ကာကေဟိ သမ္ပရိကိဏ္ဏံ။ (၃၇၈)
- ၁၉။ ဇီဝကော ကောမာရဘစ္စော ယေန အဘယော ရာဇကုမာရော တေန ပသကံမိ။ (၃၇၉)
- ၂၀။ ကံ မေ ဒဟရကော ဝေဇ္ဇော ကရိဿတိ။ (၃၈၁)
- ၂၁။ သာကေတေ သေဠိဘရိယာယ သတ္တဝဿိကော သီသာဗာဓေ ဟောတိ။ (၃၈၀)
- ၂၂။ အယံ ပစ္စိမကော စာတုဒ္ဓိပိကော မဟာမေယော။ (၄၀၄)
- ၂၃။ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဋ္ဌိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ။ (၄၀၅)
- ၂၄။ ဝိသာခါ မိဂါရမာတာ ဒါသိ အာဏာပေသိ။ (၄၀၄)
- ၂၅။ ဧဝံ မေ ဗဟံ စိဝရံ ဥပ္ပန္နံ။ (၄၁၆)
- ၂၆။ သီဟော သေနာပတိ အညတရံ ပုရိသံ အာဏာပေသိ။ (၃၃၄)
- ၂၇။ အသောသိ ခေါ အဗ္ဗပါလီ ဂဏိကာ။ (၃၂၆)
- ၂၈။ အယံ ပဌမော (ဒုတိယော၊ တတိယော၊ စတုတ္ထော၊ ပဉ္စမော) အာဒိနဝေါ။ (အာနိသံသော)။ (၃၂၂)
- ၂၉။ သုပ္ပိယော ဥပါသကော ယေန သုပ္ပိယာ ဥပါသိကာ တေနပသကံမိ။ (၃၁၁)
- ၃၀။ အာကာသဂေါတ္တော ဝေဇ္ဇော သတ္တကမ္ပံ ကရောတိ။ (၃၀၉)

အရတူ နာမဝိသေသန (ပထမာ ဗဟုဂုဏ်)

- ၁။ ဆ (သတ္တ၊ ကောဒသ) လောကေ အရဟန္တော ဟောန္တိ။ (ဝိနည်းမဟာ.ဝါ၊ ၂၀၊ ၄၊ ၆)
- ၂။ တာ စ လောကေ ပဌမံ ဥပါသိကာ အဟေသံ တေဝါစိကာ။ (၂၅)
- ၃။ အသောသံ ခေါ အာယသ္မတော ယသဿ စတ္တာရော ဝိဟိသဟာယကမ။ (။)
- ၄။ သန္တိ သတ္တာ အပ္ပရက္ခေဇတိကာ။ (၂၇)
- ၅။ ဗဟူကာရာ ခေါ မေ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု။ (၁၁)
- ၆။ တေ စ လောကေ ပဌမံ ဥပါသကာ အဟေသံ ဒွေဝါစိကာ။ (၅)
- ၇။ ယံ တယော ဘိက္ခု ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ အာဟရန္တိ။ (၁၈)
- ၈။ တဿ တယော ပါသာဒါ ဟောန္တိ။ (၂၁)
- ၉။ ဥရုဝေလာယံ တယော ဇဋ္ဌိလာ ပဋိဝသန္တိ။ (၃၁)
- ၁၀။ အဘိညာတာ အဘိညာတာ မာဂဓိကာ ကုလပုတ္တာ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစုပ္ပံယံ စရန္တိ။ (၅၄)
- ၁၁။ ဗဟူ မဟန္တာ မဟန္တာ ဒိသာပါမောက္ခာ ဝေဇ္ဇာ အာဂန္တာ နာသက္ခိသု အရောဂံ ကာတုံ။ (၃၈၀)
- ၁၂။ ဗဟူကာနိ စ မေ မဟလ္လိနိ ဘောသဇ္ဇာနိ ဥပဂတာနိ။ (၃၈၁)
- ၁၃။ သံဃဿ ဥစ္စာဝစာနိ စီဝရာနိ ဥပ္ပန္နာနိ ဟောန္တိ။ (၃၉၃)
- ၁၄။ ဣမာနိ ဘန္တေ သံယိကာနိ စီဝရာနိ ထေရေ အာဂမ္မ ဥပ္ပန္နာနိ။ (၄၁၆)
- ၁၅။ အပ္ပေကစ္စေ လိစ္ဆဝိ နိလာ ဟောန္တိ။ (၃၂၆)
- ၁၆။ ယသ္မိ ပဒေသေ မဟေသက္ခာ ဒေဝတာ ဝတ္ထုနိ ပရိဂ္ဂဏန္တိ။ (၃၂၃)
- ၁၇။ ယသ္မိ ပဒေသေ မဇ္ဈိမာ ဒေဝတာ ဝတ္ထုနိ ပရိဂ္ဂဏန္တိ။ (၃၂၃)
- ၁၈။ ယသ္မိ ပဒေသေ နိဗ္ဗာ ဒေဝတာ ဝတ္ထုနိ ပရိဂ္ဂဏန္တိ။ (၃၂၃)
- ၁၉။ ဗဟူ ဘိသာ စ မုဠာလိကာယော စ အဝသိဋ္ဌာ ဟောန္တိ။ (၃၀၉)

- ၂၀။ တေသံ ယာနိပိ တာနိ ပါကတိကာနံ လူခါနိ ဘောဇနာနိ၊ တာနိပိ နုတ္တာဒေန္တိ။
(ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၂၉၁)
- ၂၁။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု။ သဥပါဟနာ ဂါမံ ပဝိသန္တိ။ (၂၉၃)
- ၂၂။ သေယျထာပိ ဂိဟီ ကာမဘောဂိနော။ (၂၉၁)
- ၂၃။ သမ္မဟုလာ သန္နိဋ္ဌာ သမ္ဘတ္တာ ဘိက္ခု။ ဝသံ ဥပဂစ္ဆိသု။ (၂၂၀)
- ၂၄။ ဒွိဟာကာရေဟိ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော ဘိက္ခု။ ပဋိပုစ္ဆန္တိ။ (၂၂၁)
- ၂၅။ ဝသူပဂတာ ဘိက္ခု။ လဘန္တိ။ (၂၀၈)
- ၂၆။ ကထံ ဟိ နာမ သမဏာ သကျပုတ္တိယာ ဟေမန္တပ္ပိ ဂိမှပ္ပိ ဝသပ္ပိ စာရိကံ
စရိသန္တိ။ (၁၉၃)
- ၂၇။ သမ္မဟုလာ အာဝါသိကာ ဘိက္ခု။ သန္နိပတန္တိ စတ္တာရော ဝါ အတိရေကာ
ဝါ။ (၁၈၁)
- ၂၈။ အထညေ အာဝါသိကာ ဘိက္ခု။ အာဂစ္ဆန္တိ ထောကတရာ။ (။)
- ၂၉။ အထညေ အာဝါသိကာ ဘိက္ခု။ အာဂစ္ဆန္တိ သမသမာ။ (။)
- ၃၀။ အထညေ အာဝါသိကာ ဘိက္ခု။ အာဂစ္ဆန္တိ ဗဟုတရာ။ (။)

အရတူ နာမပိသေသန (ဒုတိယာ ကေဂုဏ်)

- ၁။ မုစလိန္ဒော နာဂရာဇာ မဟန္တံ ဖဏံ ကရိတွာ အဋ္ဌာသိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊
၃)
- ၂။ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော မဟတိ သိလံ ဥပနိက္ခိပိ။ (၃၇)
- ၃။ မနုဿာ သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ ပဿိတွာ ဝေမာလံသု။ (၄၉)
- ၄။ ပဋိမလော ဟောတိ ဥပ္ပန္နံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဓမ္မတော ဝိဝေစေတုံ။ (၉၃)
- ၅။ လဟုကံ (ဂရုကံ) အာပတ္တိံ ဇာနာတိ။ (၉၄)
- ၆။ မနုဿာ ဇီဝကံ ကောမာရဘစ္စံ ဝေံ ဝဒန္တိ။ (၁၀၁)
- ၇။ အပိ ဘန္တေ ဝေရူပံ ဒါရကံ ပသေယျာထ။ (၁၀၇)

- ၈။ သစ္စံ ကိရ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု။ ဇာနံ ဦနဝိသတိဝဿံ ပုဂ္ဂလံ ဥပသမ္မာဒေန္တိ။
(ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၀၉)
- ၉။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဦနပန္နရသဝဿံ ဒါရကံ ကာကုဇေပကံ ပဗ္ဗာဒေတုံ။
(၁၁၀)
- ၁၀။ ဘဂဝါ ဓမ္မိံ ကထံ ကတ္တာ ဘိက္ခု။ အာမန္တေသိ။ (၁၁၅)
- ၁၁။ သာဓု ဘန္တေ အယျာ အနုညာတံ မာတာပိတူဟိ ပုတ္တံ န ပဗ္ဗာယေယျံ။
(၁၁၆)
- ၁၂။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဒသဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ သာမဏေရံ နာဒေတုံ။
(၁၁၉)
- ၁၃။ ဧဟိ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝ။ (၁၃၄)
- ၁၄။ ပဋိနိဿဇ္ဇေဟိ တံ ပါပိကံ ဒိဋ္ဌိ။ (၁၃၆)
- ၁၅။ တေန ဟိ ဘဏေ ဒီပီတိ ကောသလရာဇာနံ သပဇာပတိကံ အာနေထ။
(၄၈၉)
- ၁၆။ ဗဟုံ ဟိရညံ အာဒါယ အဂမံသု။ (၃၈၀)
- ၁၇။ ယတြ ဟိ နာမ ဣမံ ဆဋ္ဌနိယဓမ္မံ သပ္ပိ ပိရုနာ ဂါဟာပေဿတိ။ (၃၈၁)
- ၁၈။ ကိမ္ဘိ မာယံ ကိမ္ဘိ ဒေယျဓမ္မံ ဒေဿတိ။ (။)
- ၁၉။ ဇီဝကော သေဋ္ဌိဘရိယာယ သတ္တဝသိကံ သီသာဗာဓံ ဧကေနေဝ ဒတ္ထု-
ကမ္မေန အပကနိ။ (၃၈၂)
- ၂၀။ မာ မေ တံ သဗ္ဗံ သာပတေယျံ အဒါသိ။ (၃၈၆)
- ၂၁။ ရာဇာ ပစ္စေတော ကာကံ ဒါသံ အာဏာပေသိ။ (၃၈၈)
- ၂၂။ ဗလဝါ ပုရိသော ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဇ္ဇေယျ။ (၄၀၅)
- ၂၃။ ဝိသာခါ ပဏီတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဋိယာဒါပေတွာ ဒါသိ
အာဏာပေသိ။ (၄၀၄)
- ၂၄။ သာ ဒါသိ ဝိသာခံ မိဂါရမာတရံ တေဒဝေါစ။ (၄၀၅)
- ၂၅။ သမဏော ဂေါတမော ဇာနံ ဥဒ္ဓိဿကတံ မံသံ ပရိဘုဉ္ဇတိ ပဋိကမ္မံ။
(၃၃၄)

- ၂၆။ ဒုဿီလော အပါယံ ဒုဂ္ဂတီ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပစ္စတိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၂၂)
- ၂၇။ ဧကမေကဿ ဘိက္ခုနော ဧကမေကံ မံသပါတီ ဥပနာမေသာမိ။ (၃၁၇)
- ၂၈။ အတီတာနိ ခေါ မေ ဒွေ မာသာနိ ဗုဒ္ဓပ္ပမုသံ ဘိက္ခုသံသံ အနုဗန္ဓန္တဿ။ (၃၁၄)
- ၂၉။ န လဘန္တိ ပတိရူပံ ဥပဋ္ဌာကံ။ (၂၀၈)
- ၃၀။ ယဒါ အညံ ဘိက္ခုံ သုဒ္ဓံ အနာပတ္တိကံ ပဿိဿတိ။ တဒါ တဿ သန္တိဧကေ တံ အာပတ္တိံ ပဋိကရိဿတိ။ (၁၇၀)

အရတူ နာမဝိသေသန (ဒုတိယာ ဗဟုဂုဏ်)

- ၁။ အာယသ္မာ ယသော တေ စတ္တာရော ဂိဟိသဟာယဂေ အာဒါယ ယေန ဘဂဝါ တေနပသကံမိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၂၅)
- ၂။ ဘဂဝါ ပဥမတ္တာနိ မန္တာမုခိသတာနိ အဘိနိပ္ပိနိ။ (၄၁)
- ၃။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဥပသမ္မာဒေန္တေန စတ္တာရော နိဿယေ အာစိက္ခိတုံ။ (၇၃)
- ၄။ ရာဇာ ဗိမ္ဗိသာရော သေနာနာယဂေ မဟာမတ္တေ အာမန္တေသိ။ (၁၀၃)
- ၅။ ပုတ္တော စတ္တာရိ သဟဿာနိ ပါဒါသိ။ (၃၈၂)
- ၆။ ဘရိယာ စတ္တာရိ သဟဿာနိ ပါဒါသိ။ (၃၈၂)
- ၇။ သေဋ္ဌိ စတ္တာရိ သဟဿာနိ ပါဒါသိ။ (၃၈၂)
- ၈။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဆ စိဝရာနိ။ (၃၉၄)
- ၉။ ဘိက္ခု။ အတ္တိန္ဒကာနိ စိဝရာနိ ဓာရေန္တိ။ (၄၀၀)
- ၁၀။ ဘဂဝတာ အန္ဓကဝိန္ဒေ ဒသာနိသံသေ သမ္ပဿာမနေန ယာဂု အနုညာတာ။ (၄၀၇)
- ၁၁။ ဘိက္ခု။ ပဏီတာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဂ္ဂိတ္တာ နိဒ္ဒံ သြက္ကမန္တိ။ (၄၀၉)
- ၁၂။ ယန္တုနာဟံ ဣမာနိ သံဃိကာနိ စိဝရာနိ သာဝတ္ထိ ဟရေယျံ။ (၄၁၄)

- ၁၃။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု။ သဗ္ဗနီလကာနိ စိဝရာနိ ဓာရေန္တိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၄၂၂)
- ၁၄။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု။ သဗ္ဗပိတကာနိ စိဝရာနိ ဓာရေန္တိ။ (၄၂၂)
- ၁၅။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု။ သဗ္ဗလောဟိတကာနိ စိဝရာနိ ဓာရေန္တိ။ (၄၂၂)
- ၁၆။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု။ သဗ္ဗမဉ္ဇိဋ္ဌကာနိ စိဝရာနိ ဓာရေန္တိ။ (၄၂၂)
- ၁၇။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု။ သဗ္ဗကဏ္ဍာနိ စိဝရာနိ ဓာရေန္တိ။ (၄၂၂)
- ၁၈။ အနဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ စတသေသာ ကပ္ပိယဘူမိယော။ (၃၃၇)
- ၁၉။ တပနိယာဟံ သီဟ ပါပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ ဝဒါမိ။ (၃၃၂)
- ၂၀။ နဝေ စ တိလေ နဝဉ္စ မဝံ ဒဿာမိ။ (၃၀၇)
- ၂၁။ လဘန္တိ သပ္ပိယာနိ ဘောဇနာနိ။ (၂၀၈)
- ၂၂။ လဘန္တိ သပ္ပိယာနိ ဘောသဇ္ဇာနိ။ (။)

အာချာတ်ကံဟောဝါကျများ

- ၁။ ကံဟောဝါကျ၊ ကတ္တားက၊ တတိယ ဝိဘတ်ပါ။
- ၂။ ကံဟောဝါကျ၊ ကံပုဒ်က၊ ပထမ ဝိဘတ်ပါ။
- ၃။ ကံဟောကြိယာ၊ နက်ပေးရာ၊ ထည့်ပါ (အပ်)ကိုပါ။
- ၄။ ကံနင့်ကြိယာ၊ ဝုစ်တူပါ၊ တူပါ အရပါ။
- ၁။ အမှာကံ အာဝါသေ ဥပေါသထော ကရိယတု။ (ဝိနည်းမဟာဝါ။ ၁၄၇)
- ၂။ တာနိ စိဝရာနိ ခယုန္တိပိ ဥန္တုရေဟိပိ ခဇ္ဇန္တိ။ (၁၄၈)
- ၃။ ကတ္ထ ဝါ အဇ္ဈပေါသထော ကရိယိဿတိ။ (၁၄၅)
- ၄။ ဘိက္ခုပိ ခယုန္တိ၊ ပတ္တာပိ ဝုယုန္တိ၊ စိဝရာနိပိ ဝုယုန္တိ။ (၁၄၅)
- ၅။ မဟာသမဏော နာဂေန ဝိဟေဋ္ဌိယတိ။ (၃၂)
- ၆။ သာဋကော လောဟိတေန မက္ခိယန္တိ။ (၃၈၂)
- ၇။ ကဿ ကိ အာဟရိယတု။ (၃၁၀)
- ၈။ ပုတ္တော တေ ဂဟပတိ ယသော န ဒိဿတိ။ (၂၂)

- ၉။ ကိန္တိ န ခေါ ဥပဇ္ဈာယဿ စီဝရံ ကရိယေထ၊ ဓောဝိယေထ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၆၂)
- ၁၀။ ကိန္တိ န ခေါ ဥပဇ္ဈာယဿ ရဇနံ ပစိယေထ။ (။)
- ၁၁။ ကိန္တိ န ခေါ ဥပဇ္ဈာယဿ ရဇနံ ရဖိယေထ။ (။)
- ၁၂။ န စ မေ ပဋိပါဋိံ လဗ္ဘတိ။ (၃၁၄)
- ၁၃။ တေ ဝဇာယ ဩနိယုန္တိ။ (၁၂၃)
- ၁၄။ သဗ္ဗာ စ မယံ ဂယေယျာမ၊ မယဋ္ဌိ ဝေမေဝ ဟညေယျာမ။ (၁၂၃)
- ၁၅။ ကိ န ခေါ ဘဏေ ဣတ္ထန္ဓာမော စ ဣတ္ထန္ဓာမော စ ယောဓာ န ဒိဿန္တိ။ (၁၀၄)
- ၁၆။ န စ လဗ္ဘတိ ရူပေ (ဝေဒနာယ၊ သညာယ၊ သင်္ခါရေသု၊ ဝိညာဏေ)။ (၁၈၊ ၁၉)
- ၁၇။ လဗ္ဘေထ စ ရူပေ၊ (ဝေဒနာယ၊ သညာယ၊ သင်္ခါရေသု၊ ဝိညာဏေ)။ (၁၈၊ ၁၉)
- ၁၈။ (စီဝရာနိ) ဥန္တုရေဟိဝိ ဥပစိကာဟိဝိ ခဇ္ဇန္တိ။ (၃၉၆)
- ၁၉။ ဣဓ ဥပေါသထော ကရိယိဿတိ။ (၁၄၅)
- ၂၀။ ခဂ္ဂါ စ ဓောဝိယန္တု။ (၄၈၈)
- ၂၁။ ယတ္ထ သံဃဿ ဝုဏ္ဏာရာ ကရိယုန္တိ။ (၄၂၇)
- ၂၂။ ယဿ ပဟိယျတိ၊ တဿ ဝိဿာသာ ဂဏှာတိ။ (၄၂၆)
- ၂၃။ တဿတ္ထာယ ဘောသဇ္ဇာနိ အာဟရိယန္တိ။ (၃၃၆)
- ၂၄။ သံဃိကာနိ ဝိဇာနိ ပုဂ္ဂလိကာယ ဘူမိယာ ရောဝိယန္တိ။ (၃၄၈)
- ၂၅။ ပုဂ္ဂလိကာနိ ဝိဇာနိ သံဃိကာယ ဘူမိယာ ရောဝိယန္တိ။ (၃၄၈)
- ၂၆။ သုဠု အယျ အာဟရိယိဿတိ။ (၃၁၀)
- ၂၇။ အာဟရိယိတ္ထ ဘိက္ခုတိ၊ အာဟရိယိတ္ထ ဘဂဝါတိ။ (၃၁၂)
- ၂၈။ တိဏသန္တာရကော ဥပစိကာဟိ ခဇ္ဇတိ။ (၃၉၉)

- ၂၉။ ပိဋ္ဌာနိ အဉ္စနာနိ တိဏစုဏ္ဍေဟိပိ ပံသုကေဟိပိ ဩကိရိယန္တိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၂၉၄)
- ၃၀။ ဣမာနိ ခေါ အာဂုသော သံဃိကာနိ စီဝရာနိ ဘာဇိယိယန္တိ။ (၄၁၆)
- ၃၁။ ဖာလိယန္တု ကဿပ ကဋ္ဌာနိ၊ ဥဇ္ဇလိယန္တု ကဿပ အဂ္ဂိ၊ ဝိဇ္ဈာယန္တု ကဿပ အဂ္ဂိ။ (၄၀၊ ၄၁)
- ၃၂။ သကံဒေဝ ပဉ္စ ကဋ္ဌသတာနိ ဖာလိယိသု။ (၄၀)
- ၃၃။ သကံဒေဝ ပဉ္စ အဂ္ဂိသတာနိ ဥဇ္ဇလိယိသု ဝိဇ္ဈာယိသု။ (၄၀၊ ၄၁)။
- ၃၄။ ယတြ ဟိ နာမ ကဋ္ဌာနိပိ ဖာလိယိယန္တိ။ (၄၀)
- ၃၅။ ယတြ ဟိ နာမ အဂ္ဂိပိ ဥဇ္ဇလိယိယန္တိ။ (။)
- ၃၆။ ယတြ ဟိ နာမ အဂ္ဂိပိ ဝိဇ္ဈာယိယန္တိ။ (၄၁)

ပဉ္စမိဝိဘတ် ဝါကျများ

- ၁။ စေခိုင်းသောခါ၊ လော-ချေပါ၊ ရံခါ ရမည် ပေး။
- ၂။ တိုက်တွန်း တောင်းပန်၊ ပါလောခံ၊ ရံဖန် “တော်မူ” ပေး
- ၃။ တောင်းသောအခါ၊ တော်မူပါ၊ လျော်စွာ ပါလော ပေး။
- ၄။ ဆုတောင်းမှုကို၊ ရပါလို့၊ ချင်-လို-ပါရစေ ပေး။
- ၅။ မိမိအတွက်၊ တောင့်တချက်၊ အနက် ရလို-ပေး။
- ၆။ သူများတွက်တာ၊ တောင့်တရာ၊ ပါစေသတည်း ပေး။
- ၇။ ကျိန်ဆဲရာဝယ်၊ ဒေါသခြယ်၊ စေဟယ်-သတည်း ပေး။
- ၈။ ကျိန်စာဆိုငြား၊ ပါစေသား၊ စကား “စေရဲ့” ပေး။
- ၉။ ချင်းချင်းဆက်သွယ်၊ မေးရာဝယ်၊ မှတ်စွယ် “မှာလော”ပေး။
- ၁၀။ စီမံရာသည်၊ လော-ရမည်၊ နှစ်လီ သင့်အောင် ပေး။
- ၁၁။ ဖိတ်မံခေါ်ရာ၊ တော်မူပါ၊ လျော်စွာ ကြည့်၍ ပေး။
- ၁၂။ ပင့်ဖိတ်ရာလည်း၊ ထိုပုံမှီး၊ အပြီး မှတ်၍ ပေး။

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၁။ ဂစ္ဆထ တံ ဘဂဝန္တံ မန္တေန စ မဂပိဏ္ဍိကာယ စ ပတိမာနေထ။ (ဝိနည်း၊ မဟာဝါ၊ ၄)
- ၂။ ပဋိဂ္ဂဏှာတု နော ဘန္တေ ဘဂဝါ မန္တစ္ဆ မဂပိဏ္ဍိကဉ္စ။ (။)
- ၃။ ဒေသေတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ဓမ္ပံ။ (၆)
- ၄။ ဖေတိ ဘိက္ခု။ (၁၇)
- ၅။ ထေ ဘိက္ခုဝေါ။ (၁၈)
- ၆။ ဣမေ ဘဂဝါ ဩဝဒတု အနုသာသတု။ (၂၅)
- ၇။ စရထ ဘိက္ခုဝေ စာရိကံ။ (၂၇)
- ၈။ ဒေသေထ ဘိက္ခုဝေ ဓမ္ပံ။ (။)
- ၉။ ဣဃံ တံ ကဿပ အနုဇာနာဟိ အဂ္ဂာဂါရံ။ (၃၂)
- ၁၀။ ဝိဟရ မဟာသမဏ ယထာသုခံ။ (။)
- ၁၁။ ဣဓ ဘန္တေ ဘဂဝါ ပံသုကူလံ ပရိမဒ္ဒတု။ (၃၇)
- ၁၂။ ဣဓ ဘန္တေ ဘဂဝါ ပံသုကူလံ ဓောဝတု။ (၃၇)
- ၁၃။ ဣဓ ဘန္တေ ဘဂဝါ အာလမ္ဗိတွာ ဥတ္တရတု။ (၃၈)
- ၁၄။ ဣဓ ဘန္တေ ဘဂဝါ ပံသုကူလံ ဝိဿဇေတု။ (။)
- ၁၅။ ဖာလိယန္တု ကဿပ ကဋ္ဌာနိ။ (၄၀)
- ၁၆။ ဥဇ္ဇလိယန္တု ကဿပ အဂ္ဂိ။ (။)
- ၁၇။ ဝိဇ္ဇာယန္တု ကဿပ အဂ္ဂိ။ (၄၁)
- ၁၈။ ဘုဂ္ဂထ ဝါ ဟရထ ဝါ။ (၃၁၇)
- ၁၉။ ဩလောကေထ (အပလောကေထ) ဘိက္ခုဝေ လိစ္ဆဝိပရိသံ။ (၃၂၇)
- ၂၀။ ဥပသံဟရထ ဘိက္ခုဝေ လိစ္ဆဝိပရိသံ တာဝတိံသပရိသံ။ (။)
- ၂၁။ အနုပိစ္စကာရံ ခေါ သီဟ ကရောဟိ။ (၃၃၃)
- ၂၂။ ဣမိနာ အယျဿ ယံ ကပ္ပိယံ တံ ဒေထ။ (၃၄၂)
- ၂၃။ ဟန္တ ဇေ ဣမံ သပ္ပိ ပိစုနာ ဂဏှာဟိ။ (၃၈၁)
- ၂၄။ တေ ဘဏေ ဇိက ပဉ္စန္တံ ဣတ္ထိသတာနံ သဗ္ဗာလင်္ကာရံ တုယံ ဟောတု။ (၃၈၃)

- ၂၅။ အလံ ဒေဝ အဓိကာရံ မေ ဒေဝေါ သရတု။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၆၃)
- ၂၆။ တေန ဟိ ဘဏေ ဇီဝက မံ ဥပဋ္ဌဟ ဣတ္ထာဂါရဉ္စ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဉ္စ ဘိက္ခုဒ္ဒါယံ။ (။)
- ၂၇။ သဗ္ဗံ သာပတေယျဉ္စ တေ အာစရိယ ဟောတု၊ အဟဉ္စ တေ ဒါးသာ။ (၃၈၆)
- ၂၈။ ယံ တေ သက္ကာ ဝိနာ သပ္ပိနာ အရောဂံ ကာတံ၊ တံ ကရောဟိ။ (၃၈၇)
- ၂၉။ ဟန္တ ဘဏေ ကာက အာမလကဉ္စ ခါဒ ပါနီယဉ္စ ပိဝဿု။ (၃၈၉)
- ၃၀။ ဣမံ ဘန္တေ ဘဂဝါ ပဋ္ဌမံ (ဒုတိယံ၊ တတိယံ) ဥပ္ပလဟတ္ထံ ဥပသီယံတု။ (၃၉၀)
- ၃၁။ ဂစ္ဆာနန္တ ဥဒကံ အာဟရ။ (၄၁၇)
- ၃၂။ အာဂမေတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ဓမ္မဿာမီ။ (၄၉၅)
- ၃၃။ တေန ဟိ တံ သာရိပုတ္တ ယထာ ဓမ္မော တထာ တိဋ္ဌဟိ။ (၅၅၁)
- ၃၄။ အာဂစ္ဆာဟိ။ (၁၃၁)
- ၃၅။ သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံယော။ (၇၁)
- ၃၆။ ဂစ္ဆထ ဘဏေ ပစ္စန္တံ ဥစ္စိနထ။ (၁၀၃)

အာချာတ် သတ္တမီဝိဘတ်ဝါကျများ

- ၁။ ကြိစည်-ခွင့်ပြု၊ နက် (၂) ၃, သက်မှု သတ္တမီ။
- ၂။ ပဉ္စမီသား, ခြားနက်များ, သက်သွားပါသေးသည်။
- ၁။ အဟဉ္စေ ခေါ ပန ဓမ္မံ ဒေသေယျံ, ပရေ စ မေ န အာဇာနေယျံ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၈)
- ၂။ ကဿ န ခေါ အဟံ ပဋ္ဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေယျံ။ (၁၀)
- ၃။ ယန္တုနာဟံ အာဠာရဿ ကာလာမဿ ပဋ္ဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေယျံ။ (။)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၄။ လဘောယျာဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗန္တံ၊ လဘောယျံ ဥပသမ္ပဒံ။
(ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၇)
- ၅။ လဘောယျာမ မယံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗန္တံ၊ လဘောယျာမ
ဥပသမ္ပဒံ။ (၁၈)
- ၆။ အပိ ဘန္တေ ဘဂဝါ ယသံ ပသေယျ။ (၂၂)
- ၇။ အပ္ပေဝ နာမ ဣဝ နိသိန္ဓော ဣဝ နိသိန္ဓံ ယသံ ပသေယျာသိ။ (။)
- ၈။ ကတမံ န ခေါ တုမှာကံ ဝရံ၊ ယံ ဝါ တုမေ ဣတ္ထိံ ဂဝေသေယျာထ၊ ယံ
ဝါ အတ္တာနံ ဂဝေသေယျာထ။ (၃၁)
- ၉။ ဝသေယျာမ ကေရတ္တံ အဂျာဂါရေ။ (၃၂)
- ၁၀။ အဟော နူန မဟာသမဏော သွာတနာယ နာဂစ္ဆေယျ။ (၃၆)
- ၁၁။ ယန္တူနာဟံ ဘတ္တဂ္ဂံ ဩလောကေယျံ၊ ယံ ဘတ္တဂ္ဂေ နာဿ၊ တံ
ပဋိယာဒေယျံ။ (၃၁၄)
- ၁၂။ ယေန နေသံ ဥပဂတာနံ ပိဏ္ဍကံ ဒါတဗ္ဗံ မညေယျာသိ။ (၃၃၃)
- ၁၃။ ယဠေ ဘန္တေ ဇာနေယျာသိ။ (၃၃၄)
- ၁၄။ သာဓု ဘန္တေ ဘဂဝါ တထာ ကရောတု၊ ယထာ ရောဇော ဣမသ္မိံ ဓမ္မ-
ဝိနယေ ပသီဒေယျ။ (၃၄၅)
- ၁၅။ အဟော နူန အယျာ အမှာကသေဝ ပဋိဂ္ဂဏေယျံ၊ စီဝရ ပရိက္ခာရံ။
(၃၄၆)
- ၁၆။ ယံ ကိစ္ဆိ အဘောသန္တံ ပသေယျာသိ၊ တံ အာဟရ။ (၃၇၉)
- ၁၇။ ယန္တူနာဟံ သိပုံ သိက္ခေယျံ။ (။)
- ၁၈။ ယံ ဣစ္ဆေယျာသိ၊ တံ ဒဇ္ဇေယျာသိ။ (၃၈၁)
- ၁၉။ ယေ ဝေါ ဥပဋ္ဌဟေယျံ။ (၄၁၇)
- ၂၀။ ဟန္တု မယံ အာဂုသော သာဝတ္ထိံ ဂန္ဓာ ဘဂဝတော သန္တိကေ ဣမံ
အဓိကရဏံ ဂူပသမေယျာမ။ (၅၀၁)
- ၂၁။ ဟန္တု မယံ အယျေ ကောသမ္ပကေ ဘိက္ခူ နေဝ အဘိဝါဒေယျာမ။ (။)

- ၂၂။ အဋ္ဌာနမေတ် အာနန္ဒ အနဝကာသော ယံ အရဟတော အသုစိ မုဇ္ဈေယျ။
(ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၄၀၉)
- ၂၃။ စဏ္ဍောယံ ရာဇာ ဃာတာပေယျာပိ မံ။ (၃၈၈)
- ၂၄။ ယန္တူနာဟံ ပဋိကစ္ဆေဝ အာပုစ္ဆေယျံ။ (။)
- ၂၅။ သစေ တံ ဂဟပတိ အရောဂေါ ဘဝေယျာသိ၊ ကိ မေ အဿ ဒေယျ-
ဝမ္မော။ (၃၈၄)
- ၂၆။ ယန္တူနာဟံ ဂိလာနံ ပဋိဝေဒေယျံ။ (၃၇၈)
- ၂၇။ သာဓု ဘန္တေ အယျာ အဟိမံသံ န ပရိဘုဇ္ဈေယျံ။ (၃၁၃)
- ၂၈။ န ခေါ မေတံ ပတိရူပံ၊ ယာဟံ ပဋိသုဏိတာ န ဟရာပေယျံ။ (၃၁၁)
- ၂၉။ အာဟာရတ္ထဉ္စေ ဖရေယျ၊ န စ သြဋ္ဌာရိကော အာဟာရော ပညာပေယျ။
(၂၉၀)
- ၃၀။ အပ္ပေဝ နာမ ဘဂဝါ စိဝရေ ပရိယာယံ အာစိက္ခေယျ။ (၂၈၇)
- ၃၁။ ဣတ္ထန္နာမော အာဂစ္ဆေယျ။ (၁၃၁)

သတ္တမိဝိဘတ်ဝါကျများ

- ၁။ အဟော ဝတ မံ ရဇ္ဇေ အဘိသဉ္ဇေယျံ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၄၇)
- ၂။ တဿ စ မေ ဝိစိတံ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ သြက္ကမေယျ။ (။)
- ၃။ တဉ္စာဟံ ဘဂဝန္တံ ပယိရုပါသေယျံ။ (။)
- ၄။ သော စ မေ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေယျ။ (၄၈)
- ၅။ တဿ စာဟံ ဘဂဝတော ဓမ္မံ အာဇာနေယျံ။ (။)
- ၆။ ယန္တူနာဟံ ဝေဠုဝနံ ဥယျာနံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ ဒေဒေယျံ။
(၅၀)
- ၇။ ယန္တူနာဟံ ဘဂဝတော သန္တိကေ အညံ ဗျာကရေယျံ။ (၂၆၉)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၈။ နာဟံ တံ ကစ္စာန ပဿာမိ ယဿ သော ဂုဠော ပရိဘုတ္တော သမ္မာ ပရိဏာမံ ဂစ္ဆေယျ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၁၉)
- ၉။ မမံ ဟိ ဘန္တေ အညတိတ္ထိယာ သာဝကံ လဘိတွာ ကေဝလကပ္ပံ ဝေသာလီ ပဋ္ဌာကံ ပရိဟရေယျ။ (၃၃၃)
- ၁၀။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။ (၃၉၇)
- ၁၁။ သံယော ဣတ္ထန္ဓာမံ ဘိက္ခုံ ဘဏ္ဍာဂါရိကံ သမ္ပန္နေယျ။ (။)
- ၁၂။ ယော န ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆေယျ၊ န (ဒေါသာ၊ မောဟာ၊ ဘယာ) ဂတိံ ဂစ္ဆေယျ၊ ဂုတ္တာဂုတ္တဉ္စ ဇာနေယျ။ (။)
- ၁၃။ ယန္တူနာဟံ ဘိက္ခုနံ စိဝရေ သီမံ ဗန္ဓေယျံ၊ မရိယာဒံ ဌပေယျံ။ (၄၀၁)
- ၁၄။ ယန္တူနာဟံ အဂ္ဂဉ္စ အစ္ဆုပေယျံ။ (၄၀၃)
- ၁၅။ ယန္တူနာဟံ တိစိဝရံ အနဇာနေယျံ။ (၄၀၂)
- ၁၆။ သံယော ဣမံ စိဝရဉ္စ ပတ္တဉ္စ ဂိလာနုပဋ္ဌကာနံ ဒဒေယျ။ (၄၂၀)
- ၁၇။ သော တုဏှဿ။ (။)
- ၁၈။ ယန္တူနာဟံ ဣမာနိ သံဃိကာနိ စိဝရာနိ သာဝတ္ထိံ ဟရေယျံ။ (၄၁၄)
- ၁၉။ ယန္တူနာဟံ ပဋိကစ္စေဝ နဂရမှာ နိပ္ပတေယျံ။ (၄၈၇)
- ၂၀။ ယန္တူနာဟံ ဒီဃာဝံ ကုမာရံ ဗဟိနဂရေ ဝါသေယျံ။ (၄၈၉)
- ၂၁။ ယန္တူနာဟံ မာတာပိတရော ပသေယျံ။ (၄၉၀)
- ၂၂။ သစေ ဘဏေ ဒီဃီတိဿ ကောသလရညော ပုတ္တံ ဒီဃာဝံ ကုမာရံ ပသေယျာထ၊ ကိန္တိ နံ ကရေယျာထ။ (၄၉၄)
- ၂၃။ မယံ ဒေဝ ဟတ္ထေ (ပါဒေ၊ ဟတ္ထပါဒေ၊ ကဏ္ဏေ၊ နာသံ၊ ကဏ္ဏနာသံ၊ သီသံ) ဆိန္ဓေယျာမ။ (။)
- ၂၄။ ယေ မေ အတ္တကာမာ၊ တေ တေ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျံ။ (၄၉၅)
- ၂၅။ ဝေ တံ ဝေရံ ဝေရေန န ဝုပသမေယျ။ (။)
- ၂၆။ ကေန န ခေါ ဥပါယေန ဥပါလီ အမှာကံ အစ္စယေန သုခဉ္စ ဇီဝေယျ၊ န စ ကိလမေယျ။ (၁၀၈)

- ၂၇။ သစေ ခေါ် မယံ သမဏေသု ပဗ္ဗဇေယျာမ၊ ဧဝံ မယံ ပါပါ စ ဝိရမေယျာမ၊
ကလျာဏဉ္စ ကရေယျာမ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၀၄)
- ၂၈။ ဧဝံ ဓောဝေယျာသိ။ (၈၆)
- ၂၉။ ဧဝံ ကရေယျာသိ။ (။)
- ၃၀။ ဧဝံ ပစေယျာသိ၊ ရဇေယျာသိ။ (။)
- ၃၁။ အပိ ဘန္တေ ဘဂဝါ ဧကံ ဣတ္ထိံ ပဿေယျ။ (၃၀)

(အန္တ)ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ မာန-အန္တ၊ စဉ်-သော်ပ၊ ကြောင့်ပ နက်သုံးဖြာ။
- ၂။ အန္တအတွက်၊ ကတ္တားနက်၊ (၃)နက် မာနမှာ။
- ၃။ ဘော-ကံ-ကတ္တား၊ နက်သုံးပါး၊ ဟောငြား မာနဟာ။
- ၄။ ကံဟော မာန၊ ရံခါပ၊ ပြောင်းရ အန္တသိ။
- ၅။ မာန-အန္တ၊ ဆုံးပုဒ်က၊ တူရ ရ ပုဒ်နှင့်။
- ၆။ လိင်တူ ပုစ်တူ၊ ဝိဘတ်တူ၊ ရတူ တူ (၄) ဆင့်။
- ၁။ အာယသွာ မဟာကဿပေါ ဥပေါသထံ အာဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဒ္ဓေ နဒိ
တရန္တော မနံ ဂူဇော အဟောသိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၄၇)
- ၂။ ပဿန္တော ပဋိကရိဿာမိ။ (၂၂၃)
- ၃။ ဘိက္ခု။ ကုတ္တုဇ္ဇာယန္တ န ပဋိဂူဇန္တိ။ (၃၄၃)
- ၄။ သော ခေါ် အဟံ ဘန္တေ အာနန္ဒ ဘတ္တဂ္ဂံ ဩလောကေန္တော ဒွေ ဒုဒ္ဓသံ
ဉ္စကဉ္စ ပိဋ္ဌခါဒနိယဉ္စ။ (၃၄၆)
- ၅။ သော တံ အာဝါသံ ဂစ္ဆန္တော ဗဟိဒ္ဓါ ဥပေါသထံ ကရောတိ။ (၂:၁၇)
- ၆။ အသောသုံ ခေါ် ဘိက္ခု။ ဝိသာခါယ ဥဇ္ဈာယန္တိယာ ခိယုန္တိယာ ဝိပါစေဒ္ဓိယာ။
(၂၁၃)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၇။ အသောသုံ ခေါ် ဘိက္ခု ရညော ပသေနဒိဿ ဥဇ္ဈာယန္တဿ ခိယုန္တဿ
ဝိပါစေန္တဿ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၂၁၃)
- ၈။ ဇာနန္တာပိ တထာဂတာ ပုစ္ဆန္တိ၊ ဇာနန္တာပိ န ပုစ္ဆန္တိ။ (၂၂၁)
- ၉။ ယံ ကရောန္တော ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ သေဝ ပဋိဂ္ဂဟော ကတော။ (၂၉၉)
- ၁၀။ သော ပုရိသော ဗာရာဏသီ အာဟိဏှန္တော န အဒ္ဒသ ပဝတ္တပံသံ။
(၃၁၀)
- ၁၁။ ယာဂုံ ဒေန္တော အာယံ ဒေတိ။ (၃၁၅)
- ၁၂။ အဒ္ဒသာ ခေါ် ဘဂဝါ တေ မနုဿေ အညေ နာဝံ ပရိယေသန္တေ။ (၃၂၅)
- ၁၃။ သာ ဒါသီ ဘိက္ခု အပဿန္တိ ဝိသာခံ တေဒဝေါစ။ (၄၀၅)
- ၁၄။ တဿာ မေ တဒနုဿရန္တိယာ ပါမုဇ္ဇံ ဇာယိဿတိ။ (၄၀၈)
- ၁၅။ အဒ္ဒသံ ခေါ် အဟံ ဘန္တေ တေ ဘိက္ခု ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တေ။ (၄၃၁)
- ၁၆။ ဘိက္ခု အညမညံ မုသတ္တိဟိ ဝိတုဒန္တာ ဝိဟရန္တိ။ (၄၈၆)
- ၁၇။ အဒ္ဒသာ ခေါ် ပုရောဟိတော မဟေသီ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တိ။ (၄၈၈)
- ၁၈။ သစုံ ကိရ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဇာနံ ဝိနဝိသတိဝဿံ ပုဂ္ဂလံ ဥပသမ္မာဒေန္တိ။
(၁၀၉)
- ၁၉။ အဇာနံယေဝ အာဟံသု “န ဇာနာမာ”တိ။ (၁၀၇)
- ၂၀။ အပသံယေဝ အာဟံသု “န ပဿာမာ”တိ။ (၂)
- ၂၁။ မယံ ယုဒ္ဓါဘိနန္ဒိနော ဂစ္ဆန္တာ ပါပဉ္စ ကရောမ။ (၁၀၃)
- ၂၂။ ဇန္တာယရံ ပဝိသန္တေန ဇန္တာယရံ ပဝိသိတဗ္ဗံ။ (၇၈)
- ၂၃။ ဝိဟာရံ သောဓေန္တေန ဧမမန္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ (၂)
- ၂၄။ အနဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဥပသမ္မာဒေန္တေန စတ္တာရော နိဿယေ အာစိက္ခိတုံ။
(၇၃)
- ၂၅။ မယံ အာယသုန္တေ သမ္ပဿန္တာ ဣဝ ဝိဟရာမ။ (၅၃)
- ၂၆။ ဧဝံ ပဿံ ဘိက္ခဝေ သုတဝါ အရိယသာဝကော ဂူပသိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ (၂၀)
- ၂၇။ အဒ္ဒသာ ခေါ် ဘဂဝါ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလောကေန္တော သတ္ထေ။
(၉)

- ၁၈။ န ဘိက္ခုဝေ သမ္မာဝတ္တန္တော ပဏာမေတဗ္ဗော။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၆၈)
- ၂၉။ သော ပစ္ဆာ ဧကကောဝ အာဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ ပုရာဏဒုတိယိ ကာယ သမာဂဗ္ဗိ။ (၁၃၄)
- ၃၀။ ဝေ သီလံ အဇာနန္တော ကိံ သော ရက္ခေယျ သံဝရံ။ (၁၃၇)

(မာန) ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ အညတရော ထေရော အာဂမယမာနော မုစ္ဆိတော ပပတိ။ (ဝိနည်း မဟာဝါ၊ ၂၂၄)
- ၂။ မယံ ဘန္တေ သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ အဝိဝဒမာနာ ဖာသုကံ ဝဿံ ဝသိမှာ။ (၂၂၂)
- ၃။ ဆပ္ပဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု။ ထေရေသု ဘိက္ခုသု ဥက္ကဋ္ဌိကံ နိသိန္ဓေသု ပဝါရယမာ နေသု အာသနေသု အစ္ဆန္တိ။ (၂၂၃)
- ၄။ အယံ အာယသ္မာ ပဋိပလော အနယုပ္ပိယမာနော အနယောဂံ ဒါတုံ။ (၂၅၅)
- ၅။ သော ဘိက္ခု ခဉ္စမာနော ဘဂဝန္တံ ပိဋိတော ပိဋိတော အနုဗန္တိ။ (၂၇၄)
- ၆။ ဘဂဝါ အနုပုဗ္ဗေန စာရိကံ စရမာနော ယေန ပါဋ္ဌလိဂါမော တဒဝသရိ။ (၃၂၁)
- ၇။ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။ (၃၃၀)
- ၈။ အတရမာနော အာဠိန္တံ ပဝိသိတွာ ဥက္ကာသိတွာ အဂ္ဂဋံ အာကောဒဋ္ဌသိ။ (၃၄၆)
- ၉။ အယံ မေ ဘန္တေ အမုကာသိကော ကမ္မလော ကာသိရညာ ပဒေတော ဥပမုကာသိနံ ခမမာနော။ (၃၉၃)
- ၁၀။ ကိံ ပန တွံ ဝိသာခေ အတ္ထဝသံ သမ္မဿမာနာ တထာဂတံ အဋ္ဌ ဝရာနိ ယာစသိ။ (၄၀၆)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၁၁။ ဘဂဝတာ အန္ဓကဝိဇ္ဇေ ဒသာနိသံသေ သမ္ပဿမာနေန ယာဂု အနုညာတာ။
(ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၄၀၇)
- ၁၂။ တာ ဘန္တေ ဘိက္ခုနိယော ဝေသိယာဟိ ဥပ္ပဏှိယမာနာ မက္ကံ အဟောသုံ။
(။)
- ၁၃။ သော ဘိက္ခုသု ပဗ္ဗန္တံ အလဘမာနော ကိသော အဟောသိ။ (၇၀)
- ၁၄။ အာစရိယော အာပတ္တိသာမန္တာ ဘဏမာနော နိဝါရေတဗ္ဗော။ (၇၇)
- ၁၅။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဘဂဝါ တံ ဘိက္ခုံ သကေ မုတ္တကရိသေ ပလိပန္တံ သယမာနံ။
(၄၁၇)
- ၁၆။ သော နာဂေါ အဿုနိ ပဝတ္တယမာနော ဝိဿရံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ (၁၂၁)
- ၁၇။ အဒ္ဒသံသု ခေါ တေ ပလာယိတွာ ပဗ္ဗဇိတာ တေ စောရေ ဝဇာယ ဩနိယျ
မာနေ။ (၁၂၃)
- ၁၈။ လဗ္ဗမာနာယ သာမဂ္ဂိယာ ပုန ဥက္ခိပိတဗ္ဗော။ (၁၃၆)
- ၁၉။ အလဗ္ဗမာနာယ သာမဂ္ဂိယာ အနာပတ္တိ သမ္ဘောဂေ သံဝါသေ။

(တွာ)ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ ရှေ့-နောက်-တူပါ၊ ကြိုယာ၊ သက်ပါ တွာပစ္စည်း။
- ၂။ ကြောင့်-သော် နှစ်ဖြာ၊ ပေါင်း (၅) ဖြာ၊ သက်ပါ တွာပစ္စည်း။
- ၁။ ဣဓာဟံ ကဿပ တံ ဥပျောဇေတွာ တာဝတိသံ ဂန္ဓာ ပါရိစ္ဆတ္တကပုပ္ဖံ
ဂဟေတွာ ပဌမတရံ အာဂန္ဓာ အဂ္ဂာဂါရေ နိသိန္ဓော။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၄၁)
- ၂။ ဘဂဝါ သမန္တာ ဥဒကံ ဥဿာရေတွာ မဇ္ဈေ ရေဏုဟတာယ ဘူမိယာ
စက်မိ။ (၄၁)
- ၃။ နိသဇ္ဇ ဘဂဝါ ပါဒေ ပက္ခာလေသိ။ (၁၃)
- ၄။ ကံသိ တံ အာဂုသော ဥဒ္ဒိဿ ပဗ္ဗဇိတာ။
- ၅။ ပူတိမုတ္တဘေသန္တံ နိဿာယ ပဗ္ဗဇ္ဇာ။ (၇၃)

- ၆။ တထာဂတာ ကာလံ ဝိဒိတွာ ပုစ္ဆန္တိ၊ န ပုစ္ဆန္တိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၂၄)
- ၇။ အာယသ္မတော နိဿာယ ဝတ္ထမိ။ (၇၆)
- ၈။ ဘာဇနံ ဓောဝိတွာ ယာဂု ဥပနေတဗ္ဗာ။ (၇၇)
- ၉။ ဥဒကေန ပရိပွေသိတွာ သမ္ပန္နိတဗ္ဗာ။ (၈၉)
- ၁၀။ န အာစရိယံ အနာပုစ္ဆာ ဂါမော ပဝိသိတဗ္ဗော။ (၈၁)
- ၁၁။ ပုတ္တပေမံ အဋ္ဌိ ဆေတွာ အဋ္ဌိမိဉ္စံ အာဟစ္စ တိဋ္ဌတိ။ (၁၁၆)
- ၁၂။ ဝဒန္တ မံ အာယသ္မန္တော အနကမ္ပံ ဥပါဒါယ။ (၂၂၃)
- ၁၃။ မေဏှကော ဂဟပတိ သီသံ နဟာယိတွာ ညောဂါရံ သမ္ပဇ္ဇာပေတွာ ဗဟိ ဒ္ဓါရေ နိသီဒတိ။ (၃၃၇)
- ၁၄။ မနုဿာ ကာရာပေတွာပိ ဗဟံ ဒေန္တိ။ (၃၄၇)
- ၁၅။ ဘာဂံ ဒတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ။
- ၁၆။ ဗဟံ ဟိရညံ အာဒါယ အဂမံသု။ (၃၈၁)
- ၁၇။ တေန ဟိ ဘဏေ ဇီဝက ခဏိတ္တိ အာဒါယ တက္ကသီလာယ ငမန္တာ ယောနေ အာဟိဏ္ဍိတွာ ယံကိဉ္စိ အဘောသန္တံ ပသေယျာသိ။ တံ အာဟရ။ (၃၇၉)
- ၁၈။ အမနုဿေန ပဋိစ္စ ဇာတော။ (၃၈၈)
- ၁၉။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ပါဒတော ဥစ္စာရေတွာ မဉ္ဇကေ နိပါတေသံ။ (၄၁၇)
- ၂၀။ သော ခေါ အဟံ ဘန္တေ သကံ စိတ္တံ နိက္ခိပိတွာ ဣမေသံယေဝ အာယသ္မန္တာနံ စိတ္တဿ ဝသေန ဝတ္ထာမိ။ (၄၉၈)
- ၂၁။ တေန ဟိ သာရိပုတ္တ ဝိဝိတ္တံ ကတွာပိ ဒါတမ္ပံ။ (၅၀၅)
- ၂၂။ ဥဘယတ္ထ ဒါနံ ဒတွာ ဥဘယတ္ထ ဓမ္မံ သုဏ။ (။)
- ၂၃။ သံယော တံ ဝတ္ထံ ဝိနိစ္ဆိနိတွာ မူလာ မူလံ ဂန္တာ သံဃသာမဂ္ဂိ ကဗျေတိ။ (၅၀၈)
- ၂၄။ သိဗ္ဗိနိ သမ္ပုဋိပါဋေတွာ သီသစ္စဝိ သိဗ္ဗိတွာ အာလေပံ အဒါသိ။ (၃၈၅)
- ၂၅။ အန္တဂဏ္ဍိ ဝိနိဝေဋ္ဌေတွာ အန္တာနိ ပဋိပဝေသေတွာ ဥဒရစ္စဝိ သိဗ္ဗိတွာ အာလေပံ အဒါသိ။ (၃၈၇)

- ၂၆။ သေဋ္ဌိဘရိယာ ပဋိဂ္ဂဟေ နိဋ္ဌဘိတွာ ဒါသိ အာဏာပေသိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၈၁)
- ၂၇။ ဣမံ ဒါရကံ ကတ္တရသုပေ ဟက္ခိပိတွာ နိဟရိတွာ သကာရကုဋေ ဆဇ္ဇေဟိ။ (၃၈၇)
- ၂၈။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗံ ဖလရသံ ဌပေတွာ ဓညဖလရသံ။ (၃၄၄)
- ၂၉။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗံ ပတ္တရသံ ဌပေတွာ ညာကရသံ။ (။)
- ၃၀။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗံ ပုပ္ဖရသံ ဌပေတွာ မဂ္ဂကရသံ။ (။)

(တုံ)ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ လိုရုံနက်ယှဉ်၊ ထိုက်-စွမ်းယှဉ်၊ လျော်ယှဉ် တုံသက်ရာ။
- ၂။ သင့်-အပ်-လျောက်ပတ်၊ စသည်မှတ်၊ ယှဉ်လတ် တုံသက်ရာ။
- ၁။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ရာဇုနံ အနဝတ္တိတုံ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၉၃)
- ၂။ ဣစ္ဆာမိ ဒါနဉ္စ ဒါတုံ ဓမ္မဉ္စ သောတုံ ဘိက္ခူ စ ပဿိတုံ။ (၁၉၅)
- ၃။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဣမေသံ ပဉ္စန္ဒံ သတ္တာဟကရဏိယေန အပ္ပဟိတေပိ ဂန္တံ။ (၁၉၉)
- ၄။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဝါရဏံ ဒေဇ္ဇေန ဆန္ဒုပ္ပိ ဒါတုံ။ (၂၂၇)
- ၅။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပါရိသုဒ္ဓိံ ဒေဇ္ဇေန ဆန္ဒုပ္ပိ ဒါတုံ။ (၁၆၄)
- ၆။ ဘဂဝတာ အနုညာတံ ပဉ္စန္ဒံ သံယေ ပဝါရေတုံ၊ စတုန္ဒံ (တိဏ္ဍံ၊ ဒွိန္ဒံ) အညမညံ ပဝါရေတုံ။ (၂၃၀)
- ၇။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ယံ တတော ကပ္ပိယံ တံ သာဒိတုံ။ (၃၄၂)
- ၈။ သံယော ဣမံ ကထိနဒုဿံ ဣတ္ထန္ဓာမဿ ဘိက္ခုနော ဒေတိ ကထိနံ အတ္ထရိတုံ။ (၃၅၂)
- ၉။ ဒိသာပါမောက္ခာ ဝေဇ္ဇာ အာဂန္ဓာ နာသက္ခိယု အရောဂံ ကာတုံ။ (၃၈၁)
- ၁၀။ ဣစ္ဆတိ တထာဂတော ဝိရေစနံ ပါတုံ။ (၃၉၀)

- ၁၁။ ဂိလာနုပဋ္ဌာကော အလံ ဂိလာနံ ဥပဋ္ဌာတုံ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၄၁၉)
- ၁၂။ ပဋိဗလော ဟောတိ ဘောသန္တံ သံဝိဓာတုံ။ (။)
- ၁၃။ နှာလံ မမံ ဝါ ကာရဏာ အညေသံ ဝါ ကာရဏာ ဆန္ဒာ ဒေါသာ မောဟာ ဘယာ အဂတီ ဂန္တံ။ (၄၈၄)
- ၁၄။ နှာဟံ သက္ကောမိ ဥတ္တာနော သတ္တ မာသေ နိပဇ္ဇိတုံ။ (၃၈၅)
- ၁၅။ သာဓု ဒေဝေါ ဇီဝကံ ဝေဇ္ဇံ အာဏာပေတု ပုတ္တံ မေ တိကိစ္ဆိတုံ။ (၃၈၆)
- ၁၆။ ဣမာနိ ခေါ ရာဇေယျာနိ န သုကရာနိ အသိပ္ပေန ဥပဇီဝိတုံ။ (၄၇၉)
- ၁၇။ ဣစ္ဆာမဟံ အာစရိယ သိပ္ပံ သိက္ခိတုံ။ (။)
- ၁၈။ သက္ကာ ဘောဂေ စ ဘုဇ္ဇိတုံ ပုညာနိ စ ကာတုံ။ (၂၆၈)
- ၁၉။ အနုဇာနာမိ သတိ ပစ္စယေ ပရိဘုဇ္ဇိတုံ။ (၂၉၂)
- ၂၀။ န စာဟံ ပဋိဗလော ယာဝဒတ္ထံ ဒါတုံ။ (၃၁၇)
- ၂၁။ တံ ဒါရကံ ဓာတီနံ ဒေထ ပေါသေတုံ။ (၃၇၈)
- ၂၂။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဥဒကေ ဝါ နခပိဋ္ဌိကာယ ဝါ ထေဝကံ ဒါတုံ။ (၃၉၉)
- ၂၃။ တေပိ သက္ကောန္တိ တိစီဝရေန ယာပေတုံ။ (၄၀၂)
- ၂၄။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ မာတာပိတုနံ ဒါတုံ။ (၄၁၂)
- ၂၅။ ကလ္လံ န တံ သမနုပသသိတုံ။ (၁၉)

ကတ္တားဟော (တ)ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ ကတ္တားဟောမှာ, ကိတ်ကြိယာ, တူပါ ကတ္တားနှင့်။
- ၂။ လိင်တူ-ဝှမ်းတူ, ပိဘတ်တူ, ရတူ တူ (၄) ဆင့်။
- ၁။ သမ္ပတ္တံ တံ စီဝရံ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၄၂၅)
- ၂။ ဘဂဝါ ပက္ကန္တော။ (၅၀၁)
- ၃။ သော အနာဂတော။ (၁၆၁)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၄။ ဝိပုသန္တာနိ ခေါ တေ အာဂုသော ဣန္ဒြိယာနိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၅၁)
- ၅။ ပရိသုဒ္ဓေါ ဆဝိဝဏ္ဏော ပရိယောဒါတော။ (။)
- ၆။ ကံသိ တံ အာဂုသော ဥဒ္ဓိဿ ပဗ္ဗဇိတော။ (။)
- ၇။ ကစိ နော တံ အာဂုသော အမတံ အဓိဂတော။ (၅၂)
- ၈။ အာမာဂုသော အမတံ အဓိဂတော။ (။)
- ၉။ ယထာကထံ ပန တံ အာဂုသော အမတံ အဓိဂတော။ (။)
- ၁၀။ ဝီဏာ ဇာတိ။ (၄၅)
- ၁၁။ အဟံ တယာ ပဌမတရံ ပက္ကန္တော။ (၃၉)
- ၁၂။ သော တံ ပဌမတရံ အာဂန္တာ အဂျာဂါရေ နိသိန္တော။ (။)
- ၁၃။ နိဋ္ဌိတံ ဘတ္တံ။ (၃၇)
- ၁၄။ မဟာ စ မေယော ဥဂ္ဂတော။ (၂၅၂)
- ၁၅။ အယံ ခေါ မဟာဘိက္ခုသံဃော သန္နိပတိတော။ (။)
- ၁၆။ ပရိသုဒ္ဓေါ အဟံ။ (၁၆၈)
- ၁၇။ အဟံ အာဂုသော ဣတ္ထန္တာမံ အာပတ္တိ အာပန္နော။ (၁၆၉)
- ၁၈။ ဣမံ နာမ တုမေ အာဂုသော အာပတ္တိ အာပန္နော။ (၁၇၁)
- ၁၉။ ပါဒါ မေ အာဂုသော ဖလိတာ။ (၂၇၅)
- ၂၀။ သော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေါ။ (၄၃၀)
- ၂၁။ ကောသလရာဇာ ဝတ ဘော ကုဗ္ဗိဂတော။ (၄၈၈)
- ၂၂။ ကိတ္တိသဒ္ဓေါ အဗ္ဗုဂ္ဂတော။ (၄၅)
- ၂၃။ အဟံ ခေါ အာဂုသော နတေ အစိရပဗ္ဗဇိတော အဓနာဂတော ဣမံ မဗ္ဗဝိနယံ။ (၅၁)
- ၂၄။ အာဂတော ခေါ မဟာသမဏော၊ မာဂဇာနံ ဝိရိဗ္ဗဇိ။ (၅၅)

ကံဟော (တ)ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ ကံဟောဝါကျ၊ ကိတ်ကြိယ၊ တူရ ကံပုဒ်နှင့်။
- ၂။ လိင်တူ-ဝှမ်းတူ၊ ဝိဘတ်တူ၊ ရတူ တူ (၄) ဆင့်။
- ၁။ ဘဂဝတာ ခေါ် အာဂုသော ဂိလာနုပဋ္ဌာနံ ဝဏ္ဏိတံ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၁၉)
- ၂။ အာဂတပုဗ္ဗာ န ခေါ် ဘန္တေ တေန အယျေန သာဝတ္ထိ။ (၄၀၇)
- ၃။ ဘဂဝတာ ယာဂု အနညာတာ။ (၄၀၇)
- ၄။ ဒိန္နာ ဟောတိ ပါရိသုဒ္ဓိ။ (၁၆၁)
- ၅။ ဒိန္နော ဟောတိ ဆန္နော။ (၁၆၃)
- ၆။ တဿ ပါပဘိက္ခုနော သံဃာဋီ လောဟိတေန မက္ခိတာ ဟောတိ။ (၂၈၂)
- ၇။ နန ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန ပါဏာတိပါတော ဂရဟိတော၊ ဝါဏာ တိပါတာ ဝေရမဏီ ပဿတ္တာ။ (။)
- ၈။ လဟုပရိဝတ္တံ ခေါ် စိတ္တံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ။ (၂၀၉)
- ၉။ နန ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန မုသာဝါဒေါ ဂရဟိတော။ (၂၁၃)
- ၁၀။ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ ပဿတ္တာ။ (။)
- ၁၁။ မနုဿေဟိ ဒါနံ ဒေန္တေဟိ ယေဘုယျေန ရတ္ထိ ခေပိတာ။ (၂၅၁)
- ၁၂။ ဘဂဝတာ ခေါ် အာဂုသော ဝိသုဒ္ဓါနံ ပဝါရဏာ ပညတ္တာ။ (၂၅၈)
- ၁၃။ ဘဂဝတာ ခေါ် အာဂုသော သမဂ္ဂါနံ ပဝါရဏာ ပညတ္တာ။ (၂၅၈)
- ၁၄။ ဝေရုပဉ္စ မယာ ပဝါရဏာကမ္ပံ အနညာတံ။ (၂၂၄)
- ၁၅။ ဝေရုပဉ္စ မယာ ဥပေါသထကမ္ပံ အနညာတံ။ (၁၅၁)
- ၁၆။ အလံ အာဂုသော ပဋိက္ခိတ္တာ ဘဂဝတာ ဂုဏာရုံဏှပါဟနာ။ (၂၇၅)
- ၁၇။ ဘဂဝတာ ကဋ္ဌပါဒုကာ ပဋိက္ခိတ္တာ။ (၂၇၇)
- ၁၈။ ပဋိက္ခိတ္တံ ဘဂဝတာ ယာနံ။ (၂၈၀)
- ၁၉။ ဘဂဝတာ တိစိဝရံ အနညာတံ။ (၄၀၃)
- ၂၀။ ဣမိနာ စ မေ မာတာပိတရော ဟတာ။ (၄၉၃)
- ၂၁။ ကတော န ခေါ် အမှာကံ ဥပေါသထော၊ အကတော န ခေါ်။ (၁၃၆)

- ၂၂။ အဝိ စ ဉာတီဟိ သင်္ဂရော ကတော။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၄၅)
- ၂၃။ မယာ ခေါ ဘဂဝတော သမတ္တိသာယ ဝိရေစနံ ဒိန္နံ။ (၃၉၁)
- ၂၄။ ဘောသဇ္ဇမေတံ သုဂတေန ဝဏ္ဏိတံ။ (၃၁၆)
- ၂၅။ အနုသိဋ္ဌော သော မယာ။ (၁၃၁)
- ၂၆။ ဥပသမ္ပန္နော သံဃေန ဣတ္ထန္နာမော ဣတ္ထန္နာမေန ဥပဇ္ဈာယေန။ (၁၃၃)
- ၂၇။ မနုဿမံသံ ခေါ တယာ မောဃပုရိသ ပရိဘုတ္တံ။ (၃၁၂)
- ၂၈။ ဒိန္နော ဘန္တေ ဘိက္ခုနံ ဂုဋ္ဌော ယာဝဒတ္ထော။ (၃၁၉)
- ၂၉။ အာသနာနိ ပညတ္တာနိ။ (၃၂၁)
- ၃၀။ ဥဒကမဏိကော ပတိဋ္ဌာပိတော၊ တေလပဒီပေါ အာရောပိတော။ (၃၂၁)

ကံဟော (တ) ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ အဓိဂတော ခေါ မျာယံ ဓမ္မော။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၅)
- ၂။ ဝိတာ မေ ပါပကာ ဓမ္မော။ (၁၂)
- ၃။ အမတမဝိဂတံ။ (၁၃)
- ၄။ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ။ (၁၄)
- ၅။ တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ပရိညာတံ။ (၁၅)
- ၆။ တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ ပဟီနံ။ (၂)
- ၇။ တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ သတ္တိကတံ။ (၁၆)
- ၈။ တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခနိရောဂေါပိနိ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ ဘာဝိတံ။ (၂)
- ၉။ တေံ ဘဂဝတာ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ။ (၁၇)
- ၁၀။ ဘဂဝတာ ဓမ္မော ပကာသီတော။ (၂၃)
- ၁၁။ ယဿ ဓမ္မော ဒိဋ္ဌော ဝိဒိတော သေယျထာပိ တယာ။ (၂၃)
- ၁၂။ ယဿဿ ဓမ္မော ဒိဋ္ဌော ဝိဒိတော သေယျထာပိ တယာ။ (၂၄)
- ၁၃။ သွာက္ခာတော ဓမ္မော။ (၂)

- ၁၄။ မယုံ အနတ္တရာ ဝိမုတ္တိ အနုပုတ္တာ အနတ္တရာ ဝိမုတ္တိ သစ္စိကတာ။ (ဝိနည်း မဟာဝါ၊ ၂၉)
- ၁၅။ သဗ္ဗ အာဒိတ္တံ၊ စက္ခု အာဒိတ္တံ၊ ရူပါ အာဒိတ္တာ၊ စက္ခုဝိညာဏံ အာဒိတ္တံ၊ စက္ခုသမ္ပသော အာဒိတ္တော။ (၄၄)
- ၁၆။ ကေန အာဒိတ္တံ၊ ရာဂဂ္ဂိနာ ဒေါသဂ္ဂိနာ မောဟဂ္ဂိနာ အာဒိတ္တံ။ (၄၄)
- ၁၇။ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ။ (၂၀)
- ၁၈။ ကတံ ကရဏီယံ။ (။)
- ၂၉။ နယိမာ သိလာ ပုဗ္ဗေ ဥပနိက္ခိတ္တာ။ (၃၈)
- ၂၀။ ကေနိမာ သိလာ ဥပနိက္ခိတ္တာ။ (။)
- ၂၁။ သာယံ ကဿပ အမနုဿေန ဥပနိက္ခိတ္တာ သိလာ။ (၃၈)
- ၂၂။ ဣမိနာ စ မေ ဇီဝိတံ ဒိန္နံ၊ မယာ စ ဣမဿ ဇီဝိတံ ဒိန္နံ။ (၄၉၄)
- ၂၃။ ဣဒါနိ စ ပန မေ ဒေဝေန ဇီဝိတံ ဒိန္နံ၊ မယာ စ ဒေဝဿ ဇီဝိတံ ဒိန္နံ။ (၄၉၅)
- ၂၄။ ဣမိနာ စ မေ မာတာပိတရော ဟတာ။ (၄၉၃)
- ၂၅။ တယာ စ မေ မာတာပိတရော ဟတာ။ (။)
- ၂၆။ အပိ စ ဝေဇ္ဇေဟိ ပစ္စက္ခာတော။ (၃၈၃)
- ၂၇။ အဟံ ဟိ ဂဟပတိ ရညာ အာဏတ္တော။ (၃၃၈)
- ၂၈။ ဇီတမှ ဝတ ဘော အဗ္ဗကာယ။ (၃၂၇)
- ၂၉။ မယာ ဗုဒ္ဓုပ္ပမုခေါ ဘိက္ခုသံဃော နိမန္တိတော။ (၃၂၇)
- ၃၀။ ကိ န ခေါ မယာ ဗဟုံ ပသုတံ ပုညံ ဝါ အပုညံ ဝါ။ (၃၁၇)
- ၃၁။ အနုညာတော ဘန္တေ ဘဂဝတာ အာရာမိကော။ (၃၀၀)
- ၃၂။ စိရံ ဒိဋ္ဌော မေ ဘန္တေ ကာမေသု အာဒိနဝေါ။ (၂၈၆)
- ၃၃။ ဣဒါနိ အနေန ဇဠိလသဟဿံ ပဗ္ဗာဇိတံ၊ ဣမာနိ စ အမုတေယျာနိ ပရိဗ္ဗာဏေသတာနိ သဉ္ဇယာနိ ပဗ္ဗာဇိတာနိ။ (၅၄)
- ၃၄။ တေဟာယံ မဟလ္လကော (ခုဒ္ဒကော) ပါဏကော ဒိဋ္ဌော။ (၃၈၅)

(တဗ္ဗ)ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ တဗ္ဗ-အနိယ၊ ကံဟောစွ၊ တူရ ကံပုဒ်နှင့်။
- ၂။ လိင်တူ-ဝုဗ်တူ၊ ဝိဘတ်တူ၊ ရတူ တူ (၄) ဆင့်။
- ၃။ ကံအနက်ပြင်၊ ထိုက်-သင့်ပင်၊ နိုင်ပင် ပြသေးရှင့်။
- ၁။ ဥပဇ္ဈာယဿ ဒေဝ သီသံ ဆေတဗ္ဗံ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၀၄)
- ၂။ အနုဿာဝကဿ ဇိဝှိ ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗာ။ (။)
- ၃။ ဂဏဿ ဥပမုဗာသုကာ ဘဒ္ဓိတဗ္ဗာ။ (။)
- ၄။ ယာဂု ဥပနာမေတဗ္ဗာ။ (၇၇)
- ၅။ အာသနံ ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗံ။ (။)
- ၆။ သော ဒေသော သမ္ပန္နိတဗ္ဗော။ (။)
- ၇။ သံဃာဋီယော ဒါတဗ္ဗာ။ (။)
- ၈။ အာသနံ ပညပေတဗ္ဗံ။ (။)
- ၉။ (စီဝရံ) မုဟုတ္တံ ဥဏှေ ဩတာပေတဗ္ဗံ။ (။)
- ၁၀။ န စ ဥဏှေ စီဝရံ နိဒဟိတဗ္ဗံ။ (။)
- ၁၁။ စီဝရံ သဗံရိတဗ္ဗံ။ (။)
- ၁၂။ ပိဏှာပါတော ဥပနာမေတဗ္ဗော။ (၇၇)
- ၁၃။ အာစရိယော ပါနိယေန ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ (။)
- ၁၄။ န စ ဥဏှေ ပတ္တော နိဒဟိတဗ္ဗော။ (။)
- ၁၅။ နဟာနံ (သီတံ၊ ဥဏှံ) ပဋိယာဒေတဗ္ဗံ။ (၇၈)
- ၁၆။ စုဏှံ သန္ဓေတဗ္ဗံ။ (။)
- ၁၇။ မတ္တိကာ တေမေတဗ္ဗာ။ (။)
- ၁၈။ စုဏှံ ဒါတဗ္ဗံ။ (။)
- ၁၉။ မတ္တိကာ ဒါတဗ္ဗာ။ (။)
- ၂၀။ သော ဝိဟာရော သောတေတဗ္ဗော။ (။)
- ၂၁။ ဝါတပါနာ ထကေတဗ္ဗာ၊ ဝိဝရိတဗ္ဗာ။ (။)

- ၂၂။ ပရိဝေဏံ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၈၀)
- ၂၃။ အင်္ဂိသာလာ (ဝစ္စကုဋိ) သမ္ပန္နိတဗ္ဗာ။ (။)
- ၂၄။ ပါနီယံ (ပရိဘောဇနီယံ) ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ။ (။)
- ၂၅။ န အာစရိယံ အနာပုစ္ဆာ ကေစ္စဿ ပတ္တော ဒါတဗ္ဗော၊ (ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော) (၈၁၀)
- ၂၆။ န ကေစ္စဿ စီဝရံ ဒါတဗ္ဗံ။ (ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ)။ (။)
- ၂၇။ န ကေစ္စဿ ပရိက္ခာရော ဒါတဗ္ဗော။ (ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော)။ (။)
- ၂၈။ န ကေစ္စဿ ကေသာ ဆေဒေတဗ္ဗာ။ (။)
- ၂၉။ န ကေစ္စေန ကေသာ ဆေဒါပေတဗ္ဗာ။ (။)
- ၃၀။ န ကေစ္စဿ ဝေယျာဝစ္စော ကာတဗ္ဗော။ (။)
- ၃၁။ န ကေစ္စေန ဝေယျာဝစ္စော ကာရာပေတဗ္ဗော။ (။)
- ၃၂။ န ဂါမော ပဝိသိတဗ္ဗော။ (။)
- ၃၃။ န သုသာနံ ဂန္တဗ္ဗံ။ (။)
- ၃၄။ နာဟံ တယာ ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗော။ (၈၇)

(တဗ္ဗ)ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ န သာပတ္တိကေန ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၆၉)
- ၂။ န သာပတ္တိကေန ပဝါရေတဗ္ဗံ။ (၂၃၁)
- ၃။ အာစရိယေန ဥဿုက္ကံ ကာတဗ္ဗံ။ (၈၅)
- ၄။ အာစရိယေန မ္ဗေကထာ ဝါဿ ကာတဗ္ဗာ။ (။)
- ၅။ ကထံ န ခေါ အမှေဟိ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။ (၁၆၀)
- ၆။ တေဟိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူဟိ ဧကော ဘိက္ခု ပါဟေတဗ္ဗော။ (၁၆၀)
- ၇။ မယံ ခေါ သာမိ ဒါသဿ ဣဒ္ဓါနုဘာဝေါ ခေတ္တေ ပဿိတဗ္ဗော။ (၃၃၉)

- ၈။ န ဘိက္ခုဝေ အညတြ နိမန္တိတေန အညဿ ဘောဇ္ဇယာဂု ပရိဘုဉ္စိတဗ္ဗာ။
(ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၈၈)
- ၉။ ဘေဒဂရုကေဟိ ဘိက္ခုဝေ ဘိက္ခုဟိ န သော ဘိက္ခု အာပတ္တိယာ
အဒဿနေ ဥက္ခိပိတဗ္ဗော။ (၄၈၃)
- ၁၀ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိပလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော။ (၁၃၂)
- ၁၁။ အတ္တနာ ဝါ အတ္တာနံ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ။ (၁၃၁)
- ၁၂။ ပရေန ဝါ ပရော သမ္ပန္နိတဗ္ဗော။ (။)
- ၁၃။ အနသာသကေန ပဌမတရံ အာဂန္တာ သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော။ (၁၃၁)
- ၁၄။ ကထံ န ခေါ အမှေဟိ ပဋိပန္နိတဗ္ဗံ။ (၂၅၉)
- ၁၅။ ကထံ န ခေါ မယာ ပဋိပန္နိတဗ္ဗံ။ (၁၂၈)
- ၁၆။ ကေန န ခေါ ပက္ခဂဏနာ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ။ (၁၅၇)
- ၁၇။ ကေန န ခေါ အာရောစေတဗ္ဗော။ (၁၅၈)
- ၁၈။ ကေန န ခေါ ဥပေါသထာဂါရံ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ။ (။)
- ၁၉။ ကေန န ခေါ ဥပေါသထာဂါရေ အာသနံ ပညာပေတဗ္ဗံ။ (၁၅၉)
- ၂၀။ ကေန န ခေါ ဥပေါသထာဂါရေ ပဒီပေါ ကာတဗ္ဗော။ (။)
- ၂၁။ ကေန န ခေါ ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယံ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ။ (။)
- ၂၂။ နန နာမ သန္နိပတိတေဟိ ဓမ္မော ဘာသိတဗ္ဗော။ (၁၄၀)
- ၂၃။ သရမာနေန ဘိက္ခုနာ သန္တိ အာပတ္တိ အာဝိကတဗ္ဗာ။ (၁၄၁)
- ၂၄။ န ကေဟိစိ ဆန္ဒော ဒါတဗ္ဗော။ (၅၀၇)

(အနိယ)ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ နခေါ ဘိက္ခု ဝေမဿ ဝစနိယော။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၆၇)
- ၂။ တေ ဘိက္ခု ဝေမဿ ဝစနိယာ။ (။)
- ၃။ တေ ဘိက္ခုပစ္စတ္တိကာ ဘိက္ခုဟိ ဝေမဿ ဝစနိယာ။ (၁၆၅)

- ၄။ တတ္ထ တေ ယာဝဇီဝံ ဥဿာဟော ကရဏီယော။ (ဝိနည်းမဟာဝါ ၁၃၁)
- ၅။ သော ဝေမဿ ဝစနီယော။ (၁၃၅)
- ၆။ တံ တေ ယာဝဇီဝံ အကရဏီယံ။ (၁၃၄)
- ၇။ ဣဒံ ဝေါ အမှာကံ ဝေဠုဝနံ ဥယျာနံ အတ္ထိကာနံ အတ္ထိကာနံ မနုဿာနံ အဘိက္ကမနီယံ။ (၅၀)

(ခ)ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ (ခ)ပစ္စည်းက, ကံဟောစွ, တူရ ကံပုဒ်နှင့်။
- ၂။ လိင်တူ-ဝှမ်းတူ, ဝိဘတ်တူ, ရတူ (၄) ဆင့်။
- ၃။ ဤသံ-ဒု-သု, တတ်နှောင်ဟု, သက်မှု (ခ) ဖြစ်ရှင့်။
- ၁။ ဒုလ္လဘော ခေါ် ပဗ္ဗဇိတာနံ မေထုနော ဓမ္မော။ (ဝိနည်းမဟာဝါ ၁၃၄)
- ၂။ ဣမာနိ ခေါ် ရာဇကုလာနိ န သုကရာနိ အသိပွေန ဥပဇီဝိတုံ။ (၃၇၉)
- ၃။ ဒုက္ကရံ ခေါ် ပန ပရကုလေသု ယာဝဇီဝံ ဥဿုက္ကံ ကာတုံ။ (၄၄၀)
- ၄။ နယိမေ သုကရာ သညာပေတုံ။ (၄၉၅)
- ၅။ န ခေါ် တံ အာနန္ဒ ဒုက္ကရံ တထာဂတေန။ (၃၄၅)
- ၆။ န သုကရာ အပါထေယျေန ဂန္တံ။ (၃၄၂)
- ၇။ ဒုက္ကရံ ခေါ် သောဏ ယာဝဇီဝံ ဧကသေယျံ ဧကဘတ္တံ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတုံ။ (၂၈၄)
- ၈။ အာလယာရာမာယ ခေါ် ပန ပဇာယ ဒုဒ္ဒသံ ဣဒံ ဌာနံ ယဒိဒံ ဣဒုဒ္ဓယတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ။ (၇)
- ၁၀။ ဣဒိဒ္ဓိ ခေါ် ဌာနံ သုဒုဒ္ဒသံ ယဒိဒံ နိဗ္ဗာနံ။ (။)
- ၁၁။ သမ္မာဓေ ဘိက္ခဝေ သုခုမာ ဆဝိ ဒုရောပယော ဝဏော ဒုပ္ပရိဟာယံ သတ္တံ။ (၃၀၉၊ ၃၁၀)

အမေးဝါကျများ

- ၁။ ကော ပန တေ အာဂုသော ဥပဇ္ဈာယော။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၂၀)
- ၂။ ကိံ တေံ အာဂုသော ဥပဇ္ဈာယော နာမ။ (။)
- ၃။ ကောသိ တံ အာဂုသော။ (၁၂၁)
- ၄။ ကိံ ပန တုမေ အာဂုသော အကတ္ထ။ (၁၂၃)
- ၅။ ကိံ န ခေါ နာမ တုမှာကံ အယျေ ဒဟရာနံ ဗြဟ္မစရိယံ စိဏ္ဍေန။(၄၀၇)
- ၆။ တဿ ကာ ဂတိံ ကော အဘိသမ္ပရာယော။ (၄၀၇)
- ၇။ ကိံ တံ ဘိက္ခု ကရောသိ။ (၄၀၃)
- ၈။ ကော ဝါ တေ သတ္တာ။ (၁၁)
- ၉။ ကဿ ဝါ တံ ဓမ္မံ ရောစေသိ။ (။)
- ၁၀။ ကံသိ တံ အာဂုသော ဥဒ္ဓိဿ ပဗ္ဗဇိတော။ (။)
- ၁၁။ ကဿ န ခေါ အဟံ ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေယျံ။ (။)
- ၁၂။ ကော ဣမံ ဓမ္မံ ဝိပုမေဝ အာဇာနိဿတိ။ (။)
- ၁၃။ ကိံနိ န ခေါ အဟံ ပဋိဂ္ဂဏှေယျံ။ (၄)
- ၁၄။ တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ။ (၁၉)
- ၁၅။ တံ ကိံ မညသိ ဂဟပတိ။ (၂၃)
- ၁၆။ တံ ကိံ မညထ ဝေါ ကုမာရာ။ (၃၁)
- ၁၇။ ကိံ ပန ဝေါ ကုမာရာ ဣတ္ထိယာ။ (၃၀)
- ၁၈။ ကေ န ခေါ တေ မဟာသမဏ။ (၃၅)
- ၁၉။ ကော န ခေါ သော မဟာသမဏ။ (၃၅)
- ၂၀။ ကိံ န ခေါ မဟာသမဏော နာဂစ္ဆတိ။ (၃၇)
- ၂၁။ ကတ္ထ န ခေါ အဟံ ပံသုကူလံ ဓောဝေယျံ။ (။)
- ၂၂။ ကိံနိ န ခေါ အဟံ ပံသုကူလံ ပရိမဒ္ဒေယျံ။ (။)
- ၂၃။ ကိံဉ္စ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗံ အာဒိတ္တံ။ (၄၄)
- ၂၄။ ကဿ န ခေါ အယံ မာဏဝကော။ (၄၉)

- ၂၅။ ကတ္ထ န ခေါ ဘဂဝါ ဝိဟရေယျ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၄၉)
- ၂၆။ ကဟံ န ခေါ တေရဟိ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု ဝိဟရန္တိ။ (၁၁)
- ၂၇။ ကတိဝသောသိ တံ ဘိက္ခု။ (၇၄)
- ၂၈။ အယံ ပန ဘိက္ခု ကတိဝသော။ (။)
- ၂၉။ ကိန္ဓာယံ ဘိက္ခု ဟောတိ။ (။)
- ၃၀။ ကိနာမောသိ။ (၁၃၁)
- ၃၁။ ကောနာမော တေ ဥပဇ္ဈာယော။ (။)
- ၃၂။ ကိ န ခေါ သော အာနန္ဒ ဒါရကသဒ္ဓေါ။ (၁၀၉)
- ၃၃။ ကထာဟံ ဘန္တေ ရာဟုလံ ကုမာရံ ပဗ္ဗာဇေမိ။ (၁၁၅)
- ၃၄။ ကိ န ခေါ ဒဏ္ဍကမ္ဘံ ကာတမ္ဘံ။ (၁၁၇)
- ၃၅။ ကထံ န ခေါ မယာ ပဋိပဇ္ဇိတမ္ဘံ။ (၁၁၆)
- ၃၆။ ကတိ န ခေါ အမှာကံ သိက္ခာပဒါနိ။ (၁၁၇)
- ၃၇။ ကတ္ထ စ အမှေဟိ သိက္ခိတမ္ဘံ။ (။)
- ၃၈။ ကတိမိ ဘန္တေ ပက္ခဿ။ (၁၅၇)
- ၃၉။ ကတ္ထ စ တံ အဟောသိ။ (၂၅၅)
- ၄၀။ ကတ္ထ စာယံ ဘိက္ခု အဟောသိ။ (၂၅၅)
- ၄၁။ ကိဉ္စ တံ ကရောသိ။ (။)
- ၄၂။ ကိဉ္စာယံ ဘိက္ခု ကရောတိ။ (။)
- ၄၃။ ကိ တေ ဒိဋ္ဌံ။ (။)
- ၄၄။ ကိန္တိ တေ ဒိဋ္ဌံ။ (။)
- ၄၅။ ကဒါ တေ ဒိဋ္ဌံ။ (။)
- ၄၆။ ကတ္ထ တေ ဒိဋ္ဌံ။ (။)
- ၄၇။ ကဟံ တံ ဂဟပတိ ဂစ္ဆသိ။ (၃၄၀)

(နုခေါ) + (ကံ) မပါတဲ့ အမေးဝါကျများ

၁။ ရံတစ်ခါမှာ၊ ကြိယာ၊ ရှေ့မှာ ထားလိုက်သည်။

၂။ ထိုခါကာလ၊ မေးဝါကျ၊ ဖြစ်ရပါပေသည်။

၁။ အာဟရိယိတ္တ ဘိက္ခု။ (အာဟရိယိတ္တ ဘဂဝါ) (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၁၂)

၂။ ပရိဘူဇိ တွံ ဘိက္ခု။ (ပရိဘူဇာမဟံ ဘဂဝါ)။ (။)

၃။ ပဋိဝေက္ခိ တွံ ဘိက္ခု။ (နာဟံ ဘဂဝါ ပဋိဝေက္ခိ)။ (။)

၄။ ဇာနာသိ ပနာယသ္မာ သီလဝိပတ္တိ။ (၂၅၅)

၅။ ဇာနာသိ အာစာရဝိပတ္တိ၊ ဇာနာသိ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ။ (။)

၆။ ပဿိဿသိ တံ အာပတ္တိ။ (၁၃၅)

၇။ ပဋိကရိဿသိ တံ အာပတ္တိ။ (။)

၈။ ပဋိနိဿန္တိဿသိ တံ ပါပိကံ ဒိဋ္ဌိ။ (၁၃၆)

၉။ ဇီဝတိ ဘဏေ။ (၃၇၈)

၁၀။ သက္ခိဿသိ ပန တွံ ဂဟပတိ ဧကေန (ဒုတိယေန) ပဿေန သတ္တ မာသေ နိပဇ္ဇိတုံ။ (၃၈၄)

၁၁။ သက္ခိဿသိ ပန တွံ ဂဟပတိ ဥတ္တာနော သတ္တ မာသေ နိပဇ္ဇိတုံ။ (၃၈၄)

၁၂။ သန္တိ တေ ဝေဂ္ဂပါ အာဗာဓာ ကုဋံ ဂဏ္ဍော ကိလာသော သောသော အပမာရော။ (၁၃၂)

၁၃။ မနုဿောသိ၊ ပုရိသောသိ၊ ဘုဇိသောသိ၊ အဏဏောသိ၊ နသိ ရာဇ-ဘဏှေ၊ အနညာတောသိ မာတာပိတူဟိ၊ ပရိပုဏ္ဏဝိသတိဝေသောသိ၊ ပရိပုဏ္ဏံ တေ ပတ္တစိဝရံ။ (၁၃၀)

၁၄။ အတ္ထိ ကိရ ဘိက္ခုဝေ အမုကသ္မိ ဝိဟာရေ ဘိက္ခု၊ ဂိလာနော။ (၃၀၉)

၁၅။ အတ္ထိ မေ အာစရိယ ဇီဝိတံ။ (၃၈၉)

၁၆။ ဝိရိတ္တော ဘန္တေ ဘဂဝါ။ (၃၉၁)

၁၇။ ဥဿဟသိ တွံ အာနန္ဒ ဘိက္ခုနံ ဝေဂ္ဂပါနိ စိဝရာနိ သံဝိဒဟိတုံ။ (၄၀၀)

- ၁၈။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အမုကသ္မိံ ဝိဟာရေ ဘိက္ခု ဂိလာနော။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၄၁၇)
- ၁၉။ အတ္ထိ ပန တေ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော။ (။)
- ၂၀။ သမ္ပတ္တံ တံ စီဝရံ။ (၄၂၅)
- ၂၁။ ရှပံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ။ (၁၉)
- ၂၂။ ဝေဒနာ (သညာ) နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါ။ (။)
- ၂၃။ ဝိညာဏံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ။ (။)
- ၂၄။ သင်္ခါရာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါ။ (။)

(ကိဿ) ပါတဲ ဝါကျများ

- ၁။ ကိဿ တံ အာစရိယ ဝိမနောသိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၈၂)
- ၂။ ကိဿာယံ ဒါရိကာ ရောဒတိ။ (၃၀၁)
- ၃။ ကိဿ ဇေ အပ္ပပါလိ ဒဟရာနံ ဒဟရာနံ ဤသာယ ဤသံ ယုဂေန ယုဂံ စက္ကေန စက္ကံ အက္ခေန အက္ခံ ပဋိဝဋ္ဌေသိ။ (၃၂၇)
- ၄။ ကိဿ မံ တုမေ အယာစိတာ ဥပသမ္ပာဒိတ္ထ။ (၇၁)
- ၅။ ကိဿ ပန တံ အယျော ဝေဂ္ဂပမကာသိ။ (၁၀၃)
- ၆။ ကိဿ ဘန္တေ အယျော ခဉ္စတိ။ (၂၇၄)
- ၇။ ကိဿ တုမေ န လဘိတ္ထ။ (၃၉၅)
- ၈။ ကိဿ တုမေ န ဩက္ကမိတ္ထ။ (၃၉၄)
- ၉။ ကိဿ ဇုမေ နာဂမိတ္ထ။ (။)
- ၁၀။ ကိဿ တုမေ ပစ္ဆာ ဩက္ကမိတ္ထ။ (၃၉၅)
- ၁၁။ ကိဿ တံ ဒေဝ ဘီတော ဥဗ္ဗိရော ဥဿကီ ဥတြိတ္တော သဟသာ ဝုဋ္ဌာသိ။ (၄၉၃)
- ၁၂။ တံ ကိဿ ဟေတု။ (၁၀၁)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၁၃။ ကိဿ တံ ဘိက္ခုန န ဥပဋ္ဌေန္တိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၄၁၇)
- ၁၄။ ကိဿ နိပန္နာသိ။ (၃၁၁)
- ၁၅။ ကိဿ မဟာရာဇ အာရာမိကကုလံ ဗန္ဓာပိတံ။ (၃၀၂)
- ၁၆။ ကိဿ တျာယံ အာဂုသော ဂါဝိ ပိဋိတော ပိဋိတော အနုဗန္တိ။ (၂၈၂)
- ၁၇။ ကိဿ ဘန္တေ အယျော ဣမံ ဝတ္ထကံ သက္ကစုံ ဥပနိဇ္ဈာယတိ။ (။)
- ၁၈။ ကိဿ တံ အာဂုသော ဒုစ္စောဋ္ဌော လူခစီဝရောသိ။ (၄၁၃)
- ၁၉။ ကိဿ တံ အာဂုသော အာနန္ဒ သန္တရုတ္တရေန ဂါမံ ပဝိဋ္ဌော။ (။)
- ၂၀။ ကိဿ ပန တံ အာဂုသော ဝေရူပံ အကာသိ။ (၁၂၁)
- ၂၁။ ကိဿ တံ အာဂုသော ဝိဿရမကာသိ။ (။)
- ၂၂။ ကိဿ တေ အာဂုသော စီဝရာနိ အလ္လာနိ။ (၁၄၇)
- ၂၃။ ကိဿ တံ အာဂုသော ဝေံ စိရံ အကာသိ။ (၁၃၄)

(န)ပါတဲ ဝါကျများ

- ၁။ (န) အနက်က, တားမြစ်စွ, နက်က (မ)ဟုသာ။
- ၂။ (န) နဲ့ ကြိယာ, တွဲစပ်ကာ, နက်မှာ ပေးကြရာ။
- ၁။ န ဘိက္ခဝေ ဂိလာနော ဘိက္ခု ဌာနာ စာဝေတဗ္ဗော။ (ဝိနည်းမဟာဝါ ၁၆၁)
- ၂။ န တွေဝ ဝဂ္ဂေန သံဃေန ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။ (၁၆၂)
- ၃။ န တွေဝ ဝဂ္ဂေန သံဃေန ကမ္မံ ကာတမ္ပံ။ (၁၆၃)
- ၄။ န ဘိက္ခဝေ အသတိ အန္တရာယေ သံခိတ္တေန ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓိသိတမ္ပံ။ (၁၅၂)
- ၅။ န ဘိက္ခဝေ သံဃမဇ္ဈေ အနုဇ္ဈိဋ္ဌေန ဓမ္မော ဘာသိတဗ္ဗော။
- ၆။ န ဘိက္ခဝေ သံဃမဇ္ဈေ အသမ္ပတေန ဝိနယော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ (ဝိဿဇ္ဇေ တဗ္ဗော)။ (၁၅၂-၃)
- ၇။ န ဘိက္ခဝေ သံဃမဇ္ဈေ အနုဇ္ဈိဋ္ဌေန ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓိသိတမ္ပံ။ (၁၅၅)

- ၈။ န ဘိက္ခုဝေ အနောကာသကတော ဘိက္ခု အာပတ္တိယာ စောဒေတဗ္ဗော။
(ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၅၄)
- ၉။ န ဘိက္ခုဝေ သုဒ္ဓါနံ ဘိက္ခုနံ အနာပတ္တိကာနံ အဝတ္ထုသ္မိံ အကာဇေဏ
ဩကာသော ကာရာပေတဗ္ဗော။ (၁၅၄)
- ၁၀။ န ဘိက္ခုဝေ နဒီပါရသီမာ သမ္ပန္နိတဗ္ဗော။ (၁၄၅)
- ၁၁။ န ဘိက္ခုဝေ သီမာယ သီမာ သမ္ပိန္နိတဗ္ဗော။ (၁၅၀)
- ၁၂။ န ဘိက္ခုဝေ သီမာယ သီမာ အဇ္ဈောတ္ထရိတဗ္ဗော။ ()
- ၁၃။ န ဘိက္ခုဝေ ဝေဂ္ဂပံ ဥပေါသထကမ္ပံ ကာတဗ္ဗံ။ (၁၅၁)
- ၁၄။ န ဘိက္ခုဝေ ဗာလေန အဗျတ္တေန နိဿယော ဒါတဗ္ဗော။ (၈၉)
- ၁၅။ န ဘိက္ခုဝေ ဗာလေန အဗျတ္တေန ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော။ (၇၅)
- ၁၆။ န ဘိက္ခုဝေ ဦနဒသဝဿေန ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော။ ()
- ၁၇။ န ဘိက္ခုဝေ ပဋိကဇ္ဈေ နိဿယာ အာစိက္ခိတဗ္ဗော။ (၇၄)
- ၁၈။ န ဘိက္ခုဝေ အလန္တီနံ နိဿယော ဒါတဗ္ဗော။ (၁၂၇)
- ၁၉။ န ဘိက္ခုဝေ အလန္တီနံ နိဿာယ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ (၁၂၇)
- ၂၀။ န ဘိက္ခုဝေ ဗာလေန အဗျတ္တေန အနုသာသိတဗ္ဗော။ (၁၃၀)
- ၂၁။ န ဘိက္ခုဝေ အသမ္ပတေန အနုသာသိတဗ္ဗော။ ()
- ၂၂။ န တဿ (တေသံ) ပရိဝါသော ဒါတဗ္ဗော။ (၁၀၁)
- ၂၃။ န ခေါ မေ မဟာသမဏ ဂရု။ (၃၂)
- ၂၄။ န တွေဝ စ ခေါ အရဟာ ယထာ အဟံ။ (၃၃)
- ၂၅။ ကံ ကာလံ ဓမ္မော န စရိတဗ္ဗော။ (၂၁၃)
- ၂၆။ န ဘိက္ခုဝေ ဝေဂ္ဂပါ ကတိကာ ကာတဗ္ဗော “န အန္တရာဝသံ ပဗ္ဗာတေဗ္ဗ”န္တိ။
()
- ၂၇။ န ဘိက္ခုဝေ မူဂဗ္ဗတံ တိတ္ထိယသမာဒါနံ သမာဒိယိတဗ္ဗံ။ (၂၂၃)
- ၂၈။ န ဘိက္ခုဝေ ထေရေသု ဘိက္ခုသု ဥက္ကဋ္ဌိကံ နိသိန္ဓေသု ပဝါရယမာနေသု
အာသနေသု အတ္ထိတဗ္ဗံ။ (၂၂၄)

- ၂၉။ နတ္ထိ ခေါ် ဘိက္ခုဝေ မာတာ နတ္ထိ ဝိတာ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၄၁၇)
- ၃၀။ န ဟိ တာတ ဒိဃာဝု ဝေရေန ဝေရာ သမ္ပန္နိ။ (၄၉၂)
- ၃၁။ န အရဟတိ ကိစ္ဆိ ပါပကံ ဟောတုံ။ (၃၈၉)

(နန)ပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ (န) နက်က (မ), (န) (လော) ပ, ပေါင်းက မဟုတ်လော။
- ၂။ ကြိယာနဲ့သာ, နနဟာ, တွဲကာ ပေးစေသော။

- ၁။ နန နာမ သန္နိပတိတေဟိ ဓမ္မော ဘာသိတဗ္ဗော။ (ဝိနည်းမဟာဝါ ၁၄၀)
- ၂။ နန ခေါ် ဥပသမ္ပန္နော။ (၁၂၉)
- ၃။ နန ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန မုသာဝါဒေါ ဂရဟိတော။ (၂၁၄)
- ၄။ နန မယာ အနေကပရိယာယေန မုသာဝါဒေါ ဂရဟိတော။ (၂၁၄)
- ၅။ နန တေ သောဏ ရဟောဂတဿ ပဋိသန္တိနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ။ (၂၆၈)
- ၆။ နန မေ တံ ဂဟပတိ ပဋိသုဏိ။ (၃၈၅)
- ၇။ နန နာမ ကာမာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော။ (၄၀၇)
- ၈။ နန ခေါ် ကပ္ပတိ။ (၃၄၉)
- ၉။ နန ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန ပါဏာတိပါတော ဂရဟိတော။ (၂၈၂)
- ၁၀။ နန မယာ အနေကပရိယာယေန ပါဏာတိပါတော ဂရဟိတော။ (။)
- ၁၁။ နန အာဝုသော အာနန္ဒ ဘဂဝဏာ ပညတ္တံ။ (၄၁၃)
- ၁၂။ နန တံ အယျော ဘိက္ခုသု ပဗ္ဗဇိတော အဟောသိ။ (၁၀၃)
- ၁၃။ နန တေ ကဿပ တေဒဟောသိ။ (၃၇)

(န) (န)ပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ (န) တစ်ခုမှာ, ကြိယာ, တွဲကာ အနက်ပေး။
- ၂။ (န) တစ်ခုကား, တားမြစ်ငြား, နက်ကား (မ)ဟု ပေး။
- ၃။ ကြိယာတွဲဖက်, (ဝေ) စွက်, ထည့်လျက် အနက်ပေး။
- ၄။ တားမြစ်နက် (န), (၂) ချပြ, ပေးချ ပင်ကိုနက်။
- ၁။ န ဘိက္ခုဝေ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကေန သစ္စိစ္စ န သာဝေတဗွံ။ (ဝိနည်း မဟာဝါ၊ ၁၅၅)
- ၂။ န ဘိက္ခုဝေ ထေရေန အာဏတ္တေန အဂိလာနေန န ဂန္တဗ္ဗံ။ (၁၅၇)
- ၃။ န ဘိက္ခုဝေ ထေရေန အာဏတ္တေန အဂိလာနေန န သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ။ (၁၂၅၈)
- ၄။ န ဘိက္ခုဝေ ထေရေန အာဏတ္တေန အဂိလာနေန န ပညပေတဗ္ဗံ။ (၁၂၅၉)
- ၅။ န ဘိက္ခုဝေ ထေရေန အာဏတ္တေန အဂိလာနေန န ပဒီပေတဗ္ဗော။ (။)
- ၆။ န ဘိက္ခုဝေ ထေရေန အာဏတ္တေန အဂိလာနေန န ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ။ (၁၆၀)
- ၇။ န ဘိက္ခုဝေ ပဏာမိတေန န ခမာပေတဗ္ဗော။ (၈၇)
- ၈။ န စ ဘိက္ခုဝေ အသမ္မာဝတ္တန္တော န ပဏာမေတဗ္ဗော။ (။)
- ၉။ န ဘိက္ခုဝေ ခမာပိယမာနေ န ခမိတဗ္ဗံ။)
- ၁၀။ န ဘိက္ခုဝေ အန္တေဝါသိကေန အာစရိယမိ န သမ္မာ ဝတ္တိတဗ္ဗံ။ (၈၆)
- ၁၁။ န ဘိက္ခုဝေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန ဥပဇ္ဈာယမိ န သမ္မာ ဝတ္တိတဗ္ဗံ။ (၆၈)
- ၁၂။ နာမှာကံ န ကပ္ပတိ။ (၁၇၉)

(မ)ပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ (မ) အနက်ဟာ, တားမြစ်ပါ, (မ)မှာ (နှင့်) ထည့်လေ။
- ၂။ (မ)နှင့်ယှဉ်ရာ, ဝိဘတ်ဟာ, (၇)ဖြာ သက်သည်ပေ။

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ဝါငြိသိက္ခာ

၃။ ကာလာတိပတ္တိ၊ ချန်ထားဘိ၊ ကျန်သည် ဝိဘတ်တွေ။

၄။ ဝတ်-ပဉ်-သတ်-ပ, ဟိ အဇ္ဇ, တစ်ဝ ဘဝိဿန္တိ။

၁။ မာဟောဝ မေ ဘာတူနံ ဥပသဂ္ဂေါ အဟောသိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၄၂)

၂။ မာဟောဝ ခေါ မဟာသမဏော ဥဒကေန ဂူဇ္ဈော အဟောသိ။ (၄၁)

၃။ သော တံ မာ ဝိဟေဋ္ဌေသိ။ (၃၂)

၄။ ဝေံ မေ ဂူပံ (ဝေဒနာ၊ သညာ၊ ဝိညာဏံ) မာ အဟောသိ။ (၁၈)

၅။ ဝေံ မေ သင်္ခါရာ မာ အဟောသုံ။ (၁၉)

၆။ မာ ဘိက္ခဝေ တထာဂတံ နာမေန စ အာဂုသောဝါဒေန စ သမုဒါစရထ။ (၁၃)

၇။ မာ ဘဂဝန္တံ သီတံ။ (ဥဏှံ၊ ခုံသ, မကသ, ဝါတာတပ, သရီသပသမ္ပသော) (၃)

၈။ မာယိဝေ ပဋိက္ကမိ။ (၆၈)

၉။ မာ မဇ္ဈေ ဘဂေါ အဟောသိ။ (၅၈)

၁၀။ မာ ဝိဟာရော ရဇေန ဥဟညိ။ (၆၀)

၁၁။ မာယျော ဝေံ အဝစုတ္ထ။ (၁၀၅)

၁၂။ မာ ခေါ ဝိတ္ထာယိ။ (၁၃၁)

၁၃။ မာ ခေါ မဂ္ဂံ အဟောသိ။ (။)

၁၄။ မာ နော အဂမာသိ။ (၁၄၃)

၁၅။ မာ မယိ သမ္ပုဇီဘူတေ သံဃော ဘိဇ္ဇိ။

၁၆။ မာယသ္မန္တာနံ သံဃဘေဒေါ ရုစိုက္က။ (။)

၁၇။ မာ ဘဂိနီနံ သံဃဘေဒေါ ရုစိုက္က။ (၂၀၁)

၁၈။ မာ ခေါ တွံ တာတ ဒီဃာဂု ဒီဃံ ပဿ၊ မာ ရသံ။ (၄၉၀)

၁၉။ မာ စိရံ ဝေရံ အကာသိ။ (၄၉၄)

၂၀။ မာ ဝိပွံ ပိတ္တေဟိ ဘိဇ္ဇိက္က။ (။)

၂၁။ မာ ဘဏ္ဍနံ မာ ကလဟံ မာ ဝိဂ္ဂဟံ မာ ဝိဝါဒံ။ (၄၉၅)

- ၂၂။ မာ သမဏ တေံ ဒါယံ ပါဝိသိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၄၉၇)
- ၂၃။ မာ တေသံ အဗာသုမကာသိ။ ()
- ၂၄။ မာဂုသော ဒါယပါလ ဘဂဝန္တံ ဝါရေသိ။ ()
- ၂၅။ မာ ကိရ အယျေ ပုရေ ကိစ္စိ အဒါသိ။ (၃၈၁)
- ၂၆။ မာ ခေါ တံ အာစရိယ ဝိမနော အဟောသိ။ (၃၈၂)
- ၂၇။ မာ စဿ ကိစ္စိ ပဋိဂ္ဂဟေသိ။ (၃၈၉)
- ၂၈။ မာဃာတော အဇ္ဇ။ (၃၁၁)
- ၂၉။ မာ နော နိဿဂ္ဂိယံ အဟောသိ။ (၂၈၅)
- ၃၀။ မာ ခေါ တံ တာတ သောဏ ယေန ရာဇာ တေန ပါဒေ အဘိပ္ပဿာရေ ယျာသိ။ (၂၆၅)
- ၃၁။ မာ ဘဏေ ကာက ဘာယိ။ (၃၈၉)
- ၃၂။ မာ ဘဏေ ဒေါဝါရိက ကောစိ ပုရိသော ပါဝိသိ။ (၃၇၈)
- ၃၃။ မာ ယသဿ ကောစိ အန္တရာယမကာသိ။ (၂၁)
- ၃၄။ မာ ဧကေန ဒွေ အဂမိတ္ထ။ (၂၇)
- ၃၅။ အလံ အာဂုသော မာ အဂမိတ္ထ။ (၅၃)
- ၃၆။ အလံ အာဂုသော မာ အဂမာသိ။ (၃၆၉)
- ၃၇။ အလံ ဂဟပတိ မာ မေ တံ သဗ္ဗံ သာပတေယျံ အဒါသိ။ (၃၈၆)
- ၃၈။ မာ စ မေ ဒါသော။ (၃၈၆)
- ၃၉။ မာ ခေါ တုမေ ဘန္တေ ထောကံ ထောကံ ပဋိဂ္ဂဏှထ။ (၃၁၆)
- ၄၀။ မာ ခေါ တုမေ အာယသ္မန္တော တေံ ဥက္ခိတ္တကံ ဘိက္ခုံ အနုဝတ္တိတ္ထ ဒေန ပရိဝါရေထ။ (၄၈၂)
- ၄၁။ မာ ခေါ တုမေ ဘိက္ခဝေ ယသ္မိံ ဝါ တသ္မိံ ဝါ ဘိက္ခုံ ဥက္ခိပိတဗ္ဗံ မညိဂ္ဂ။ (၄၈၂)
- ၄၂။ မာ ခေါ တုမေ ဘိက္ခဝေ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိတွာ အာပတ္တိံ န ပဋိကာဂဗ္ဗံ မညိတ္ထ။ (၄၈၂)

* * * *

(ကထံ ဟိ နာမ)ပါတွဲဝါကျများ

- ၁။ နာမသဒ္ဓါ၊ ကဲ့ရဲ့တာ၊ နက်မှာ ဖြစ်ပါသည်။
- ၂။ နာမသဒ္ဓါ၊ ကြိယာ၊ တွဲကာ နက်ပေးသည်။
- ၃။ နာဂတ်ကြိယာ၊ အတိတ်မှာ၊ သက်တာ ဖြစ်ပါသည်။
- ၄။ ရပါသနည်း၊ နက်ပေးပြီး၊ ရှင်းနည်း ရပါလိမ့်။
- ၅။ ကထံ နဲ့ ဟိ၊ ဝေါင်းစပ်ဘိ၊ ပေး၏ အနက်မှာ။
- ၁။ ကထံ ဟိ နာမ ရောဇော မလ္လော ဝေံ ဝက္ခတိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၄၅)
- ၂။ ကထံ ဟိ နာမ ဗာလာ အပျတ္တာ နိဿယံ ဒဿန္တိ။ (၈၉)
- ၃။ ကထံ ဟိ နာမ သမဏာ အနာကပ္ပသမ္ပန္နာ ပိဏ္ဍာယ စရိဿန္တိ။ (၇၆)
- ၄။ ကထံ ဟိ နာမ သမဏာ ပဉ္စဟိ အာဗာဓေဟိ ဖုဋ္ဌ ပဗ္ဗာဇေဿန္တိ။ (၁၀၃)
- ၅။ ကထံ ဟိ နာမ သမဏာ ရာဇာဋံ ပဗ္ဗာဇေဿန္တိ။ (၁၀၄)
- ၆။ ကထံ ဟိ နာမ သမဏာ ဇေဇန္တံ စောရံ ပဗ္ဗာဇေဿန္တိ။ (၁၀၅)
- ၇။ ကထံ ဟိ နာမ သမဏာ ကာရကဘေဒကံ ပဗ္ဗာဇေဿန္တိ။ (၂)
- ၈။ ကဟံ ဟိ နာမ သမဏာ ဣဏာယိကံ ပဗ္ဗာဇေဿန္တိ။ (၁၀၇)
- ၉။ ကဟံ ဟိ နာမ သမဏာ ဒါသံ ပဗ္ဗာဇေဿန္တိ။ (၂)
- ၁၀။ ကထံ ဟိ နာမ သမဏာ တုဏှိ နိသီဒိဿန္တိ။ (၁၄၀)
- ၁၁။ ကထံ ဟိ နာမ သမဏာ စာရိကံ စရိဿန္တိ။ (၁၉၃)
- ၁၂။ ကထံ ဟိ နာမ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ သဉ္စပါဟနာ စက်မိဿန္တိ။ (၂၇၅)
- ၁၃။ ကထံ ဟိ နာမ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ အဇ္ဈောကာသေ စက်မိဿန္တိ။ (၂၇၇)
- ၁၄။ ကထံ ဟိ နာမ သမဏာ တာလပတ္တပါဒုကာယော ဓာရေဿန္တိ။ (၂)
- ၁၅။ ကထံ ဟိ နာမ ဘဒ္ဒိယာ ဘိက္ခူ တိဏပါဒကံ ကရိဿန္တိပိ ကာရာ-
ပေဿန္တိပိ။ (၂၇၈)
- ၁၆။ ကထံ ဟိ နာမ တံ မောဃုပုရိသ ပါဏာတိပါတေ သမာဒပေဿသိ။
(၂၈၂)
- ၁၇။ ကထံ ဟိ နာမ ဘိက္ခူ ဝေရူပါယ ဗာဟုလ္လာယ စေတေဿန္တိ။ (၃၀၃)

- ၁၈။ ကထံ ဟိ နာမ တွံ အာနန္ဒ ဝေဂ္ဂပါယ ဗာဟုလ္လာယ စေတေသသိ။
(ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၀၄)
- ၁၉။ ကထံ ဟိ နာမ သော မောဃပုရိသော သမ္မာဓေ သက္ခကမ္ပံ
ကာရာပေဿတိ။ (၃၀၉)
- ၂၀။ ကထံ ဟိ နာမ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု။ ဝတ္ထိကမ္ပံ ကာရာပေဿန္တိ။ (၃၁၀)
- ၂၁။ ကထံ ဟိ နာမ တွံ မောဃပုရိသ အပ္ပဋိဝေက္ခိတွာ မံသံ ပရိဘုဉ္ဇိသသိ။
(၃၁၂)
- ၂၂။ ကထံ ဟိ နာမ သမဏာ ဟတ္ထိမံသံ ပရိဘုဉ္ဇိသန္တိ။ (။)
- ၂၃။ ကထံ ဟိ နာမ တေ ဘိက္ခဝေ မောဃပုရိသာ အညတြ နိမန္တိတာ အညဿ
ဘောဇ္ဇယာဂံ ပရိဘုဉ္ဇိသန္တိ။ (၃၁၈)
- ၂၄။ ကထံ ဟိ နာမ တွံ မောဃပုရိသ ပဗ္ဗဇိတော အကပ္ပိယေ သမာဒပေသသိ။
(၃၄၈)
- ၂၅။ ကထံ ဟိ နာမ အာယသ္မာ ဥပနန္ဒော အညတြ ဝသံဝုဠော ဒေညတြ
စီဝရဘာဂံ သာဒိယိသတိ။ (၄၁၆)
- ၂၆။ ကထံ ဟိ နာမ တွံ မောဃပုရိသ နဂ္ဂိယံ တိတ္ထိယသမာဒါနံ သမာဒိယိ
သသိ။ (၄၂၁)
- ၂၇။ ကထံ ဟိ နာမ တွံ မောဃပုရိသ အဇိနက္ခိပံ တိတ္ထိယဒ္ဓမံ ဓာရေးသသိ။
(၄၂၂)
- ၂၈။ ကထံ ဟိ နာမိမေ ဘိက္ခဝေ မောဃပုရိသာ မူဂဗ္ဗတံ တိတ္ထိယသမာဒါနံ
သမာဒိယိသန္တိ။ (၂၂၂)
- ၂၉။ ကထံ ဟိ နာမ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု။ အာသနေသု အတ္ထိသန္တိ။ (၂၂၃)
- ၃၀။ ကထံ ဟိ နာမ ဘဒန္တာ မယာ ပဟိတေ န အာဂစ္ဆိသန္တိ။ (၃၄၄)

(ယတြ ဟိ နာမ) ပါတံ ဝါကျများ

- ၁။ နာမသဒ္ဓါ၊ ဒီနေရာ၊ သမ္ဘာဝနာဟော။
- ၂။ ကြိယာနဲ့သာ, (နာမ)ဟာ, တွဲကာနက်ပေးလော။
- ၁။ ယတြ ဟိ နာမ ပိတုနော သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဝိတ္တာရေန အတ္တံ အာဇာနိဿတိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၄၉၅) (ယတြ = ယော)
- ၂။ ယတြ ဟိ နာမ စတ္တာရောပိ မဟာရာဇာနော ဥပသင်္ကမိဿန္တိ ဓမ္မဿဝ နာယ။ (၃၅) (ယတြ = ယံ မဟာသမဏံ)
- ၃။ ယတြ ဟိ နာမ သက္ကောပိ ဒေဝါနမိန္ဒော ဥပသင်္ကမိဿတိ ဓမ္မဿဝနာယ။ () (ယတြ = ယံ မဟာသမဏံ)
- ၄။ ယတြ ဟိ နာမ ဗြဟ္မာပိ သဟမ္ပတိ ဥပသင်္ကမိဿတိ ဓမ္မဿဝနာယ။ (၃၆) (ယတြ = ယံ မဟာသမဏံ)
- ၅။ ယတြ ဟိ နာမ စေတသာပိ စိတ္တံ ပဇာနိဿတိ။ (၃၇) (ယတြ = ယော မဟာသမဏော)
- ၆။ ယတြ ဟိ နာမ သက္ကောပိ ဒေဝါနမိန္ဒော ဝေယျာဝစ္စံ ကရိဿတိ။ (၃၈) (ယတြ = ယဿ မဟာသမဏဿ)
- ၇။ ယတြ ဟိ နာမ မံ ပဌမတရံ ဥယျောဇောယာယ ဓမ္မုယာ ဓမ္မုဒီပေါ ပညာယတိ။ တတော ဖလံ ဂဟေတွာ ပဌမတရံ အာဂန္တာ အဂ္ဂာဂါရေ နိသီဒိဿတိ။ (၃၉) (ယတြ = ယော မဟာသမဏော)
- ၈။ ယတြ ဟိ နာမ မံ ပဌမတရံ ဥယျောဇော တာဝတိံသံ ဂန္တာ ပါရိစ္ဆတ္တက ပုပ္ဖံ ဂဟေတွာ ပဌမတရံ အာဂန္တာ အဂ္ဂာဂါရေ နိသီဒိဿတိ။ (၄၀) (ယတြ = ယော မဟာသမဏော)
- ၉။ ယတြ ဟိ နာမ ကဋ္ဌာနိပိ ဇာလိယိဿန္တိ။ () (ယတြ = ယေန မဟာ သမဏေန)
- ၁၀။ ယတြ ဟိ နာမ အင်္ဂိပိ ဥဇ္ဇလိယိဿန္တိ။ () (ယတြ = ယေန မဟာ သမဏေန)

- ၁၁။ ယတြ ဟိ နာမ အင်္ဂိပိ ဝိဇ္ဇာယိဿန္တိ။ (၄၁) (ယတြ = ယေန မဟာ သမဏေန)
- ၁၂။ ယတြ ဟိ နာမ တာဝ ဗဟူ မန္ဒာမုခိယောပိ အဘိနိမ္မိနိဿတိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၄၁) (ယတြ = ယော မဟာသမဏော)
- ၁၃။ ယတြ ဟိ နာမ ဥဒကမ္ပိ န ပဝါဟိဿတိ။ (။) (ယတြ = ယံ မဟာသမဏံ)
- ၁၄။ ယတြ ဟိ နာမ ဣမံ ဆူနီယဝေမ္ပံ သပ္ပိ ပိရုနာ ဂါဟာပေဿတိ။ (၃၈၁) (ယတြ = ယာ)
- ၁၅။ ယတြ ဟိ နာမ မယာ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဝိတ္တာရေန အတ္ထံ အာဇာနိဿတိ။ (၄၀၀)
- ၁၆။ ယတြ ဟိ နာမ သဟ ဒဿနေန ဘဂဝတော တာဝ မဟာဝဏော ရုဇ္ဈော ဘဝိဿတိ။ (၃၁၂) (ယတြ = ယသ္မာ)
- ၁၇။ ယတြ ဟိ နာမ စဏ္ဍာဿ နာဂရာဇဿ တေဇော တေဇံ ပရိဟေဒိ-ယိဿတိ။ (၃၃) (ယတြ = ယော မဟာသမဏော)
- ၁၈။ ယတြ ဟိ နာမ ဇ္ဈောကမတ္တေသုပိ ဩဃေသု ပဝတ္တမာနေသု ကဋိ-မတ္တေသုပိ ဩဃေသု ပဝတ္တမာနေသု န ဟိ နာမ ဧကဘိက္ခုဿ၊ ပါဒါဝါ စိဝရာနိ ဝါ အလ္လာနိ ဘဝိဿန္တိ။ (၄၀၅) (ယတြ = ယသ္မာ)
- ၁၉။ ယတြ ဟိ နာမ အတ္တနောပိ ပံသာနိ ပရိစ္စတ္တာနိ။ (၃၁၁) (ယတြ = ယာယ)
- ၂၀။ ယတြ ဟိ နာမ တထာဂတဿ အပ္ပေါဿုက္ကတာယ စိတ္တံ နမတိ၊ နော ဓမ္မဒေသနာယ။ (၆) (ယတြ = အကြင်လောက၌)

(အညတြ)ပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ ဒု-တ-ပဉ္စမိ, သက်ပါသည်, ယှဉ်ပြီ အညတြ။
- ၂။ ထို (၃)မျိုးဖြင့်, ဆဋ္ဌိပင်, ချို့တွင် မြင်တွေ့ရ။
- ၁။ ယဿ သော ဂုဠော ပရိဘုတ္တော သမ္မာ ပရိဏာမံ ဂစ္ဆေယျ အညတြ တထာဂတဿ ဝါ တထာဂတသာဝကဿ ဝါ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၁၉)
- ၂။ နယိဒံ အညော ကောစိ ပစ္စာရဟတိ အညတြ တေန ဘဂဝတာ, ရညာ ဝါ ဗိဒ္ဓိသာရေန။ (၃၉၀)
- ၃။ န ဘိက္ခဝေ တဒဟုပေါသထေ သဘိက္ခုကာ အာဝါသာ အဘိက္ခုကာ အာဝါသော ဂန္တဗ္ဗော အညတြ သံဃေန အညတြ အန္တရာယာ။ (၁၈၇)
- ၄။ န အညတြ သံဃာဋီယာ (ဥတ္တရာသင်္ဂေန၊ အန္တရဝါသကေန) အတ္ထတံ ဟောတိ ကထိနံ။ (၃၅၃)
- ၅။ န အညတြ ပဉ္စကေန ဝါ အတိရေကပဉ္စကေန ဝါ တဒဟေဝ သန္တိန္နေန သမဏ္ဍာလိကတေန အတ္ထတံ ဟောတိ ကထိနံ။ (၃၅၃)
- ၆။ န အညတြ ပုဂ္ဂလဿ အတ္တာရာ အတ္ထတံ ဟောတိ ကထိနံ။ (။)
- ၇။ န ဘိက္ခဝေ ပါရိဝါသိကပါရိသုဒ္ဓိဒါနေန ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော အညတြ အဝုဋ္ဌိတာယ ပရိသာယ။ (၁၉၀)
- ၈။ န ဘိက္ခဝေ ပါရိဝါသိကပါရိဏာဒါနေန ပဝါရေတဗ္ဗံ အညတြ အဝုဋ္ဌိတာယ ပရိသာယ။ (၂၅၀)
- ၉။ န ဟိ ဘိက္ခဝေ အနုပေါသထေ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော အညတြ သံဃသာမဂ္ဂိယာ။ (၁၉၀)
- ၁၀။ န ဘိက္ခဝေ အပ္ပဝါရဏာယ ပဝါရေတဗ္ဗံ အညတြ သံဃသာမဂ္ဂိယာ။ (၂၅၀)
- ၁၁။ သောမိ တေရဟိ ဧကော အဒုတိယော သုခံ ဖာသု ဝိဟရာမိ အညတြေဝ ဟတ္ထိဟိ ဟတ္ထိနိဟိ ဟတ္ထိကဋ္ဌ ဘောဟိ ဟတ္ထိစ္စာပေဟိ။ (၅၀၀)
- ၁၂။ သောမိ တေရဟိ ဧကော အဒုတိယော သုခံ ဖာသု ဝိဟရာမိ အညတြေဝ တေဟိ ကောသမ္ပကေဟိ ဘိက္ခုဟိ။ (၄၉၉)

(ယနဲ့တ) ဝါကျများ

- ၁။ (ယ) ဝါလေရာ, (တ)လည်း ဝါ, မပါ ထည့်ရသည်။
- ၂။ (တ) ဝါလေရာ, (ယ) လည်း ဝါ, မပါထည့်ရသည်။
- ၃။ (ယ) ကို ခေါ်ရ, အနိယမ, (တ)က နိယမမည်။
- ၁။ ယော ပဌမံ ဂါမတော ပိဏ္ဍာယ ပဋိက္ကမတိ၊ သော အာသနံ ပညာပေတိ။
(ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၄၉၉)
- ၂။ ယော ပစ္ဆာ ဂါမတော ပိဏ္ဍာယ ပဋိက္ကမတိ၊ သော အာသနံ ဥဒ္ဒရတံ။(။)
- ၃။ တေန ဟိ တံ သာရိပုတ္တ ယထာ မ္ဗော၊ တထာ တိဋ္ဌာဟိ။ (၅၀၁)
- ၄။ ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ။ (၅၀၀)
- ၅။ ယေ ဒေဝဿ အတ္တကာမာ၊ တေ မံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျံ။ (၄၉၅)
- ၆။ အယံ ခုဿ ကာလော ယောဟံ ဝေရံ အပ္ပေယျံ။ (၄၉၃)
- ၇။ ယော ဣစ္ဆတိ၊ ပံသုကူလိကော ဟောတု။ (၃၉၂)
- ၈။ ယော ဣစ္ဆတိ၊ ဂဟပတိစိဝရံ သာဒိယတု။ (။)
- ၉။ ယဉ္စ ဘန္တေ ကပ္ပတိ ယဉ္စ အနဝဇ္ဇံ။ (။)
- ၁၀။ ယေ တေ ဘိက္ခု ပစ္ဆာ ဩက္ကမိသု၊ တေ န လဘိသု။ (၃၉၅)
- ၁၁။ ယေ တေ န လဘိသု၊ တေ ဝေမာဟံသု။ (။)
- ၁၂။ ယဒါ ဇိဏ္ဏာ ဘဝိဿထ၊ တဒါ ဗြဟ္မစရိယံ စရိဿထ။ (၄၀၇)
- ၁၃။ ယော ဘိက္ခဝေ မံ ဥပဋ္ဌဟေယျ၊ သော ဂိလာနံ ဥပဋ္ဌဟေယျ။ (၄၁၇)
- ၁၄။ ယံ ကာလံ ဣစ္ဆတိ၊ တံ ကာလံ ဂစ္ဆတု။ (ပဝိသတု)။ (၃၈၈)
- ၁၅။ ယေန ဝါဟနေန (ဒွါရေန) ဇီဝကော ဣစ္ဆတိ၊ တေန ဝါဟနေန (ဒွါရေန)
ဂစ္ဆတု။ (။)
- ၁၆။ ယံ တေ သက္ကာ ဝိနာ သပ္ပိနာ အရောဂံ ကာတုံ၊ တံ ကရောဟိ။ (၃၈၇)
- ၁၇။ ယဒါ အရောဂါ အဟောသိ၊ တဒါ ယံ ဣစ္ဆေယျာသိ၊ တံ ဒဇ္ဇေယျာသိ။
(၃၈၁)
- ၁၈။ ယော ဘဏေ ရာဘောဋံ ပဗ္ဗာဇေတိ၊ ကိံ သော ပသဝတိ။ (၁၀၄)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၁၉။ ယေ သမဏေသု သကျပုတ္တိယေသု ပဗ္ဗဇန္တိ၊ န တေ လဗ္ဘာ ကိစ္ဆိ ကာတုံ။
(ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၀၅)
- ၂၀။ ယေ တေ ဘိက္ခဝေ အဂ္ဂိကာ ဇဠိလကာ၊ တေ အာဂတာ ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗာ။
(၁၀၁)
- ၂၁။ သာပိ တေ ပဋိပဒါ နတ္ထိ၊ ယာယ တံ အရဟာ ဝါ အဿသိ အရဟတ္တမဂ္ဂံ
ဝါ သမာပဇ္ဇော။ (၄၂)
- ၂၂။ ယဒါ ဘဂဝါ အညာသိ ယသံ ကလ္လစိတ္တံ၊ အထ တံ ပကာသေသိ။ (၂၂)
- ၂၃။ ယာ ဗုဒ္ဓါနံ သာမုက္ကံသိကာ ဓမ္မဒေသနာ၊ တံ ပကာသေသိ။ (။)
- ၂၄။ န သာ သြရကာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ယတ္ထ ယသော ပဗ္ဗဇိတော။ (၂၅)
- ၂၅။ မုတ္တာဟံ သဗ္ဗပါသေဟိ ယေ ဒိဗ္ဗာ ယေ စ မနုသာ။ (၂၇)
- ၂၆။ ယော သော ဘန္တေ အရဟံ၊ သော ဆဋ္ဌာနာနိ အဓိမုတ္တော ဟောတိ။
(၂၇၀)
- ၂၇။ ယဒါ ပဋိပါဠိ လဘိသာမိ၊ တဒါ ဘတ္တံ ကရိသာမိ။ (၃၁၅)
- ၂၈။ ယံ ဘတ္တဂ္ဂေ နာဿ၊ တံ ပဋိယာဒေယျံ။ (။)
- ၂၉။ ယဒဂ္ဂေန တယာ အာဂသော ဘိက္ခုသံဃော နိမန္တိတော၊ တဒဂ္ဂေန တေ
ဗဟံ ပုညံ ပသုတံ။ (၃၁၇)
- ၃၀။ ယဒဂ္ဂေန တေ ဧကမေကေန ဘိက္ခုနာ ဧကမေကံ သိတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊
တဒဂ္ဂေန တေ ဗဟံ ပုညံ ပသုတံ။ (။)

ကာရိတ် (စေ)ပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ သစေ ဥဒ္ဓိသာပေတုကာမော၊ ဥဒ္ဓိသာပေတဗ္ဗော။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၇၈)
- ၂။ အန္တေဝါသိကေန ဝူပကာသေတဗ္ဗော ဝူပကာသာပေတဗ္ဗော။ (၈၀)
- ၃။ အန္တေဝါသိကေန ဝိနောဒေတဗ္ဗံ ဝိနောဒါပေတဗ္ဗံ။ (။)
- ၄။ အန္တေဝါသိကေန ဝိဝေစေတဗ္ဗံ ဝိဝေစာပေတဗ္ဗံ။ (။)

- ၅။ န ကေစ္စေန ကေသာ ဆေဒါပေတဗ္ဗာ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၈၁)
- ၆။ န ကေစ္စေန ပရိကမ္ဘံ ကာရာပေတဗ္ဗံ။ (။)
- ၇။ န ကေစ္စေန ဝေယျာဝစ္စော ကာရာပေတဗ္ဗော။ (။)
- ၈။ န ကေစ္စေန ပိဏ္ဍာပါတော နိဟရာပေတဗ္ဗော။ (။)
- ၉။ မုဟုတ္တံ ဥဏှေ ဩတာပေတဗ္ဗံ။ (၇၇)
- ၁၀။ န အာစရိယဿ ဘဏမာနဿ အန္တရန္တရာ ကထာ ဩပါတေတဗ္ဗာ။(။)
- ၁၁။ ပဋိဗလော ဟောတိ အန္တေဝါသိံ ဝါ သဒ္ဓိဝိဟာရိံ ဝါ အဘိသမာစာရိကာယ သိက္ခာယ သိက္ခာပေတံ။ (၉၇)
- ၁၂။ ပဌမံ ကေသမသံ ဩဟာရာပေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္စာဒါပေတွာ ကေသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကာရာပေတွာ ဘိက္ခုနံ ပါဒေ ဝန္ဒာပေတွာ ဥတ္တုဋ္ဌိကံ နိသီဒါပေတွာ အဉ္စလိံ ပဂ္ဂဏာပေတွာ “ဝေံ ဝဒေဟိ”တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ (၉၈)
- ၁၃။ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံယော ဉာပေတဗ္ဗော။ (၁၄၅)
- ၁၄။ ဒီဃိတိ ဒီဃာဝံ ဗဟိနဂရေ ဝါသေသိ။ (၄၈၉)
- ၁၅။ ဗြဟ္မဒတ္တော မနုဿေ အာဏာပေသိ။ (။)
- ၁၆။ ဒီဃာဝု ကောသိယာ ခဂ္ဂံ ပဝေသေသိ။ (၄၉၂)
- ၁၇။ မယာသိ ပေါသာပိတော။ (၃၇၉)
- ၁၈။ ဂိလာနာတိ ပဋိဝေဒေဟိ။ (၃၇၈)
- ၁၉။ တေန ဟိ တံ ကစ္စာန ဘိက္ခု။ ဂုဠေဟိ သန္တပ္ပေဟိ။ (၃၁၉)
- ၂၀။ ယောဟံ ဘိက္ခုနံ ပတ္တေ ပူရေန္တော အဂမာသိ။ (၃၁၇)
- ၂၁။ ဝါတံ အနုလောမေတိ၊ ဝတ္ထိံ သောဓေတိ၊ အာမာဝသေသံ ပါဓေတိ။ (၃၁၅)
- ၂၂။ သီဟာ သီဟမံသဂဇ္ဇေန ဘိက္ခု ပရိပါတေန္တိ။ (၃၁၄)
- ၂၃။ သုပ္ပိယော ဥပါသကော ဘဂဝတော ကာလံ အာရောစာပေသိ။ (၃၁၁)
- ၂၄။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု ဝတ္ထိကမ္ဘံ ကာရာပေန္တိ။ (၃၁၀)
- ၂၅။ သော ကရောတိပိ ကာရာပေတိပိ။ (၁၂၄)
- ၂၆။ တံ ဘိက္ခု ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဥစ္စာရမ္ဘိ ပဿာဝမ္ဘိ နိက္ခာမေန္တိ။ (၂၉၄)

- ၂၇။ ဘိက္ခု၊ ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တံ ဥပနာမေန္တိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၅၆)
- ၂၈။ ဣဓ မေ ဘန္တေ သော ဗြာဟ္မဏော ရာဇဂေဟေ ပိဏ္ဍာယ စရန္တဿ ကဋ္ဌုဘိက္ခံ ဒါပေသိ။ (၇၀)
- ၂၉။ အန္တေဝါသိကာ ပဏာမိတာ န ခမာပေန္တိ။ (၈၇)
- ၃၀။ န ဘိက္ခဝေ ပဏာမိတေန န ခမာပေတဗ္ဗော။ (၂)

(စေ) ပါတဲ ဝါကျများ

- ၁။ (စေ)ဟု ရှေ့ပါ၊ နောက်ဝါကျ၊ ထည့်ပါ ဝေံ သတိ။
- ၂။ (စေ) အနက်က၊ ကြံစည်ပြု၊ ပေးရ (အကယ်၍)။
- ၃။ တစ်ပုဒ်နောက်မှာ၊ (စေ) ရှိပါ၊ အဲဒါ သိကြရာ။
- ၁။ တုမေ စေ ဘိက္ခဝေ အညမညံ န ဥပဋ္ဌဟိဿထ၊ အထ ကော စရဟိ ဥပဋ္ဌဟိဿတိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၄၁၇)
- ၂။ နော စေ ဥပဋ္ဌဟေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿ။ (၄၁၈)
- ၃။ နော စေ အမှာကံ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ ဂမိဿန္တိ၊ မယမ္ပိ န ဂမိဿာမ။ (၁၁၁)
- ၄။ နော စေ ဘဝိဿတိ ယာဂု ဝါ ဘတ္တံ ဝါ ခါဒနီယံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ဘုဒ္ဓိဿထ။ (၁၀၉)
- ၅။ နော စေ လဘေထ၊ ကော ဘိက္ခု၊ သတ္တာဟကာလိကံ ပါဟေတဗ္ဗော။ (၁၆၁)
- ၆။ နော စေ လလေထ၊ န ဘိက္ခဝေ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ တသ္မိ အာဝါသေ ဝဿံ ဝသိတဗ္ဗံ။ (၁၆၁)
- ၇။ နော စေ လဘေထ၊ သော ဘိက္ခဝေ ဂိလာနော ဘိက္ခု၊ သံဃမဇ္ဈေ အာနေတွာ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။ (၂)
- ၈။ ကရေယျ စေ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿ။ (၁၆၃)

- ၉။ အဓိဋ္ဌဟေယျ စေ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၆၈)
- ၁၀။ နော စေ အဓိဋ္ဌဟေယျ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿ။ (။)
- ၁၁။ ဥဒ္ဓိသေယျံ စေ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿ။ (။)
- ၁၂။ ကရေယျံ စေ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿ။ (။)
- ၁၃။ နော စေ အာဂစ္ဆန္တိ, “အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထော”တိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော။ (။)
- ၁၄။ နော စေ လဘောထ, ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိပလေန သံယော ဉာပေတဗ္ဗော။ (၁၇၀)
- ၁၅။ နော စေ လဘောထ, တေ ဉာတကာ ဘိက္ခုဟိ ဝေမယျ ဝစနိယော။ (၁၆၄)
- ၁၆။ ပါရိသုဒ္ဓိဟာရကော စေ ဘိက္ခဝေ ဒိန္နာယ ပါရိသုဒ္ဓိယာ တတ္ထေဝ ပက္ကမတိ၊ အညဿ ဒါတဗ္ဗာ ပါရိသုဒ္ဓိ။ (၁၆၂)
- ၁၇။ ဆန္ဒဟာရကော စေ ဘိက္ခဝေ ဒိန္နော ဆန္နေ တတ္ထေဝ ပက္ကမတိ၊ အညဿ ဒါတဗ္ဗော ဆန္ဒော။ (၁၆၃)
- ၁၈။ ပါရိသုဒ္ဓိဟာရကော စေ ဘိက္ခဝေ ဒိန္နာယ ပါရိသုဒ္ဓိယာ သံယပ္ပတ္တာ ပက္ကမတိ၊ အာဟဋ္ဌာ ဟောတိ ပါရိသုဒ္ဓိ။ (၁၆၂)
- ၁၉။ နော စေ ပဋိကရောတိ, လဗ္ဘမာနာယ သာမဂ္ဂိယာ ပုန ဥက္ခိပိတဗ္ဗော။ (၁၃၆)
- ၂၀။ နော စေ ပဋိနိဿန္တတိ, လဗ္ဘမာနာယ သာမဂ္ဂိယာ ပုန ဥက္ခိပိတဗ္ဗော။ (၁၃၆)
- ၂၁။ အဟံ စေ တံ ဂဟပတိ န ဝဒေယျံ, တ္ထေကမ္ပိ တံ န နိပဇ္ဇေယျာသိ။ (၃၈၅)
- ၂၂။ နော စေ ဘဂဝါ ဘိက္ခုသံယဿ အနဇာနိဿတိ, အဟမ္ပိ န ပရိဘုဋ္ဌိ သာမိ။ (၂၇၂)

(သစေ)ပါတဲ ဝါကျများ

- ၁။ (သစေ)ရှိရာ၊ နောက်ဝါကျ၊ ထည့်ပါ ဝေံ သတိ။
- ၂။ (သစေ) နက်က၊ ကြစည်ပြ၊ ပေးရ (အကယ်၍)။
- ၃။ ဝါကျအစ၊ (သစေ) က၊ ရှိရ အမြဲသာ။
- ၁။ သစေ အစွန့်ကေသော အာဂစ္ဆတိ၊ သံယော အပလောကေတဗ္ဗော ဘဏ္ဍာ
ကမ္မာယ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၀၁)
- ၂။ သစေ သော ဝိဟာရော ဥက္ကာပေါ ဟောတိ၊ သစေ ဥဿဟတိ၊ သောဓေ
တဗ္ဗော။ (၈၃)
- ၃။ သစေ သော ဒေသော ဥက္ကာပေါ ဟောတိ၊ သော ဒေသော သမ္ပန္နိတဗ္ဗော။
(။)
- ၄။ သစေ အန္တေဝါသိကော နဟာယိတုကာမော ဟောတိ၊ နဟာနံ ပဋိယာ-
ဒေတဗ္ဗံ။ (။)
- ၅။ သစေ သီတေန အတ္ထော ဟောတိ၊ သီတံ ပဋိယာဒေတဗ္ဗံ။ (။)
- ၆။ သစေ ဥဏှေန အတ္ထော ဟောတိ၊ ဥဏှံ ပဋိယာဒေတဗ္ဗံ။ (။)
- ၇။ သစေ အကတာ ဟောတိ ဘူမိ၊ ဥဒကေန ပရိပ္ပေါသိတွာ သမ္ပန္နိတဗ္ဗော။
(၈၄)
- ၈။ သစေ ပုရတ္ထိမာ သရဇာ ဝါတာ ဝါယန္တိ၊ ပုရတ္ထိမာ ဝါတပါနာ ထကေတဗ္ဗော။
(၈၅)
- ၉။ သစေ သီတကာလော ဟောတိ၊ ဒိဝါ ဝါတပါနာ ဝိဝရိတဗ္ဗော၊ ရတ္တိ
ထကေတဗ္ဗော။ (။)
- ၁၀။ သစေ ဥဏှကာလော ဟောတိ၊ ဒိဝါ ဝါတပါနာ ထကေတဗ္ဗော၊ ရတ္တိ
ဝိဝရိတဗ္ဗော။ (။)
- ၁၁။ သစေ ပါနီယံ န ဟောတိ၊ ပါနီယံ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ။ (။)
- ၁၂။ သစေ ပရိဘောဇနီယံ န ဟောတိ၊ ပရိဘောဇနီယံ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ။ (။)
- ၁၃။ သစေ တေ ကဿပ အဂရ၊ ဝသေယျာမ ကေရတ္တံ အဂျာဂါရေ။ (၃၂)

- ၁၄။ သစေ ဟိ သော ဣမံ ဓမ္မံ သုဏေယျ၊ ခိပ္ပမေဝ အာဇာနေယျ။ (ဝိနည်း မဟာဝါ၊ ၁၁)
- ၁၅။ သစေ ယာဂု ဘဝိဿတိ၊ ပိဝိဿထ။ (၁၀၉)
- ၁၆။ သစေ မေ ဝက္ခန္တိ၊ နိဋ္ဌမေတ္တ ဂစ္ဆိဿာမိ။ (၄၀၈)
- ၁၇။ သစေ ပရိဝေဏံ ဥက္ကာပံ ဟောတိ၊ ပရိဝေဏံ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ။ (၈၅)
- ၁၈။ သစေ ကောဋ္ဌကော ဥက္ကာပေါ ဟောတိ၊ ကောဋ္ဌကော သမ္ပန္နိတဗ္ဗော။ (။)
- ၁၉။ သစေ ဥပဋ္ဌာနသာလာ ဥက္ကာပါ ဟောတိ၊ ဥပဋ္ဌာနသာလာ သမ္ပန္နိတဗ္ဗော။ (။)
- ၂၀။ သစေ အဂ္ဂိသာလာ ဥက္ကာပါ ဟောတိ၊ အဂ္ဂိသာလာ သမ္ပန္နိတဗ္ဗော။ (၈၅)
- ၂၁။ သစေ ဝစ္စကုဋ် ဥက္ကာပါ ဟောတိ၊ ဝစ္စကုဋ် သမ္ပန္နိတဗ္ဗော။ (။)
- ၂၂။ သစေ အာစမနက္ခမ္ဘိယာ ဥဒကံ န ဟောတိ၊ အာစမနက္ခမ္ဘိယာ ဥဒကံ အာသိန္နိတဗ္ဗံ။ (။)
- ၂၃။ သစေ ဥဒ္ဒိသာပေတုကာမော ဟောတိ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗော။ (၅၉)
- ၂၄။ သစေ ပရိပုစ္ဆိတုကာမော ဟောတိ ပရိပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ (။)
- ၂၅။ သစေ ဝိဟာရေ သန္တာနကံ ဟောတိ၊ ဥလ္လောကာ ပဌမံ ဩတာရေတဗ္ဗံ။ (၆၀)
- ၂၆။ သစေ ဂေရုကပရိကမ္မကတာ ဘိတ္တိံ ကဏ္ဍကိတာ ဟောတိ၊ စောဠကံ တေမေတွာ ပိဠေတွာ ပမန္နိတဗ္ဗော။ (။)
- ၂၇။ သစေ ကာဠဝဏ္ဏကတာ ဘူမိံ ကဏ္ဍကိတာ ဟောတိ၊ စောဠကံ တေမေတွာ ပိဠေတွာ ပမန္နိတဗ္ဗော။ (။)
- ၂၈။ သစေ ဘတ္တံ ဘဝိဿတိ၊ ဘုဒ္ဓိဿထ။ (၁၀၉)
- ၂၉။ သစေ ခါဒနိယံ ဘဝိဿတိ၊ ခါဒိဿထ။ (။)
- ၃၀။ သစေ အမှာကံ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ ဂမိဿန္တိ၊ မယမ္ပိ ဂမိဿာမ။ (၁၁၁)
- ၃၁။ သစာဟံ ပဋိကရိဿာပိတိ၊ ပဗ္ဗာဇောဗ္ဗော၊ ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော။ (၁၃၅)
- ၃၂။ သစေ ပဿတိ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ (။)

၃၃။ သစေ ပန ဘန္တေ ဝိဝိတ္တံ န ဟောတိ၊ ကထံ ပဋိပဋ္ဌိတဗ္ဗံ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၅၀၅)

၃၄။ သစေ ဘဂဝါ ဘိက္ခုသံယဿ အနုဇနိဿတိ၊ အဟမ္ပိ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမိ။ (၂၇၂)

ယထာ+တထာ (အာကာရ)

၁။ ယထာ-တထာ၊ ခြင်းအရာ၊ နက်မှာ ဟောပေစွ။

၂။ တထာ စပ်ရာ၊ ကြိုယာ၊ (ယ)မှာ (သော်) ဖြစ်စွ။ (လက္ခဏ)

၁။ ယထာ ဘဏေ ပုရောဟိတော မြာဟ္မဏော အာဟ၊ တထာ ကရောထ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၄၈၉)

၂။ တထာ တထာ ရထံ ပေသေသိ၊ ယထာ ယထာ နစိရဿေဝ သေနာယ သမာဂန္တိ။ (၄၉၄)

၃။ တထာ ကရောတု၊ ယထာ ရောဇော ဣမသ္မိ ဓမ္မဝိနယေ ပသီဒေယျ။ (၃၄၅)

၄။ န ခေါ တံ အာနန္ဒ ဒုက္ကရံ တထာဂတေန၊ ယထာ ရောဇော ဣမသ္မိ ဓမ္မဝိနယေ ပသီဒေယျ။ (။)

၅။ ယထာ ယထာဟံ ဘန္တေ အယျေန မဟာကစ္ဆာနေ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ။ (တထာ တထာ မေ ဥပပရိက္ခတော ဝေ ဟောတိ။) (၂၈၃၊ ၂၆၇)

၆။ ယထာ တေ မညိဿန္တိ၊ တထာ တေ ကရိဿန္တိ။ (၅၃၊ ၄၂)

၇။ ယထာယသ္မန္တာ မညန္တိ၊ တထာ ကရေန္တု။ (၂၆၀)

၈။ ယထာ ဘဝန္တော မညန္တိ၊ တထာ ကရေန္တု။ (၄၂)

၉။ ယန္တုနာဟံ တထာဂ္ဂဟံ ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခရေယျံ၊ ယထာ သေဋ္ဌိ ဂဟပတိ ဣဓ နိသိန္ဓော ဣဓ နိသိန္ဓံ ယသံ ကုလပုတ္တံ န ပဿေယျ။ (၂၂)

- ၁၀။ တေန ဟိ တံ သာရိပုတ္တ ယထာ ဓမ္မော၊ တထာ တိဋ္ဌာဟိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ ၅၀၁)
- ၁၁။ ယထာ မယာ ဉတ္တိံ စ အနုဿာဝနာ စ ပညတ္တာ၊ တေသံ တာနိံ ကမ္မာနိံ ဓမ္မိကာနိံ ကမ္မာနိံ ဘဝိဿန္တိ။ (၄၈၅)

ယထာ+တထာ (ဝေံ) (ဥပမာ)

- ၁။ ယထာ တထာ၊ ဥပမာ၊ ပြုပါ ဥပမေယျ။
- ၂။ ယထာ တထာ၊ ရံတစ်ခါ၊ ယထာ ဝေံ ရှိ။
- ၃။ ယထာ တထာ၊ ရံတစ်ခါ၊ ယထာ ဝေမေဝ ရှိ။
- ၄။ သေယျထာပိ၊ ယထာရိ၊ ပေး၏ ဥပမာ။
- ၁။ နုတွေဝ စ ခေါ အရဟံ ယထာ အဟံ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၃)
- ၂။ ယထာ မယာ သာမံ ဒိဋ္ဌော၊ ဝေံ တဝ ဒိဋ္ဌော ဘဝိဿတိ။ (၃၃၁)
- ၃။ သေလော ယထာ ကေဂ္ဂနော၊ ဝါတေန န သမိရတိ။
ဝေံ ရူပါ ရသာ သဒ္ဓါ၊ ဂန္ဓာ ဖဿာ စ ကေဝလာ။
ဣဋ္ဌာ ဓမ္မာ အနိဋ္ဌာ စ၊ န ပဝေဓန္တိ တာဒိနော။ (၂၇၂)

(တေ) (တစ်ပုဒ်နောင်မှာ အရိုများ)

- ၁။ ဂါထာပါဒ၊ စုတ္တိယ၊ အစ မနေရာ။
- ၂။ စ-ဝါ-ဝေ၊ ဟ-အဟ၊ ယှဉ်စွ မနေရာ။
- ၃။ အာလုပ်တစ်ပုဒ်သာ၊ ရှေ့ရှိရာ၊ ထိုခါ မနေရာ။
- ၄။ တစ်ပုဒ်နောင်မှာ၊ (တေ) (မေ)ဟာ၊ ရှိကာ များပေတာ။
- ၅။ တစ်ပုဒ်နောင်မှာ၊ (ဝေါ) (နော)ဟာ၊ ရှိကာ များပေတာ။

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၁။ ကော ဝါ တေ သတ္တာ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၁)
- ၂။ ဓမ္မံ တေ ဒေသေသာမိ။ (၂၁)
- ၃။ မာတာ တေ တာတ ယသ ပရိဒေဝသောကသမာပန္နာ။ (၂၃)
- ၄။ သစေ တေ ကဿပ အဂရု၊ ဝသေယျာမ ဧကေရတ္တံ အဂျာဂါရေ။ (၃၂)
- ၅။ အဟံ တေ ဝုဘတ္တေန။ (၃၄)
- ၆။ ဝိပ္ပသန္နာနိ ခေါ တေ အာဝုသော ဣန္ဒြိယာနိ။ (၅၁)
- ၇။ အပိ စ တေ သံခိတ္တေန အတ္ထံ ဝက္ခာမိ။ (၂)
- ၈။ တတ္ထ တေ ယာဝဇီဝံ ဥဿာဟော ကရဏီယော။ (၇၃)
- ၉။ နိဟရ တေ ပတ္တစီဝရံ။ (၈၇)
- ၁၀။ သဗ္ဗံ သာပတေယျဉ္စ တေ အာစရိယ ဟောတု။ (၁၀၂)
- ၁၁။ အဟဉ္စ တေ ဒါသော။ (၂)
- ၁၂။ မယဉ္စ တေ ဒါသာ။ (၂)
- ၁၃။ ကော ပန တေ အာဝုသော ဥပဇ္ဈာယော။ (၁၂၀)
- ၁၄။ အယံ တေ ပတ္တော။ (၁၃၀)
- ၁၅။ တံ တေ ယာဝဇီဝံ အကရဏီယံ။ (၁၃၄)
- ၁၆။ ကိဿ တေ စီဝရာနိ အလ္လာနိ။ (၁၄၇)
- ၁၇။ ကိ တေ အာဝုသော ကရိဿတိ ပရော။ (၁၇၁)
- ၁၈။ ကိ တေ ဘိက္ခူ အာဗာဓော။ (၄၁၇)
- ၁၉။ အတ္ထိ ပန တေ ဘိက္ခူ ဥပဋ္ဌာကော။ (၂)
- ၂၀။ ပုဗ္ဗေ တေ အာဝုသော သာရိပုတ္တ ကာယဉ္စာဟာဗာဓော ဧကေန ဖာသု ဟောတိ။ (၃၀၈)
- ၂၁။ ယံ ခေါ တေ တာတ ဒီဃာဝု ပိတာ မရဏကာလေ အဝစ။ (၄၉၄)
- ၂၂။ ဟိရညံ ဝါ တေ ဒေမိ။ (၂၀၈)
- ၂၃။ သုဝဏ္ဏံ ဝါ တေ ဒေမိ။ (၂)
- ၂၄။ ခေတ္တံ ဝါ တေ ဒေမိ။ (၂)
- ၂၅။ ဝတ္တံ ဝါ တေ ဒေမိ။ (၂)
- ၂၆။ ဂါဝံ ဝါ တေ ဒေမိ။ (၂)

- ၂၇။ ဂါဝီ ဝါ တေ ဒေမိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၂၀၈)
- ၂၈။ ဒါသံ ဝါ တေ ဒေမိ။ (။)
- ၂၉။ ဒါသိ ဝါ တေ ဒေမိ။ (။)
- ၃၀။ ဝီတရံ ဝါ တေ ဒေမိ။ (။)
- ၃၁။ အညံ ဝါ တေ ဘရိယံ အာနေမိ။ (။)
- ၃၂။ နနု တေ ကဿပ တေဒဟောသိ။ (၃၇)
- ၃၃။ သန္တိ တေ ဝေရူပါ အာဗာဓ။ (၁၃၂)
- ၃၄။ ပရိပုဏ္ဏံ တေ ပတ္တစီဝရံ။ (။)
- ၃၅။ ကောနာမော တေ ဥပဏ္ဍာယော။ (။)

(မေ) (တစ်ပုဒ်နောင် အရိုများ)

- ၁။ အဓိဂတော ခေါ မျာယံ ဓမ္မော။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၅)
- ၂။ ပရေ စ မေ န အာဇာနေယျံ။ (။)
- ၃။ ကိစ္ဆေန မေ အဓိဂတံ။ (။)
- ၄။ ဗဟုကာရာ ခေါ မေ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု။ (၁၁)
- ၅။ နတ္ထိ မေ ပဋိပုဂ္ဂလော။ (၁၂)
- ၆။ ဝိတာ မေ ပါပကာ မ္မော။ (။)
- ၇။ အဘိဇာနာထ မေ နော တုမေ ဘိက္ခဝေ ဣတော ပုဗ္ဗေ ဝေရူပံ ပဘာဒိတ မေတံ။ (၁၄)
- ၈။ ဉာဏာဉ္စ ပန မေ ဒဿနံ ဥဒပါဒိ။ (၁၆)
- ၉။ အကုပ္ပိ မေ ဝိမုတ္တိ။ (။)
- ၁၀။ ဝေ မေ ရူပံ ဟောတု။ (၁၈)
- ၁၁။ ဝေ မေ ရူပံ မာ အဟောသိ။ (။)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၁၂။ သော မေ အတ္တာ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၉)
- ၁၃။ န ခေါ မေ မဟာသမဏ ဂရ။ (၃၂)
- ၁၄။ ဣဓ မေ ကဿပ ပံသုကူလံ ဥပ္ပန္နံ အဟောသီ။ (၃၈)
- ၁၅။ ဂစ္ဆထ မေ ဘာတရံ (ဘာတရော) ဇာနာထ။ (၄၂၊ ၄၃)
- ၁၆။ တေ မေ တေရဟိ သမိဒ္ဓိ။ (၄၇)
- ၁၇။ သော မေ တေရဟိ သမိဒ္ဓိ။ (။)
- ၁၈။ အတ္ထေနေဝ မေ အတ္ထော။ (၅၁)
- ၁၉။ တေံ မေ သာဝကယုဂံ ဘဝိဿတိ။ (၅၄)
- ၂၀။ ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘန္တေ ဟောဟိ။ (၅၇)
- ၂၁။ သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံယော။ (၇၁)
- ၂၂။ ဇိဂုစ္ဆာ မေ နိဿယာ ပဋိကူလာ။ (၇၃)
- ၂၃။ အယဉ္ဇ မေ ရာဟုလော ကုမာရော။
- ၂၄။ ဂရ မေ ထေရော။ (၁၂၉)
- ၂၅။ တေန မေ စိဝရာနိ အလ္လာနိ။ (၁၄၇)
- ၂၆။ န မေတံ ခမတိ။ (၁၅၅)
- ၂၇။ န မေ ဘန္တေ ဝတ္တတိ။ (၁၅၇)
- ၂၈။ ပါရိသုဒ္ဓိ မေ ဟရ။ (၁၆၁)
- ၂၉။ ဆန္တံ မေ ဟရ။ (၁၆၃)
- ၃၀။ ပါရိသုဒ္ဓိ မေ အာရောစေဟိ။ (၁၆၁)
- ၃၁။ ဆန္တံ မေ အာရောစေဟိ။ (၁၆၃)
- ၃၂။ သုဏန္တု မေ အာယသုန္တာ။ (၁၆၇)
- ၃၃။ ဂဟိတေ မေ အတ္တမနော ဘဝိဿတိ။ (၄၁၁)
- ၃၄။ ပဋိဂ္ဂဏှာတု မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ မုခပုဉ္ဇနစောဠံ။ (၄၁၀)
- ၃၅။ ဘိသေဟိ စ မေ အာဂုသော မုဠာလိကာဟိ စ။ (၃၀၈)
- ၃၆။ အာစရိယော မေ ဘန္တေ ဟောဟိ။ (၇၆)

ဝေါ (တစ်ပုဒ်နောင်မှာ အရှိများ)

- ၁။ ကိ ပန ဝေါ ကုမာရာ ဣတ္ထိယာ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၀)
- ၂။ တံ ကိ မညထ ဝေါ ကုမာရာ။ (၃၁)
- ၃။ တေန ဟိ ဝေါ ကုမာရာ နိသီဒထ။ (။)
- ၄။ ဓမ္မံ ဝေါ ဒေသေသာမိ။ (။)
- ၅။ ကစ္စိ ဝေါ အနုရုဒ္ဓါ ခမနိယံ။ (၄၉၈)
- ၆။ ကစ္စိ ပန ဝေါ အနုရုဒ္ဓါ အညမညံ ပိယစက္ခုဟိ သမ္ပဿန္တာ ဝိဟရထ။ (၄၉၈)
- ၇။ နတ္ထိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ မာတာ နတ္ထိ ပိတာ။ (၄၁၇)
- ၈။ ယေ ဝေါ ဥပဋ္ဌဟေယျံ။ (။)
- ၉။ ကစ္စိ ပန ဝေါ အနုရုဒ္ဓါ အပ္ပမတ္တာ ဝိဟရထ။ (၄၉၉)

နော (တစ်ပုဒ်နောင်မှာ အရှိများ)

- ၁။ ဥပါသကေ နော ဘဂဝါ ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတေ သရဏံ ဂတေ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၅)
- ၂။ ဥပါသိကာယော နော ဘဂဝါ ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတာ သရဏံ ဂတာ။ (၂၅)
- ၃။ သော နော ဘဂဝါ သတ္တာ။ (၅၃)
- ၄။ သာဓု နော အာစရိယ တိကိစ္ဆာဟိ။ (၁၀၁)
- ၅။ မာ နော အဂမာသိ။ (၁၄၃)
- ၆။ အဓိဝါသေတု နော ဘန္တေ ဘဂဝါ အာဝသထာဂါရံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေန။ (၃၂၁)
- ၇။ နာနာ ဟိ ခေါ နော ဘန္တေ ကာယာ။ (၄၉၈)

ပိ၊ အပိ (ဝါကျချင်း၊ ကြိယာချင်း ပေါင်းစည်း)

- ၁။ ယာဂုပိ ပိတာ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ ဘတ္တိမ္ပိ ဘုတ္တံ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၂၉၀)
- ၂။ အာရာမိကဂါမကောတိပိ နံ အာဟံသု၊ ဝိလိန္တဂါမကောတိပိ နံ အာဟံသု။ (၃၀၁)
- ၃။ ဥက္ကပိဏ္ဍကာပိ ခါဒန္တိ၊ စောရာပိ ဟရန္တိ။ (၃၀၅)
- ၄။ ယေပိ န ကာရာပေတုကာမာ၊ တေပိ ကာရာပေန္တိ၊ ကာရာပေတွာပိ ဗဟံ ဒေန္တိ။ (၃၄၇)
- ၅။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ ပက္ကမန္တိပိ ဝိဗ္ဗမန္တိပိ တိတ္ထိယေသုပိ သင်္ကမန္တိ။ (၆၈)
- ၆။ ဘိက္ခု။ မနုဿာနံ ဘုဉ္ဇမာနာနံ ဥပရိဘောဇနေပိ ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တံ ဥပနာမေန္တိ၊ ဥပရိခါဒနီယေပိ ဥပရိသာယနီယေပိ ဥပရိပါနီယေပိ ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တံ ဥပနာမေန္တိ။ (၇၆)
- ၇။ သာမံ သူပမ္ပိ ဩဒနမ္ပိ ဝိညာပေတွာ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ ဘတ္တဂ္ဂေပိ ဥဗ္ဘာသဒ္ဓါ မဟာသဒ္ဓါ ဝိဟရန္တိ။ (၇၆)
- ၈။ အရိယသာဝကော စက္ခုသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ဂူပေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ စက္ခုဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ (၄၅)
- ၉။ အရိယသာဝကော သောတသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ သဒ္ဓေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ သောတဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ (၂)
- ၁၀။ အရိယသာဝကော ဃာနသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ဂန္ဓေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ဃာနဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ (၂)
- ၁၁။ အရိယသာဝကော ဇိဂါယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ရသေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ဇိဂါဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ (၂)
- ၁၂။ အရိယသာဝကော ကာယသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ကာယဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ (၂)
- ၁၃။ အရိယသာဝကော မနုသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ဓမ္မေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ မနောဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ (၂)

- ၁၄။ ဒုတိယမ္ပိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ၊ တတိယမ္ပိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၇၁)
- ၁၅။ ဇာနန္ဒာပိ တထာဂတာ ပုစ္ဆန္တိ၊ ဇာနန္ဒာပိ န ပုစ္ဆန္တိ။ (၇၄)
- ၁၆။ ဒုတိယမ္ပိ ယာစိတဗ္ဗော၊ တတိယမ္ပိ ယာစိတဗ္ဗော။ (၉၉)
- ၁၇။ သာမဏေရာ အာရာမံ ပဝိသိတုံ အလဘမာနာ ပက္ကမန္တိပိ ဝိပ္ပမန္တိပိ တိတ္ထိယေသုပိ သင်္ကမန္တိ။ (၁၁၇)
- ၁၈။ ဘိက္ခုပိ ဝုယုန္တိ၊ ပတ္တာပိ ဝုယုန္တိ၊ စီဝရာနိပိ ဝုယုန္တိ။ (၁၄၅)
- ၁၉။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု၊ ဂါဝိနံ ဝိသာဏေသုပိ ဂဏှန္တိ၊ ကဏ္ဍေသုပိ ဂဏှန္တိ၊ ဂီဝါယပိ ဂဏှန္တိ၊ ဆေပ္ပါယပိ ဂဏှန္တိ၊ ပိဋ္ဌိမ္ပိ အဘိရဟန္တိ။ (၂၇၉)
- ၂၀။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု၊ ယာနေန ယာယန္တိ ဣတ္ထိယုတ္တေနပိ ပုရိသန္တရေန၊ ပုရိသယုတ္တေနပိ ဣတ္ထန္တရေန။ (၂၈၀)
- ၂၁။ တာနိ မဉ္ဇပ္ပမာဏေနပိ ဆိန္နာနိ ဟောန္တိ၊ ဝိဋ္ဌပ္ပမာဏေနပိ ဆိန္နာနိ ဟောန္တိ၊ အန္တောပိ မဉ္ဇေ ပညတ္တာနိ ဟောန္တိ။ ဗဟိပိ မဉ္ဇေ ပညတ္တာနိ ဟောန္တိ၊ အန္တောပိ ဝိဋ္ဌေ ပညတ္တာနိ ဟောန္တိ။ ဗဟိပိ ဝိဋ္ဌေ ပညတ္တာနိ ဟောန္တိ။ (၂၈၁)
- ၂၂။ ဘိက္ခု၊ ဒုဗ္ဗိက္ခေ အပ္ပမတ္တကေပိ ပဝါရေန္တိ၊ ပဋိသင်္ခါပိ ပဋိက္ခိပန္တိ။ (၃၀၇)

ပိ၊ အပိ (နာမ်ပုဒ်ချင်း ပေါင်းစည်း)

- ၁။ ဘိက္ခု၊ ပိဋ္ဌာနိ အဉ္ဇနာနိ စရုကေသုပိ သရာဝကေသုပိ နိက္ခိပန္တိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၂၉၄)
- ၂။ တိဏစုဏ္ဍေဟိပိ ပံသုကေဟိပိ ဩကိရိယန္တိ။ (။)
- ၃။ ဘိက္ခု၊ အဉ္ဇနိမ္ပိ အဉ္ဇနိသလာကမ္ပိ ဟတ္ထေန ပရိဟရန္တိ။ (၂၉၅)
- ၄။ အဒ္ဒသာ ခေါ အာယသ္မာ ကင်္ခါရေဝတော ဝုဠေ ပိဋ္ဌိမ္ပိ ဆာရိကမ္ပိ ဟန္တိပန္တိ။ (၃၀၃)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၅။ မနုဿာ လောဏမ္ပိ တေလမ္ပိ တဏှာလမ္ပိ ခါဒနီယမ္ပိ အာရာမံ အာဟရန္တိ။
(ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၀၅)
- ၆။ မယုမ္ပိ တာတ ဒေဟီ။ (၁၀၉)
- ၇။ ဘိက္ခူ ဒုဝဂ္ဂေနပိ တိဝဂ္ဂေနပိ ဂဏေန ဥပသမ္မာဒေန္တိ။ (၇၄)
- ၈။ ဘိက္ခူ ဧကဝဿာပိ ဒုဝဿာပိ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ ဥပသမ္မာဒေန္တိ။ (။)
- ၉။ ဘိက္ခူ ဥပဇ္ဈာယေသု ပက္ကန္တေသုပိ ဝိဗ္ဗန္တေသုပိ ကာလကံတေသုပိ ပက္ခသကံန္တေသုပိ အနာကပ္ပသမ္ပန္နာ ပိဏှာယ စရန္တိ။ (၇၆)
- ၁၀။ ထေရာ သာမံ ဒန္တကဋ္ဌမ္ပိ မုခေါဒကမ္ပိ ဂဏန္တာ ကိလမန္တိ။ (၁၁၈)
- ၁၁။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဥပသမ္ပန္နာ ဒိဿန္တိ ကုဋ္ဌိကာပိ ဂဏှိကာပိ ကိလာသိကာပိ သောသိကာပိ အပမာရိကာပိ။ (၁၃၀)
- ၁၂။ မနုဿာနံ မဉ္ဇမ္ပိ ဝိဋ္ဌမ္ပိ စမ္ပောနဒ္ဓါနိ ဟောန္တိ။ (၂၈၃)
- ၁၃။ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ ကောလမ္ပေပိ ဃဋ္ဌေပိ ပူရေတွာ ပဋိသာမေတိ။ (၃၀၂)
- ၁၄။ ပရိဿာဝနာနိပိ ထဝိကာယောပိ ပူရေတွာ ဝါတပါနေသု လဂ္ဂေတိ။ (။)
- ၁၅။ သစေ ဘိက္ခဝေ ထဒ္ဓတ္တာယ ဂုဠေ ဝိဋ္ဌမ္ပိ ဆာရိကမ္ပိ ပက္ခိပန္တိ။ သော စ ဂုဠောတွေဝ သဗံ ဂစ္ဆတိ။ (၃၀၃)

စေဝ၊ စ (ဝါကျချင်း ပေါင်းစည်း)

- ၁။ ဗဟုဉ္စ ဖလခါဒနီယံ အဟောသိ။ ကပ္ပိယကာရကော စ န အဟောသိ။
(ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၀၅)
- ၂။ န စ မေ ပဋိပါဋိ လဗ္ဘတိ။ အဟဉ္စမ္ပိ ကေတ္တကော၊ ဗဟု စ မေ ဃရာဝါသ တ္ထော ဟာယတိ။ (၃၁၅)
- ၃။ ဒီဃာဂု ကုမာရော မဉ္ဇုနာ သရေန ဂါယိ။ ဝိဏ္ဏဉ္စ ဝါဒေသိ။ (၄၉၁)
- ၄။ ဣဒါနိ စ ပန မေ ဒေဝေန ဇိဝိတံ ဒိန္နံ။ မယာ စ ဒေဝဿ ဇိဝိတံ ဒိန္နံ။
(၄၉၅)

- ၇။ ဆိန္ဒူဂါနိ စေဝ တိဏာနိ ခါဒါမိ၊ အာဝိလာနိ စ ပါနိယာနိ ပိဝိမိ။ (ပိနည်းမဟာဝါ၊ ၅၀၀)
- ၆။ သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အာပဇ္ဇော စ ဥက္ခိတ္တော စ ပဿိ စ ဩသာရိခတာ စ။ (၅၀၇)
- ၇။ သဗ္ဗံ သာပတေယျဉ္စ တေ အာစရိယ ဟောတု၊ မယဉ္စ တေ ဒါသာ။ (၁၀၂)
- ၈။ တတ္ထ ဘိက္ခု စေဝ ဥပဋ္ဌဟိဿန္တိ၊ ဇီဝကော စ တိကိစ္ဆိဿတိ။ (၁၀၂)
- ၉။ ဝေ မယံ ပါပါ စ ဝိရမေယျာမ၊ ကလျာဏဉ္စ ကရေယျာမ။ (၁၀၄)
- ၁၀။ အယဉ္စ ဒသသဟဿိလောကဓာတု သံကမ္ပိ၊ အပ္ပမာဏော စ ဥဋ္ဌာရော ဩဘာသော ပါတုရဟောသိ။ (၁၇)
- ၁၁။ ကေန န ခေါ အဟံ ဥပါယေန သုခဉ္စ ဇီဝေယျံ၊ န စ ကိလမေယျံ။ (၁၂၀)
- ၁၂။ ကေန န ခေါ အဟံ ဥပါယေန နာဂယောနိယာ စ ပရိမုစ္စေယျံ၊ ခိပ္ပဉ္စ မနုဿတ္တံ ပဋိလဘေယျံ။ (။)
- ၁၃။ ဝေါဟံ နာဂယောနိယာ စ ပရိမုစ္စေယျံ၊ ခိပ္ပဉ္စ မနုဿတ္တံ ပဋိလဘေယျံ။ (၁၂၁)
- ၁၄။ ဝေ တံ နာဂယောနိယာ စ ပရိမုစ္စိဿသိ၊ ခိပ္ပဉ္စ မနုဿတ္တံ ပဋိလဘိဿသိ။ (။)
- ၁၅။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဥပသမ္မာဒေတွာ ဒုတိယံ ဒါတု၊ စတ္တာရိ စ အကရဏိယာနိ အာစိက္ခိတုံ။ (၁၃၄)
- ၁၆။ န ဘိက္ခဝေ ဝေရူပံ ဥပေါသထကမ္ပံ ကာတမ္ပံ၊ န စ မယာ ဝေရူပံ ဥပေါသထကမ္ပံ အနုညာတံ။ (၁၅၁)
- ၁၇။ န ဘိက္ခဝေ ဝေရူပံ ပဝါရဏကမ္ပံ ကာတမ္ပံ၊ န စ မယာ ဝေရူပံ ပဝါရဏကမ္ပံ အနုညာတံ။ (၂၂၄)

စေ။ စ (နာမ်ပုဒ်ချင်း ပေါင်းစည်း)

- ၁။ အညတရဿ ဗြာဟ္မဏဿ နဝါ စ တိလာ နဝဉ္စ မဂု ဥပ္ပန္နာ ဟောန္တိ။
(ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၀၆)
- ၂။ နဝေ စ တိလေ နဝဉ္စ မဂုံ ဒဿာမိ။ (၃၀၇)
- ၃။ ဘိသေဟိ စ မေ အာဂုသော အတ္ထော မုဠာလိကာဟိ စ။ (၃၀၈)
- ၄။ မေဏ္ဍာကဿ ဂဟပတိဿ ဘရိယာ စ ပုတ္တော စ သုဏိသာ စ ဒါသော
စ ယေန ဘဂဝါ တေနပသကံမိသု။ (၃၄၀)
- ၅။ မေဏ္ဍာကော ဒါသေ စ ကမ္မကရေ စ အာဏာပေသိ။ (၃၄၁)
- ၆။ တေန ဟိ ရောဇ တဝ စေဝ ပဋိဂ္ဂဟိဿန္တိ အညေသဉ္စ။ (၃၄၆)
- ၇။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗဉ္စ ညာကံ သဗ္ဗဉ္စ ပိဋ္ဌဒါဒနိယံ။ (၃၄၇)
- ၈။ ဣမိနာ အမှာကံ ဗလဉ္စ ဝါဟနဉ္စ ဇနပဒေါ စ ကောသော စ ကောဠာဂါရဉ္စ
အတ္ထိန္တိ။ (၄၉၂)
- ၉။ တုမေု ခမာ စ ဘဝေယျာထ သောရတာ စ။ (၄၉၅)
- ၁၀။ အာယသ္မာ စ အနုရဒ္ဒေါ အာယသ္မာ စ နန္ဒိယော အာယသ္မာ စ ကိမိလော
ပါစိနဝံသဒါယေ ဝိဟရန္တိ။ (၄၉၇)
- ၁၁။ တဿ မယံ ဘန္တေ ဣမေသု အာယသ္မန္တေသု မေတ္တံ ကာယကမ္ပံ ပစ္စုပဋိတံ
အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ (၄၉၈)
- ၁၂။ တေသံ ဒိဋ္ဌိဉ္စ ခန္တိဉ္စ ရုစိဉ္စ အာဒါယဉ္စ ရောစေဟိ။ (၅၀၄)
- ၁၃။ သဗ္ဗေဟေဝ ကောဠံ သန္တိပတိတဗ္ဗံ ဂိလာနေဟိ အဂိလာနေဟိ စ။ (၅၀၇)
- ၁၄။ ရာဇာ စ မေ ဗိမ္ဗိသာရော ဥပဠာတဗ္ဗော ဣတ္ထာဂါရဉ္စ ဗုဒ္ဓပုမုခေါ စ
ဘိက္ခူသံယော။ (၁၀၂)
- ၁၅။ ဗဒ္ဒေါသိ သဗ္ဗပါသေဟိ၊ ယေ ဒိဗ္ဗာ ယေ စ မာနဿ။ (၃၀)
- ၁၆။ မုတ္တာဟံ သဗ္ဗပါသေဟိ၊ ယေ ဒိဗ္ဗာ ယေ စ မာနဿ။ (၂)
- ၁၇။ ဣတ္ထန္နာမော စ ဣတ္ထန္နာမော စ ယောဓာ ဘိက္ခူသု ပဗ္ဗဇိတာ။ (၁၀၄)
- ၁၈။ သာဓု ဘန္တေ အယျာပိ စာတုဒ္ဓသေ ပန္နရသေ အဋ္ဌမိယာ စ ပက္ခဿ
သန္တိပတေယျံ။ (၁၃၉)

၁၉။ သံယော တံ သီမံ တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသံ သမ္ပန္နတံ ဌပေတွာ ဂါမဉ္ဇ
ဂါမူပစာရဉ္စ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၄၈)

၂၀။ ရောဇော မလ္လော ဘတ္တဂံ ဩလောကေန္တော ဒွေ နာဒဒ္ဒသ ဍာကဉ္စ ပိဋ
ခါဒနီယဉ္စ။

ဝါ (ဝါကျချင်းအတွက်)

၁။ ဟိရညံ ဝါ တေ ဒေမိ၊ သုဝဏ္ဏံ ဝါ တေ ဒေမိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၂၀၈)

၂။ ဒိဋ္ဌေန ဝါ ဌပေသိ၊ သုတေန ဝါ ဌပေသိ၊ ပရိသင်္ကာယ ဝါ ဌပေသိ။
(၂၅၅)

၃။ နိက္ခန္တိတံ ဝါ ဥက္ကာဇ္ဇေယျ၊ ပဋိစ္စန္တံ ဝါ ဝိဝေယျ၊ မူဠဿ ဝါ မဂ္ဂံ
အာစိက္ခေယျ။ (၂၃)

၄။ ဗလဝါ ပုရိသော သမိစ္စိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ၊ ပသာရိတံ ဝါ ဘဟံ
သမိဉ္စေယျ။ (၆)

၅။ ကော ဝါ တေ သတ္တာ၊ ကဿ ဝါ တံ ဓမ္မံ ရောစေသိ။ (၁၁)

၆။ နော စေ အာကင်္ခတိ အပ္ပဟရိတေ ဝါ ဆဇ္ဇေတိ၊ အပ္ပါဏကေ ဝါ ဥဒ္ဓါကေ
ဩပိလာပေတိ။ (၄၉၉)

၇။ သစေ ခေါ မယံ ဂိလာနံ ဌာနာ စာဝေဿာမ၊ အာဗာဓေ ဝါ အးဂိဝဓိ
ဿတိ၊ ကာလံကိရိယာ ဝါ ဘဝိဿတိ။ (၁၆၃)

၈။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တဒဟုပေါသထေ နာမဂ္ဂေန ဝါ ဂဏေတံ၊ သဘာကံ
ဝါ ဂါဟေတံ။ (၁၅၈)

၉။ အတ္တနာ ဝါ အတ္တာနံ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ၊ ပရေန ဝါ ပရော သမ္ပန္နိတဒ္ဓဗ္ဗာ။
(၁၅၃)

၁၀။ ပဉ္စန္တံ ဝါ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ အညတရာ အာပတ္တိ၊ သတ္တန္တံ ဝါ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ
အညတရာ အာပတ္တိ။ (၁၄၁)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၁၁။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ယတ္ထ ဝါ ဝသတိ၊ ယတ္ထ ဝါ ပဋိက္ကမတိ၊ တတ္ထ အာဝရဏံ ကာတုံ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၁၈)
- ၁၂။ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော ဝေသိယာဂေါစရော ဝါ ဟောတိ၊ ဝိဝေါဂေါစရော ဝါ ဟောတိ။ (၉၉)
- ၁၃။ ဝေဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ ပဏာမေတဗ္ဗော “ပဏာမေမိ တ”န္တိ ဝါ “မာယိစ ပဋိက္ကမိ”တိ ဝါ ‘နီဟရ တေ ပတ္တစီဝရ”န္တိ ဝါ “နာဟံ တယာ ဥပဋ္ဌာ- တဗ္ဗော”တိ ဝါ။ (၆၈)
- ၁၄။ ဓမ္မံ ဝါ ဒေသေဿာမ၊ သာဝကာနံ ဝါ သိက္ခာပဒံ ပညပေဿာမ။ (၇၄)
- ၁၅။ ကတမံ န ခေါ တုမှာကံ ဝရံ၊ ယံ ဝါ တုမေ ဣတ္ထိ ဂဝေသေယျာထ၊ ယံ ဝါ အတ္တာနံ ဂဝေသေယျာထ။ (၃၁)
- ၁၆။ ပုတ္တဿ ဝါ ဝါရေယျံ ဟောတိ၊ ဝီတုယာ ဝါ ဝါရေယျံ ဟောတိ။ (၁၉၆)
- ၁၇။ ဂိလာနဘတ္တံ ဝါ ပရိယေသိဿာမိ၊ ဂိလာနပဋ္ဌာကဘတ္တံ ဝါ ပရိယေသိ- သာမိ၊ ဂိလာနဘောသန္ဓံ ဝါ ပရိယေသိဿာမိ၊ ပုစ္ဆိဿာမိ ဝါ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ ဝါ။ (၁၉၉)
- ၁၈။ အနဘိရတံ ဂူပကာသေဿာမိ ဝါ ဂူပကာသာပေဿာမိ ဝါ ဓမ္မကထံ ဝါဿ ကရိဿာမိ။ (။)
- ၁၉။ ကုက္ကုစ္ဆံ ဝိနောဒေဿာမိ ဝါ ဝိနောဒါပေဿာမိ ဝါ ဓမ္မကထံ ဝါဿ ကရိဿာမိ။ (။)
- ၂၀။ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဝိဝေစေဿာမိ ဝါ ဝိဝေစာပေဿာမိ ဝါ ဓမ္မကထံ ဝါဿ ကရိဿာမိ။ (၂၀၀)
- ၂၁။ ပရိဝါသဒါနံ ဥဿုက္ကံ ကရိဿာမိ ဝါ အနုဿာဝေဿာမိ ဝါ ဂဏပူရကော ဝါ ဘဝိဿာမိ။ (။)
- ၂၂။ မူလာယ ပဋိကာသနံ ဥဿုက္ကံ ကရိဿာမိ ဝါ အနုဿာဝေဿာမိ ဝါ ဂဏပူရကော ဝါ ဘဝိဿာမိ။ (။)
- ၂၃။ မာနတ္တဒါနံ ဥဿုက္ကံ ကရိဿာမိ ဝါ အနုဿာဝေဿာမိ ဝါ ဂဏပူရကော ဝါ ဘဝိဿာမိ။ (။)

- ၂၄။ အတ္တနံ ဥဿုက္ကံ ကရိဿာမိ ဝါ အနုဿာဝေဿာမိ ဝါ ဂဏပူရုဒကာ ဝါ ဘဝိဿာမိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၂၀၀)
- ၂၅။ အာဂစ္ဆေယျ ဝါ သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု တံ အာဝါသံ န ဝါ အာဂစ္ဆေယျ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၂၁၆)

(ဝါ) (ပုဒ်အချင်းချင်းအတွက်)

- ၁။ သံဃံ ဘန္တေ ပဝါရေမိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိသင်္ကာယ ဝါ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၂၂၃)
- ၂။ ယော ပဿတိ ပါနိယဃဋ္ဌံ ဝါ ပရိဘောဇနိယဃဋ္ဌံ ဝါ ဝစ္စယဋ္ဌံ ဝါ ရိတ္တံ တုစ္ဆံ။ (၂၂၂)
- ၃။ ဘိက္ခု သန္တိပတန္တိ ပဉ္စ ဝါ အတိရေကာ ဝါ။ (၂၃၈)
- ၄။ န ဘိက္ခဝေ သဘိက္ခုကာ အာဝါသာ ဝါ အနာဝါသာ ဝါ သဘိက္ခုကော အာဝါသော ဝါ အနာဝါသော ဝါ ဂန္တဗ္ဗော။ (၂၄၉)
- ၅။ ဘိက္ခု လဘန္တိ လူဓဿ ဝါ ပဏီတဿ ဝါ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္တံ ပါရိပူရိ။ (၂၀၈)
- ၆။ ဥပ္ပလိနိယံ ဝါ ပဒုမိနိယံ ဝါ ပုဏ္ဏရိကိနိယံ ဝါ အပ္ပေကစ္ဆာနိ ဥပ္ပဿာနိ ဝါ ပဒုမာနိ ဝါ ပုဏ္ဏရိကာနိ ဝါ ဥဒကေ ဇာတာနိ။ (၉)
- ၇။ တေ ဘဂဝတာ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ သမဏေန ဝါ ဗြဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မာနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိ။ (၁၇)
- ၈။ ရူပံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ။ (၁၉)
- ၉။ ဝေဒနာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါ။ (၂)
- ၁၀။ သင်္ခါရာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါ။ (၂)
- ၁၁။ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ။ (၂)
- ၁၂။ ယံကိစ္ဆိ ရူပံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ သြဠာရိကံ ဝါ သုဓမံ ဝါ ဟိနံ ဝါ ပဏီတံ ဝါ။ (၂၀)

ဝိနည်းမဟာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၁၃။ ဝရမေတံ သပ္ပိ ဒါသာနံ ဝါ ကမ္မကရာနံ ဝါ ပါဒဗ္ဗန္တနံ ဝါ, ပဒီပကရဏေ ဝါ အာသိတ္တံ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၃၈၂)
- ၁၄။ န ဟိ နာမ ဧကဘိက္ခုဿပိ ပါဒါ ဝါ စီဝရာနိ ဝါ အလ္လာနိ ဘဝိဿန္တိ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၄၀၅)
- ၁၅။ တံ ဘဂဝါ ဗျာကရိဿတိ သောတာပတ္တိဖလေ ဝါ သကဒါဂါမိဖလေ ဝါ အနာဂါမိဖလေ ဝါ အရဟတ္တေ ဝါ။ (၄၀၇)
- ၁၆။ ယဿ ကဏှာ ဝါ ပိဠကာ ဝါ အဿာဝေဝါ ဝါ ထုလ္လကစ္ဆူ ဝါ အာဗာဓော။ (၄၁၀)
- ၁၇။ ဂစ္ဆာဝုသော သံခိတ္တေန ဝါ ဝိတ္တာရေန ဝါ ပါတိမောက္ခံ ပရိယာပုဏိတွာ အာဂစ္ဆ။ (၁၆၁)
- ၁၈။ တေ န ဇာနန္တိ ဥပေါသထံ ဝါ ဥပေါသထကမ္မံ ဝါ ပါတိမောက္ခံ ဝါ ပါတိ မောက္ခန္ဒေသံ ဝါ။ (၁၆၀)
- ၁၉။ ဂိလာနော ဘိက္ခု မဇ္ဇေန ဝါ ပီဋ္ဌေန ဝါ သံဃမဇ္ဈေ အာနေတွာ ကမ္မံ ကာတပွံ။ (၁၆၃)
- ၂၀။ သံယော သဟ ဝါ ဂဂ္ဂေန ဝိနာ ဝါ ဂဂ္ဂေန ဥပေါသထံ ကရိဿတိ။ (၁၆၆)
- ၂၁။ ယတ္ထ ဘိက္ခု ပဋိက္ကမန္တိ ဥပဋ္ဌာနသာလာယ ဝါ မဏှပေ ဝါ ရုက္ခမူလေ ဝါ။ (၁၆၈)
- ၂၂။ ယံ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ။ (၁၅၀)
- ၂၃။ ယတ္ထဿ ဝုဏာဝါ ဝါ ဝုဏေတု ဝါ။ (၁၄၅)
- ၂၄။ ထေရဿ ဝါ နဝဿ ဝါ မဇ္ဈိမဿ ဝါ အာပတ္တိ။ (၁၄၁)
- ၂၅။ ယော ဘိက္ခု ပါဒံ ဝါ ပါဒါရဟံ ဝါ အတိရေကပါဒံ ဝါ အာဒိယတိ။ (၁၃၄)
- ၂၆။ ယော ဘိက္ခု ဥလ္လပတိ ဈာနံ ဝါ ဝိမောက္ခံ ဝါ သမာဓိံ ဝါ သမာပတ္တိံ ဝါ မဂ္ဂံ ဝါ ဖလံ ဝါ။ (၁၃၅)

- ၂၇။ ကထံ န ခေါ မယံ ဇာနောယျာမ လန္တိ ဝါ အလန္တိ ဝါ။ (ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ၁၂၇)
- ၂၈။ နော စေ ဘဝိဿတိ ယာဂု ဝါ ဘတ္တံ ဝါ ခါဒနိယံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္တာ ဘုဒ္ဓိဿထ။ (၁၀၉)
- ၂၉။ နေတံ ဘိက္ခဝေ အပ္ပသန္နာနံ ဝါ ပသာဒါယ ပသန္နာနံ ဝါ ဘိယျောဘာဠိယ။ (၁၀၉)
- ၃၀။ ဗုဒ္ဓဿ ဝါ မေဿ ဝါ သံဃဿ ဝါ ဝဏ္ဏေ ဘညမာနေ ကုပိတာ ဟောတိ။ (၁၀၀)

အပိ၊ အပိ စ (သို့သော်လည်း)

- ၁။ အပါဟံ မရိဿာမိ။ (၃၈၅)
- ၂။ အပိ စ တေ သံခိတ္တေန အတ္ထံ ဝက္ခာမိ။ (၁၇)
- ၃။ အပိ စ ဉှတိဟိ သင်္ဂရော ကတော။ (၃၄၅)

အပိ စ = စင်စစ်သော်ကား၊ စင်စစ်တော့

- ၁။ အပိ စ ဝေဇ္ဇဟိ ပစ္စက္ခာတော ဟောတိ။ (၃၈၃)

အပိ = ပုစ္ဆာ (မေးခြင်း) အနက်ဟော

- ၁။ အပိ ဘန္တေ ဝေရူပံ ဒါရကံ ပသောယျာထ။ (၁၀၇)
- ၂။ အပိ ဘန္တေ ဘဂဝါ ယသံ ပသောယျ။ (၂၂)
- ၃။ အပိ ဘန္တေ ဘဂဝါ ဧကံ ဣတ္ထိံ ပသောယျ။ (၃၀)

(ဣစ္ဆ) ရှေ့မှာ (တုံ) ထည့်ပါ

- ၁။ ယံ (ဒန္တိတုံ) ဣစ္ဆေယျာသိ၊ တံ ဒဇ္ဇေယျာသိ။ (၃၈၁)
- ၂။ ယံ ကာလံ (ဂန္တံ) ဣစ္ဆတိ၊ တံ ကာလံ ဂစ္ဆတု။ (၃၈၈)
- ၃။ ယံ ကာလံ (ပဝိသိတုံ) ဣစ္ဆတိ၊ တံ ကာလံ ပဝိသတု။ (။)
- ၄။ ယေန ဝါဟနေန ဇီဝကော (ဂန္တံ) ဣစ္ဆတိ၊ တေန ဝါဟနေန ဂစ္ဆတု။ (၃၈၈)
- ၅။ ယေန ဒွါရေန ဇီဝကော (ဂန္တံ) ဣစ္ဆတိ၊ တေန ဒွါရေန ဂစ္ဆတု။ (။)

သာမဏေကျော်

သာမဏေကျော် မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်

လှော်ကား၊ ဥယျာဉ်အနီး

မှော်ဘီမြို့နယ် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး

တပို့တွဲလပြည့်ကျော် (၁၄)ရက်၊ ၁၃၇၁-ခု။

(၁၂-၂-၂၀၁၀)